

**OKULÖNCESİ EĞİTİM KURUMLARINDA
YÖNETİM SORUNLARI**

116814

Pamukkale Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Tarafından Kabul Edilen

Okul öncesi Eğitimi Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

116814

Emel TOK

Tez Savunma Tarihi: 13.02.2002

Tez Danışmanı: Prof.Dr. Hüseyin Kıran

Şubat-2002

DENİZLİ

TEZ SINAV SONUÇ FORMU

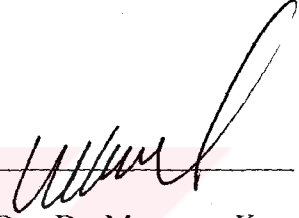
Bu tez tarafımızdan okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Prof.Dr. Hüseyin Kıran
(Yönetici)

Yrd.Doç.Dr. Baki Karaoğlu

Yrd.Doç.Dr. Muammer Kunt

Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun
63.2002 Tarih ve 4/4.. sayılı kararı ile onaylanmıştır.

(İmza)

Doç.Dr. Ferhat Erarı
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR

Okul öncesi dönem, gelişimin kritik dönemlerini içine almaktadır. Bu yüzden bireylerin yaşantılarında önemli bir yer tutar. Okul öncesi eğitim bu doğrultuda önem kazanmış, gelişmiş ülkelerde yaygınlaşmaya ve yeni yaklaşımlarla gelişmeye başlamıştır. Türkiye’de de okul öncesi eğitimin yaygınlaşması ve gelişmesine yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Ancak okul öncesi eğitimde bu süreçte birçok sorunlar yaşanmaktadır. Bu sorunlardan birisi de yönetim sorunlarıdır. Okul öncesi eğitimin amaçlarına yönelik, kurumun işleyişini düzenleyen yönetimdir. Yaşanan yönetim sorunları yönetici ve öğretmenlerin çalışmalarını etkilemekte, okulöncesi eğitimin kalitesini düşürmektedir. Yönetim sorunlarının okul öncesi eğitime önemli derecede etkileri olduğu düşünülerek incelenmesi gerektiğine inanılmıştır. Araştırmada yönetimin işlevleri açısından yaşanan sorunlarının neler olduğu ve bu sorunlardan yönetici ve öğretmenlerin ne derece etkilendiği belirtilmeye çalışılmıştır. Bu araştırma ile okul öncesi eğitim kurumlarının, bugünkü durumu konusunda bilgi sahibi olunmasına yardımcı olunacağı düşünülmüştür. Bu çalışmanın okul öncesi eğitimdeki sorunların giderilmesi için, gerekli tedbirlerin alınmasına katkıda bulunacağı umulmaktadır.

Araştırma beş bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde; okul öncesi eğitimin önemi, Türkiye’deki durumu, yönetimin tanımı, süreçleri ve işlevleri belirtilmiştir. İkinci bölümde, konu ile ilgili araştırmalara yer verilmiştir. Üçüncü bölümde; araştırmanın evren ve örnekleme, verilerin toplanması ve analizi hakkında bilgi verilmiştir. Dördüncü bölümde, verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgular ve bulgularla ilgili yorumlar yapılmıştır. Beşinci bölümde araştırmanın sonuçları, sorunların çözümüne yönelik öneriler belirtilmiştir.

Tezin hazırlanmasında ve ortaya konulmasında beni destekleyerek, bilgileri ile bana rehber olan danışmanım Prof. Dr. Hüseyin Kıran’a, tezin anlaşılır bir düzeyde olmasına yardımcı olan Öğrt. Gör. Havva Kutlu Ergür’e, tezin hazırlanmasında fikirleri ile katkıda bulunan Prof. Dr. Abdurrahman Tanrıöğen, Yrd. Doç.Dr. Baki Karaoğlu, Öğrt. Gör. Gülsüm Çatalbaş, Arş.Gör. Fatma Susar’a, ayrıca beni manevi olarak destekleyen aileme teşekkürlerimi ve saygılarımı sunarım.

Emel Tok

ÖZET

Araştırma , okul öncesi eğitim kurumlarında karşılaşılan yönetim sorunlarını, bu sorunların yönetici ve öğretmen performanslarını ne derece etkilediğini saptamak amacı ile yapılmıştır. Bu amaçla, Ege bölgesinde bulunan resmi bağımsız anaokullarındaki yönetici ve öğretmenler tabakalı örnekleme ile seçilmiştir. Araştırmacı tarafından hazırlanan “Okul Öncesi Eğitimi Yönetim Sorunları Anketi” seçilen bu gruba uygulanmıştır. Elde edilen verilerin aritmetik ortalaması, standart sapması hesaplanmış ve yorumlama bölümünde ele alınmıştır. Yönetici ve öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda; cinsiyet, kıdem, unvan, eğitim durumu değişkenleri bakımından yanıtları karşılaştırılarak, 0,05 düzeyinde anlamlı bir fark aranmış ve bunun için t-testi ve varyans analizi uygulanmıştır. Ayrıca yönetici ve öğretmenlerin görüşleri arasında 0,05 düzeyinde anlamlı bir fark aranmış, bunun için t-testi yapılmıştır.

Araştırmada elde edilen bulgular kısaca şu şekildedir. Yönetici ve öğretmenlerin cinsiyetleri, kıdemleri, eğitim durumları değişkenlerine göre; sorunlara katılma ve bu sorunların performanslarının etkileme dereceleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Öğretmenler ve yöneticilerin sorunlara katılma, sorunlardan etkilenme dereceleri arasında anlamlı bir fark görülmüştür. Yöneticilerin ve öğretmenlerin en çok işgören hizmetleri yönetiminde yer alan sorunlara katıldıkları ve bu sorunlardan çok etkilendikleri görülmüştür. Son olarak araştırmada belirlenen sorunların çözümüne yönelik önerilerde bulunulmuştur.

Emel Tok

ABSTRACT

This research explores the management problems in the pre-school institutions to determine to which extent these problems that affect the performance of teachers and administrators. For this purpose, "Pre-school Education Management Problems Questionnaire" was developed and administered to the sample of 40 teachers and 118 administrators that were selected on the base of stratified random selection from which public independent kindergartens in the region of Aegean. The quantitative data analysis were conducted on the responses of teachers and administrators. In addition, in the analysis of data t-test and one-way ANOVA were run to determine the difference at the level of 0.05 of teachers and administrators' perceptions of management problems and the degree of the influence of problems to the performance of them with regard to gender, experience, title, and education level.

The results indicated that there was no difference between the teachers and administrators' perceptions of problems to the performance of them with regard to gender, experience, title, and education level. But, there was significant difference between the teachers and administrators' perceptions of problems and degree of influence of these problems to the performance of them. In addition, the teachers and administrators mostly agree with the problems of management of labor services and so their performance mostly affected by these problems.

Finally, this study offers insights to the problems that were identified in this research.

Emel Tok

İÇİNDEKİLER

1. Tez Sınav Sonuç Formu.....	II
2. Önsöz ve Teşekkür.....	III
3. Özet.....	IV
4. Abstract.....	V
5. İçindekiler Dizini.....	VI
6. Çizelgeler Dizini.....	IX

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. Okul Öncesi Eğitim.....	1
1.1.1 Okul öncesi eğitimin amaçları.....	2
1.1.2. Okul öncesi eğitimin temel ilkeleri.....	2
1.1.3. Türkiye’de okul öncesi eğitimin durumu.....	3
1.2. Okul öncesi Eğitim Yönetimi.....	4
1.2.1. Eğitim Yönetimin süreçleri.....	5
1.2.1.1. Karar.....	5
1.2.1.2. Planlama.....	5
1.2.1.3. Örgütlenme.....	5
1.2.1.4. İletişim.....	5
1.2.1.5. Koordinasyon.....	6
1.2.1.6. Etki.....	6
1.2.1.7. Değerlendirme.....	6
1.2.2. Eğitim Yönetimin işlevleri.....	7
1.2.2.1. Eğitim programları yönetimi.....	7
1.2.2.2. Öğrenci hizmetleri yönetimi.....	10
1.2.2.3. İşgören hizmetleri yönetimi.....	12
1.2.2.4. Genel hizmetler yönetimi.....	15
1.2.2.5. Bütçe hizmetleri yönetimi.....	17

1.3. Problem Durumu.....	18
1.4. Problem.....	19
1.5. Alt Problemler.....	19
1.6. Araştırmanın Amacı.....	20
1.7. Araştırmanın Önemi.....	20
1.8. Araştırmanın Sayıltıları.....	21
1.9. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	21
1.10. Tanımlar.....	21
1.11. Kısaltmalar.....	21

İKİNCİ BÖLÜM İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

İlgili Araştırmalar.....	22
--------------------------	----

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM YÖNTEM

3.1 Araştırmanın Modeli.....	26
3.2. Evren ve Örneklem.....	26
3.3. Verilerin Toplanması.....	27
3.4. Verilerin Çözümü ve Yorumlanması.....	30

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM BULGULAR VE YORUM

4.1. Bulgular ve Yorumlar.....	32
4.2. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumları.....	32
4.3. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumları.....	42
4.4. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumları.....	49
4.5. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumları.....	59
4.6. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumları.....	64

4.7. Altıncı ve Yedinci Alt Problemlere İlişkin Bulgular ve Yorumları.....	66
--	----

BEŞİNCİ BÖLÜM SONUÇ VE ÖNERİLER

1. Sonuçlar.....	67
2. Uygulayıcılar İçin Öneriler.....	70
3. Araştırmacılar İçin Öneriler.....	71
KAYNAKÇA.....	73
EKLER.....	75
ÖZGEÇMİŞ.....	104

ÇİZELGELER DİZİNİ

Çizelge 3.1: Anket Maddelerinde yer alan Beşli ve Üçlü Derecelendirme Seçenekleri.....	28
Çizelge 3.2: Testin Bütünü İçin Güvenirlik Katsayısı.....	28
Çizelge 3.3: Testteki Boyutlara İlişkin Güvenirlik Katsayıları.....	29
Çizelge 3.4: Anket Uygulanan Grubun Dağılımı.....	29
Çizelge 3.5: Anket Uygulanan Grubun Mesleki ve Kişisel Özellikleri.....	30
Çizelge 4.1: Yöneticilerin Yönetim Sorunlarına Katılma Dereceleri.....	32
Çizelge 4.2: Yöneticilerin Genel Hizmetler Yönetiminde Karşılaştıkları Sorunlara Katılma Dereceleri.....	39
Çizelge 4.3: Yöneticilerin İşgören Hizmetleri Yönetiminde Karşılaştıkları Sorunlara Katılma Dereceleri.....	40
Çizelge 4.4: Yöneticilerin Eğitim Programları Yönetiminde Karşılaştıkları Sorunlara Katılma Dereceleri.....	41
Çizelge 4.5: Yöneticilerin Öğrenci Hizmetleri Yönetiminde Karşılaştıkları Sorunlara Katılma Dereceleri.....	41
Çizelge 4.6: Yöneticilerin Bütçe Hizmetleri Yönetiminde Karşılaştıkları Sorunlara Katılma Dereceleri.....	42
Çizelge 4.7: Okulöncesi Eğitimi Kurumlarında Karşılaşılan Yönetim Sorunlarının Yönetici Performansını Etkileme Derecesi	43
Çizelge 4.8: Genel Hizmetler Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansını Etkileme Derecesi.....	46
Çizelge 4.9: İşgören Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansını Etkileme Derecesi.....	46
Çizelge 4.10: Eğitim Programları Yönetiminde Karşılaştıkları Sorunlara Katılma Derecelerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması.....	47
Çizelge 4.11: Öğrenci Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansını Etkileme Derecesi.....	48

Çizelge 4.12: Bütçe Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansını Etkileme Derecesi.....	49
Çizelge 4.13: Öğretmenlerin Okulöncesi Eğitim Kurumlarında Karşılaşılan Yönetim Sorunlarına Katılma Dereceleri.....	49
Çizelge 4.14: Öğretmenlerin Okulöncesi Eğitim Kurumlarında Genel Hizmetler Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlarına Katılma Dereceleri.....	56
Çizelge 4.15: Öğretmenlerin İşgören Hizmetleri yönetiminde Karşılaşılan Sorunlara Katılma Dereceleri.....	57
Çizelge 4.16: Öğretmenlerin Eğitim Programları Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlara Katılma Dereceleri.....	58
Çizelge 4.17: Öğretmenlerin Öğrenci Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlara Katılma Dereceleri.....	59
Çizelge 4.18: Öğretmenlerin Bütçe Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlara Katılma Dereceleri.....	59
Çizelge 4.19: Okulöncesi Eğitimi Kurumlarında Karşılaşılan Yönetim Sorunlarının Öğretmen Performansını Etkileme Derecesi.....	60
Çizelge 4.20: Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Genel Hizmetler Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Öğretmen Performansını Etkileme Derecesi.....	62
Çizelge 4.21: Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında İşgören Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Öğretmen Performansını Etkileme Derecesi.....	62
Çizelge 4.22: Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Eğitim Programları Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Öğretmen Performansını Etkileme Derecesi.....	63
Çizelge 4.23: Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Öğrenci Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Öğretmen Performansını Etkileme Derecesi.....	64
Çizelge 4.24: Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Bütçe Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Öğretmen Performansını Etkileme Derecesi.....	64
Çizelge 4.25. Yöneticilerin Yönetim Sorunlarına Katılma ve Sorunlardan Etkilenme Derecelerine İlişkin Cinsiyet, Kıdem, Eğitim Durumu Değişkenlerine göre (t) ve (F) Değerleri.....	65
Çizelge 4.26. Öğretmenlerin Yönetim Sorunlarına Katılma ve Bu Sorunlardan Etkilenme Derecelerine İlişkin Cinsiyet, Kıdem, Eğitim Durumu Değişkenlerine göre (t) ve (F) Değerleri.....	65

Çizelge 4.27. Yönetici ve Öğretmenlerin Yönetim Sorunlarına Katılma ve Sorunlardan Etkilenme Derecelerine İlişkin (t) Değerleri.....	66
Çizelge 5.1: Yöneticilerin Karşılaştıkları Yönetim Sorunlarına Katılma Derecelerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması (t- test).....	75
Çizelge 5.2: Yöneticilerin Genel Hizmetler Yönetiminde Karşılaştıkları Sorunlara Katılma Derecelerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması (t- test).....	75
Çizelge 5.3: Yöneticilerin İşgören Hizmetleri Yönetiminde Karşılaştıkları Sorunlara Katılma Derecelerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması (t-test).....	75
Çizelge 5.4: Yöneticilerin Eğitim Programları Yönetiminde Karşılaştıkları Sorunlara Katılma Derecelerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması (t-test).....	75
Çizelge 5.5: Yöneticilerin Öğrenci Hizmetleri Yönetiminde Karşılaştıkları Sorunlara Katılma Derecelerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması (t- test).....	75
Çizelge 5.6: Yöneticilerin Bütçe Hizmetleri Yönetiminde Karşılaştıkları Sorunlara Katılma Derecelerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması (t- test).....	76
Çizelge 5.7: Yöneticilerin Karşılaştıkları Yönetim Sorunlarına Katılma Derecelerinin Kıdemlerine Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları.....	76
Çizelge 5.8: Yöneticilerin Genel Hizmet Yönetiminde Karşılaştıkları Sorunlara Katılma Derecelerinin Kıdemlerine Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları.....	76
Çizelge 5.9: Yöneticilerin İşgören Hizmetlerinde Karşılaştıkları Sorunlara Katılma Derecelerinin Kıdemlerine Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları.....	76
Çizelge 5.10: Yöneticilerin Eğitim Programları Yönetiminde Karşılaştıkları Sorunlara Katılma Derecelerinin Kıdemlerine Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları.....	77
Çizelge 5.11: Yöneticilerin Öğrenci Hizmetleri Yönetiminde Karşılaştıkları Sorunlara Katılma Derecelerinin Kıdemlerine Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları.....	77
Çizelge 5.12: Yöneticilerin Bütçe Hizmetleri Yönetiminde Karşılaştıkları Sorunlara Katılma Derecelerinin Kıdemlerine Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları.....	77
Çizelge 5.13: Yöneticilerin Karşılaştıkları Yönetim Sorunlarına Katılma Derecelerinin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları.....	77
Çizelge 5.14: Yöneticilerin Genel Hizmet Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlara Katılma Derecelerinin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları.....	78

Çizelge 5.15: Yöneticilerin İşgören Hizmetlerinde Karşılaştıkları Sorunlara Katılma Derecelerinin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları.....	78
Çizelge 5.16: Yöneticilerin Eğitim Programları Yönetiminde Karşılaştıkları Sorunlara Katılma Derecelerinin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları.....	78
Çizelge 5.17: Yöneticilerin Öğrenci Hizmetleri Yönetiminde Karşılaştıkları Sorunlara Katılma Derecelerinin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları.....	79
Çizelge 5.18: Yöneticilerin Bütçe Hizmetleri Yönetiminde Karşılaştıkları Sorunlarına Katılma Derecelerinin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları.....	79
Çizelge 5.19: Okulöncesi Eğitim Kurumlarında Karşılaşılan Yönetim Sorunlarının Yönetici Performansını Etkileme Derecesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması (t- test).....	79
Çizelge 5.20: Genel Hizmetler Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansını Etkilenme Derecesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması (t- test).....	79
Çizelge 5.21: İşgören Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansını Etkilenme Derecesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması (t- test).....	80
Çizelge 5.22: Eğitim Programları Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansını Etkilenme Derecesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması (t- test).....	80
Çizelge 5.23: Öğrenci Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansını Etkilenme Derecesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması (t- test).....	80
Çizelge 5.24: Bütçe Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansını Etkilenme Derecesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması (t- test).....	80
Çizelge 5.25: Kıdem Değişkenine Göre Okulöncesi Eğitim Kurumlarında Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansını Etkileme Derecesine İlişkin Dağılım ve Varyans Analizi Sonuçları.....	80

Çizelge 5.26: Kıdem Değişkenine Göre Genel Hizmetler Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansını Etkileme Derecesine İlişkin Dağılım ve Varyans Analizi Sonuçları.....	81
Çizelge 5.27: Kıdem Değişkenine Göre İşgören Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansını Etkileme Derecesine İlişkin Dağılım ve Varyans Analizi Sonuçları.....	81
Çizelge 5.28: Kıdem Değişkenine Göre Eğitim Programları Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansını Etkileme Derecesine İlişkin Dağılım ve Varyans Analizi Sonuçları.....	81
Çizelge 5.29: Kıdem Değişkenine Göre Öğrenci Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansını Etkileme Derecesine İlişkin Dağılım ve Varyans Analizi Sonuçları.....	82
Çizelge 5.30: Kıdem Değişkenine Göre Bütçe Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansını Etkileme Derecesine İlişkin Dağılım ve Varyans Analizi Sonuçları.....	82
Çizelge 5.31: Eğitim Durumu Değişkenine Göre Okulöncesi Eğitim Kurumlarında Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansını Etkileme Derecesine İlişkin Dağılım ve Varyans Analizi Sonuçları.....	82
Çizelge 5.32: Eğitim Durumu Değişkenine Göre Genel Hizmetler Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansını Etkileme Derecesine İlişkin Dağılım ve Varyans Analizi Sonuçları.....	83
Çizelge 5.33: Eğitim Durumu Değişkenine Göre İşgören Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansını Etkileme Derecesine İlişkin Dağılım ve Varyans Analizi Sonuçları.....	83
Çizelge 5.34: Eğitim Durumu Değişkenine Göre Eğitim Programları Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansını Etkileme Derecesine İlişkin Dağılım ve Varyans Analizi Sonuçları.....	83
Çizelge 5.35: Eğitim Durumu Değişkenine Göre Öğrenci Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansını Etkileme Derecesine İlişkin Dağılım ve Varyans Analizi Sonuçları.....	84

Çizelge 5.36: Eğitim Durumu Değişkenine Göre Bütçe Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansını Etkileme Derecesine İlişkin Dağılım ve Varyans Analizi Sonuçları.....	84
Çizelge 5.37: Öğretmenlerin Okulöncesi Eğitim Kurumlarında Karşılaşılan Yönetim Sorunlarına Katılma Derecelerinin Kıdemlerine Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları.....	84
Çizelge 5.38: Öğretmenlerin Genel Hizmet Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlara Katılma Derecelerinin Kıdemlerine Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları.....	85
Çizelge 5.39: Öğretmenlerin İşgören Hizmetlerinde Karşılaşılan Sorunlara Katılma Derecelerinin Kıdemlerine Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları.....	85
Çizelge 5.40: Öğretmenlerin Eğitim Programları Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlara Katılma Derecelerinin Kıdemlerine Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları.....	85
Çizelge 5.41: Öğretmenlerin Öğrenci Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlara Katılma Derecelerinin Kıdemlerine Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları.....	85
Çizelge 5.42: Öğretmenlerin Bütçe Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlara Katılma Derecelerinin Kıdemlerine Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları.....	86
Çizelge 5.43: Öğretmenlerin Okulöncesi Eğitim Kurumlarında Karşılaşılan Yönetim Sorunlarına Katılma Derecelerinin Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları.....	86
Çizelge 5.44: Öğretmenlerin Genel Hizmet Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlara Katılma Derecelerinin Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları.....	86
Çizelge 5.45: Öğretmenlerin İşgören Hizmetlerinde Karşılaşılan Sorunlara Katılma Derecelerinin Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları.....	87
Çizelge 5.46: Öğretmenlerin Eğitim Programları Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlara Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları.....	87

Çizelge 5.47: Öğretmenlerin Öğrenci Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlara Katılma Derecelerinin Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları.....	87
Çizelge 5.48: Öğretmenlerin Bütçe Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlara Katılma Derecelerinin Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçlar.....	87
Çizelge 5.49: Kıdem Değişkenine Göre Okulöncesi Eğitim Kurumlarında Karşılaşılan Yönetim Sorunlarının Öğretmen Performansını Etkileme Derecesine İlişkin Dağılım ve Varyans Analizi Sonuçları.....	88
Çizelge 5.50: Kıdem Değişkenine Göre Genel Hizmet Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Öğretmen Performansını Etkileme Derecesine İlişkin Dağılım ve Varyans Analizi Sonuçları.....	88
Çizelge 5.51: Kıdem Değişkenine Göre İşgören Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Öğretmen Performansını Etkileme Derecesine İlişkin Dağılım ve Varyans Analizi Sonuçları.....	89
Çizelge 5.52: Kıdem Değişkenine Göre Eğitim Programları Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Öğretmen Performansını Etkileme Derecesine İlişkin Dağılım ve Varyans Analizi Sonuçları.....	89
Çizelge 5.53: Kıdem Değişkenine Öğrenci Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Öğretmen Performansını Etkileme Derecesine İlişkin Dağılım ve Varyans Analizi Sonuçları.....	89
Çizelge 5.54: Kıdem Değişkenine Göre Bütçe Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Öğretmen Performansını Etkileme Derecesine İlişkin Dağılım ve Varyans Analizi Sonuçları.....	90
Çizelge 5.55: Eğitim durumu Değişkenine Göre Okul öncesi Eğitim Kurumlarında Karşılaşılan Sorunların Öğretmen Performansını Etkileme Derecesine İlişkin Dağılım ve Varyans Analizi Sonuçları.....	90
Çizelge 5.56: Eğitim Durumu Değişkenine Göre Genel Hizmet Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Öğretmen Performansını Etkileme Derecesine İlişkin Dağılım ve Varyans Analizi Sonuçları.....	90

Çizelge 5.57: Eğitim Durumu Değişkenine Göre İşgören Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Öğretmen Performansını Etkileme Derecesine İlişkin Dağılım ve Varyans Analizi Sonuçları.....	91
Çizelge 5.58: Eğitim Durumu Değişkenine Göre Eğitim Programları Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Öğretmen Performansını Etkileme Derecesine İlişkin Dağılım ve Varyans Analizi Sonuçları.....	91
Çizelge 5.59: Eğitim Durumu Değişkenine Göre Öğrenci Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Öğretmen Performansını Etkileme Derecesine İlişkin Dağılım ve Varyans Analizi Sonuçları.....	91
Çizelge 5.60: Eğitim durumu Değişkenine Göre Bütçe Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Öğretmen Performansını Etkileme Derecesine İlişkin Dağılım ve Varyans Analizi Sonuçları.....	92
Çizelge 5.61: Yönetici ve Öğretmenlerin Genel Olarak Sorunlara Katılma Derecelerinin Karşılaştırılması.....	93
Çizelge 5.62: Yönetici ve Öğretmenlerin Genel Hizmetler Yönetiminde Yaşanılan Sorunlara Katılma Derecelerinin Karşılaştırılması.....	93
Çizelge 5.63: Yönetici ve Öğretmenlerin İşgören Hizmetleri Yönetiminde Yaşanılan Sorunlara Katılma Derecelerinin Karşılaştırılması.....	93
Çizelge 5.64: Yönetici ve Öğretmenlerin Eğitim Programları Yönetiminde Yaşanılan Sorunlara Katılma Derecelerinin Karşılaştırılması.....	93
Çizelge 5.65: Yönetici ve Öğretmenlerin Öğrenci Hizmetleri Yönetiminde Yaşanılan Sorunlara Katılma Derecelerinin Karşılaştırılması.....	93
Çizelge 5.66: Yönetici ve Öğretmenlerin Bütçe Hizmetleri Yönetiminde Yaşanılan Sorunlara Katılma Derecelerinin Karşılaştırılması.....	93
Çizelge 5.67: Yönetici ve Öğretmenlerin Genel Olarak Sorunlardan Etkilenme Derecelerinin Karşılaştırılması.....	94
Çizelge 5.68: Yönetici ve Öğretmenlerin Genel Hizmetler Yönetiminde Yaşanılan Sorunların Performanslarını Etkileme Derecelerinin Karşılaştırılması.....	94
Çizelge 5.69: Yönetici ve Öğretmenlerin İşgören Hizmetleri Yönetiminde Yaşanılan Sorunların Performanslarını Etkileme Derecelerinin Karşılaştırılması.....	94
Çizelge 5.70: Yönetici ve Öğretmenlerin Eğitim Programları Yönetiminde Yaşanılan Sorunların Performanslarını Etkileme Derecelerinin Karşılaştırılması.....	94

Çizelge 5.71. Yönetici ve Öğretmenlerin Öğrenci Hizmetleri Yönetiminde Yaşanılan Sorunların Performanslarını Etkileme Derecelerinin Karşılaştırılması.....	94
Çizelge 5.72. Yönetici ve Öğretmenlerin Bütçe Hizmetleri Yönetiminde Yaşanılan Sorunların Performanslarını Etkileme Derecelerinin Karşılaştırılması.....	94

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. Okul öncesi Eğitim

Eğitimin toplumun gelişmesinde, çağdaş bir seviyeye ulaşmasında, önemli bir rolü vardır. Ulusların eğitim politikaları içinde nitelikli, topluma yararlı, sağlıklı bireyler yetiştirmek yer alır. Topluma ve kendine yararlı sağlıklı bireyler yetiştirilmesi erken yaşlarda verilen eğitim ile kalıcı bir düzeye ulaşabilir. Çocukların yetişkinlik yaşantılarındaki davranışlarının temelini okul öncesi dönem oluşturmaktadır. Okul öncesi dönem aynı zamanda bireyin gelişiminde bazı kritik dönemleri de içine almaktadır. Bu dönemlerde kazanılamayan davranışlar çocuğun gelişiminde eksikliklere veya yetersizliklere yol açabilmektedir. Ayrıca okulöncesi dönemde edinilen olumsuz tutumlar ileride düzeltilmesi zor durumlara yol açabilmektedir. Senemoğlu (1997), zamanlamanın can alıcı bir nokta olduğunu, öğrenme fırsatlarının sağlanmaması durumunda gelişimin yavaşlamasının veya tamamen durmasının söz konusu olabileceğini belirtmiştir. Bir çok psikologa göre de okul öncesi yıllarının psiko-sosyal gelişim için olduğu kadar zihin ve dil gelişimi için de kritik bir dönem olarak görüldüğünü, bu nedenle özellikle sosyo kültürel açıdan geri olan çevrelerde yaşayan çocukların kendileri için çok önemli olan bazı yaşantıları zamanında yaşayamadıklarından dolayı yaşlılarından daha geri göründüklerini belirtmiştir.

Bireyler farklı aile ortamları içinde yetişmektedir. Yetersiz aile koşulları içinde yetişen çocukların ilerideki yaşantılarında başarısız, kendine güveni olmayan ve hatta topluma suç unsuru oluşturabilecek kişiler olması mümkün olabilir. Bu tür bireylerin ileride ortaya çıkabilecek olumsuz yönlerini erken yaşlarda verilen eğitim ile engelleyerek sağlık ve nitelikli bireylerin oluşması sağlanabilir. Mallison (1980), demokratikleşen toplumlarda tüm bireylerin eğitim imkanlarından yararlanabilmesinin kültürel ve sosyal olarak yetersiz koşullarda bulunan çocuklar için mümkün olmadığını, çocukların orta eğitim seviyesine gelemediğini belirtmiştir. Çocukların orta öğretime gelememe nedenlerinin erken yaşlarda teşhis edilebileceğini bunun için de

en iyi yerin okul öncesi eğitim kurumları olabileceğinden bahsetmiştir. Yetersiz koşullar olarak adlandırılan; fakirlik, evdeki imkan azlığı, ailenin okuma seviyesinin düşüklüğü, bunun yanında çocuğun psikolojik ve duygusal yetersizliğinden kurtarılmasında okul öncesi eğitim kurumlarının önemli bir yeri vardır (Oktay,1999a sy.190).

Yapılan araştırmalarda okul öncesi eğitimin, bireyin akademik performansında önemli bir etkisi olduğu görülmüştür (Barnett,1995 sy.12). Beyin gelişiminin büyük bir bölümü okul öncesi dönemde gerçekleşmektedir. Beyin birinci yılda %75 altıncı yılda %90 ve on ikinci yıllarda %100 ağırlığına ulaşır. Bu da merkezi sinir sisteminin gelişmesi ile birlikte davranış değişmelerini desteklemektedir (Aydın, Aydın 1999 sy.13). Buna bağlı olarak Bloom'un araştırma sonuçları insanın öğrendiklerinin %80'ini sekiz yaşına kadar kazandığını göstermektedir. (M.E.B. Şurası,1994 sy.3) Bu yüzden 21. yüzyılın koşullarına uygun olarak araştıran, bilgi üreten, sürekli kendini geliştirmeye adanmış bireylerin yetişmesinde okul öncesi eğitimin önemli bir yeri vardır.

Okul öncesi eğitimin bu derece önemli etkileri olduğu göz önüne alındığında okul öncesi eğitimin nitelikli olması gereklidir. Okul öncesi eğitimin nitelikli olması amaçları ve ilkeleri doğrultusunda işleyişi ile mümkündür.

1.1.1. Okul öncesi eğitimin amaçları:

Okul öncesi eğitim kurumları yönetmeliğinde okul öncesi eğitimin amaçları Türk Milli Eğitimin genel amaç ve temel ilkeleri doğrultusunda şu şekilde belirtilmektedir:

1. Çocukların milli, manevi, ahlaki, kültürel, ve insani değerlere bağlılığının gelişmesine yardımcı olmak.
2. Çocukların bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal yönden gelişmelerini ve temel alışkanlıklarını kazandırmak.
3. Sosyo-ekonomik şartları elverişsiz çevre ve ailelerden gelen çocuklar için, ortak bir yetişme programı hazırlamak
4. Çocukların Türkçe'yi doğru ve güzel konuşmalarını sağlamak.

1.1.2. Okul öncesi eğitimin temel ilkeleri:

Okul öncesi eğitim kurumları yönetmeliğinde okul öncesi eğitimin temel ilkeleri şu şekilde belirtilmiştir:

1. Çocukların beden, hareket, zihin, dil, duygu ve sosyal yönden yeteneklerine göre gelişmelerini sağlayacak eğitim ortamı hazırlar.

2. Eğitim faaliyetleri düzenlenirken çocukların yaşları, ilgi ve ihtiyaçları ile okulun ve çevrenin imkanları gözönünde bulundurulur.

3. Eğitim ve öğretim planlı-programlı olur. Program konularının ele alınışı ve çevrenin imkanları gözönünde bulundurulur.

4. Okul öncesi eğitim, çocukların sevgi, saygı, işbirliği, sorumluluk, yardımlaşma ve paylaşma duygularını geliştirici nitelikte olur.

5. Çocukların Türkçe'yi doğru ve güzel konuşmalarına gereken önem verilir.

6. Çocukların Türkçe'yi, Türk Milleti, Türk Bayrağı, Atatürk, aile ve insan sevgisi ile ilgili duyguları uyandırılır ve manevi değerlere bağlılıkları sağlanır.

7. Fırsat eğitiminden yararlandırılarak kazandırılacak değerlerin çocukların kendi tecrübelerine dayandırılmasına önem verilir.

8. Çocuklara eşit davranılır, ferdi farklılıklar göz önünde bulundurulur; ayırım yapmadan gerekli ilgi, sevgi ve şefkat gösterilir. Hiçbir şekilde ceza verilmez.

9. Çocuklara toplumun sosyal ve kültürel değerleri benimsetilir ve geliştirilir.

10. Eğitim faaliyetleri yürütülürken çocukların kişiliklerini zedeleyici, baskı ve kısıtlamalara yer verilmemelidir. Eğitim, sevgi ve şefkat anlayışı içinde yürütülür.

11. Çocukların, temizlik, doğru ve dengeli beslenme alışkanlıkları kazanmaları sağlanır.

12. Çocukların, çevre temizliği ve düzeni ile sağlıklı bir çevre oluşması hakkında bilgi sahibi ve duyarlı olmaları sağlanır.

13. Eğitim, okul aile iş birliği içinde verilir.

Geleceğin sağlıklı nesillerini yetiştirme sürecinde okul öncesi eğitimin önemli bir yeri vardır. Bu sebeple her çocuğun okul öncesi eğitim alması gereklidir. Bu doğrultuda Türkiye'de okul öncesi eğitime yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

1.1.3. Türkiye'de okul öncesi eğitimin durumu:

Türkiye'de Okul öncesi eğitim kurumları son zamanlarda yaygınlaşmaya başlamıştır. Bugün okulların %15'i okul öncesi eğitim kurumlarıdır. Bu kurumların sayısında son yıllarda önemli artışlar olduğu görülmüştür.2000 yılı içerisinde 68 bağımsız anaokulu , 533 anasınıfı olmak üzere toplam 601 okul öncesi eğitim kurumu açılmıştır.1999-2000 öğretim yılında okullaşma oranları okul öncesi eğitimde %9,8'e ulaşmıştır. 2000-2001 öğretim yılında; 8.9 bin okul öncesi eğitim kurumunda 228.5 bin öğrenci öğrenim görmekte, 12.2 bin öğretmen görev yapmaktadır. (M.E.B.,2001).

Yedinci beş yıllık kalkınma planında Okul öncesi eğitimde okullaşma oranının %16'ya ulaşması hedeflenmektedir.

57. Hükümet programında Okul öncesi eğitimin olanaklarının tüm çocuklara ulaştırılması için çaba gösterilmesi yönünde bir karara varılmıştır.

M.E.B. 1997-2000 İcra planında :

Okul öncesi eğitiminin yaygınlaştırılması, geliştirilmesi ve Okul öncesi eğitim merkezlerinin kurulması konuları koyulmuştur.

Ayrıca çıkarılması planlanan Okul öncesi eğitim yasası da kurumların sayısını artırmak ve özellikle kurumlar arasındaki farklılıkların azaltılmasına yönelik çalışmaları hızlandıracaktır. On beşinci milli eğitim şurasında ilköğretim ve yönlendirme komisyonu; ilköğretimden önce en az iki yılın daha zorunlu hale getirilmesi kararı almıştır (Oktay,1999b sy.295).

Bir örgütün kendi amaçları ve ilkeleri doğrultusunda işleyişini sağlama görevi yönetime aittir. Bu sebeple yönetim, tüm örgütlerde olduğu gibi okul öncesi eğitim kurumlarında da önemli bir yere sahiptir.

1.2. Okul Öncesi Eğitim Yönetimi

Bursalıoğlu (1994),Yönetimin örgütün amacının gerçekleştirilmesine ilişkin eylemler bütünü olduğunu, bu eylemlerin,yönetim süreçleri ya da yönetim sürecinin öğeleri olarak adlandırıldığını belirtir. Bu öğelerin; karar verme, planlama, eşgüdümleme ve değerlendirme olduğunu söylemektedir. Okul yönetimini, “ Eğitim yönetimi nasıl yönetimin eğitime uyarlanmasından meydana geliyorsa, okul yönetimi de eğitim yönetiminin okula uygulanmasından meydana gelmektedir.” şeklinde açıklamaktadır.

Zembat (1994), Okul öncesi eğitim kurumlarında yönetim daha farklı bir boyut taşıdığını, okul öncesi eğitim kurumlarının çocuğun aile ortamından sonra karşılaştığı ilk ortam olduğunu, bu nedenle, okul öncesi eğitim kurumlarının ev ortamını hissettirecek farklı bir özelliğe sahip olması gerektiğini belirtmektedir. Okul öncesi eğitim örgütünde , diğer örgütlerden farklı bir ilişkinin olduğunu, okul öncesi eğitimin örgütünde ilişkilerin,direkt, açık ve yalın bununla beraber belirli sınırlar içinde olması gerektiğinden bahsetmektedir. Okul öncesi eğitim örgütünün yaşaması ve verimli olması için, ast-üst ilişkilerinin belirlenmesi, yetki ve sorumluluklarının dağıtımı önemli bir rol oynadığını belirtmektedir (Aksoy,1995 sy. 21).

Yönetimin amaçlarının gerçekleşmesine ilişkin eylemler olarak tanımlanan yönetim süreçleri şunlardır:

1.2.1.Eğitim yönetiminin süreçleri

Eğitim yönetiminin süreçleri, farklı kaynaklarda değişik başlıklar ve başka süreçleri de kapsamaktadır. Burada aşağıda yer alan süreçler ele alınacaktır.

1.2.1.1.Karar:

Karar, bir sorunun çözümü için olası seçeneklere uygun olanın seçilmesidir. Karar süreci, örgütte değişiklik yapmak, bir çatışmayı çözmek örgüt üyelerini etkilemek amacı ile kullanılır.(Bursalıgolu,1999, sy.98).

Mccomy(1947), karar sürecinin yönetimin en önemli unsuru ve özü, esası olduğunu, yönetim sürecinin niteliğinin karar verme ile belirlendiğini ve diğer yönetim süreçleri ile bütünleştiğini belirtmektedir (Aydın,1998, sy.126).

1.2.1.2. Planlama:

Planlama, okulun eğitsel, örgütsel ve yönetsel amaçlarını gerçekleştirmek için gereken girdilerin sağlanma ve kullanma yollarının kararlaştırılması sürecidir. (Başaran, 1996 sy.43)

Planlama, kıt kaynakların en iyi biçimde değerlendirilmesine yönelik yapılan eylemlerin kararlaştırılmasıdır.

Planlama; eldeki sınırlı kaynakların toplum refahının ya da örgütsel verimliliğin artırılmasında, en az kayıpla kullanılmasını sağlamanın anahtarıdır. (Kaya 1999, sy.100)

1.2.1.3.Örgütlenme:

Örgütlenme, ortak bir çabayı gerektiren bir amacın gerçekleşmesi için gerekli yapının oluşturulmasındaki eylemlerdir (Aydın,1998 sy.139). Kurulmuş bir yapı içerisinde de örgütlenme süreci yer alır. Çünkü okula alınan girdilerin, okulda çalışan işgörenlerin, yönetsel ve eğitsel amaçlara ulaşmak için kullandıkları araç gereçlerin güç birliğini sağlamaya gereklilik vardır. Okullarda küme, komisyon gibi çalışmalar da örgütlemeyi gerektirir. (Başaran,1996, sy.49)

Okullar kendileri için hazırlanan yönetmelik doğrultusunda örgütlenirler.

1.2.1.4.İletişim:

İletişim, emirlerin, bilgilerin, düşüncelerin, açıklamaların ve soruların bireyden bireye veya gruptan gruba aktarılma ve iletilme sürecidir (Erdoğan,2000 sy.58). İletişim olmadan örgüt olamaz. İletişim olmadan ortak bir amacın oluşturulması, bu ortak amaç

doğrultusunda , bireysel çabaların koordinasyonu mümkün değildir (Aydın,1999 sy.150).

1.2.1.5.Koordinasyon:

Koordinasyon, işbölümü yoluyla çeşitli parçalara ayrılmış bulunan örgütsel faaliyetlerin, değişik birimlerde değişik işgören tarafından harcanan çabaların örgüt amaçları doğrultusunda bütünleştirilmesidir. Koordinasyon örgütü oluşturan tüm bölüm ve birimlerin, örgüt amacını gerçekleştirmeye yönelik en az para ile gerçekleştirilmesinde önemlidir.

Urwick (1943), koordinasyonu bir yöneticinin yeterliliğinin ölçütü olarak işgörenleri belirlenmiş amaçların gerçekleşmesi doğrultusundaki planlı, kasıtlı ve etkili bir davranışa katkıda bulunmaya güdülenme derecesi olduğunu belirtir (Aydın, 1998 sy.153).

Okulda bu sürecinin en önemli görevi öğrencilerin eğitimi için eğitim işgörenlerinin çalışmalarını birbirine uyumlu kılmaktır. (Başaran,1996 sy.79).

1.2.1.6. Etki:

Mc Closkey (1962) Etkinin hedefinin karar süreci olduğunu, bunun için örgütün fizyolojisi ile ilgili olduğunu belirtmektedir. Örgüt fizyolojisi üst basamakların alt basamaklara ilişkin vereceği kararları etkilemeyi kapsar. Etkinin hem iç hem de dış yolları bulunmaktadır. Dış yollar; yetki enformasyon ve hizmet içi eğitim kapsar. İç yolları; bireysel ihtiyaçların karşılanması, kararlara katılım ve örgüt amaçlarının üyelere benimsetilmesidir. (Bursalıoğlu, 1999 sy. 120)

Yönetici örgüt üyelerinin davranışlarını yönlendirmede ve eşgüdümlemede değişik etkileme yollarını kullanmaktadır. Yönetim liderliğinin ölçütü, örgüt amaçlarını gerçekleştirmeye yönelik davranışların geliştirilmesi ve uygulanması için gerekli etkileme yollarını iyi bir biçimde kullanmaktır. Yetki günümüzde daha az önem kazanmakta, grup süreci teknikleri büyük önem taşımaktadır.(Aydın,1998 sy. 155)

1.2.1.7. Değerlendirme:

Değerlendirme örgütün programın ve etkinliklerin gerçekleştirilmeye çalışıldığı amacı, ne ölçüde ya da ne kadar iyi gerçekleştirdiklerinin saptanmasıdır (Aydın, 1998 sy.162).

Değerlendirme, eğitimde teftiş denetim süreci ile gerçekleşmektedir. Değerlendirme, üç düzeyde kendini gösterir. Birinci düzeyde denetim, okul

yönetmeninin değerlendirilmesi, ikinci düzey denetim üst sistemlerin yönetmenlerince okulu teftişi, üçüncü düzey denetim ise üst sistem teftişleri ile bu da bakanlık teftişleri tarafından yapılır (Başaran,1996 sy.79).

Yönetici kurumun, eğitimin, yönetimin amaçlarını gerçekleştirmek için yönetim işlevlerini yerine getirmelidir. Bir kurumun etkili yönetimi, yönetim işlevlerinin planlı bir şekilde gerçekleşmesi ile mümkündür. Eğitim yönetiminin beş işlevi bulunmaktadır.

1.2.2. Eğitim yönetiminin işlevleri

Eğitim yönetiminin beş işlevi bulunmaktadır:

- a. Eğitim Programları Yönetimi
- b. Öğrenci Hizmetleri Yönetimi
- c. İşgören Hizmetleri Yönetimi
- d. Genel Hizmetler Yönetimi
- e. Bütçe Hizmetleri Yönetimi

1.2.2.1.Eğitim programları yönetimi

Eğitim programları yönetimi içinde şu çalışmalar yer alır:

Eğitim zamanlaması: Eğitim zamanlamasına okul yılı, öğretim yılı, okul takvimi, öğretmenlerin görev dağılımı, haftalık ders programı, günlük zaman çizelgesi, yıllık ,günlük,ünite planları girer. Aynı zamanda eğitim programının kapsamını belirleme , eğitim programının uygulanması da eğitim programları yönetimi içerisinde yer alır.

Okul yılı, okulun kaç öğretim yılında biteceğini belirtir. Okul öncesi eğitiminde kreş iki yıl, anaokulu dört yıl (altı yaşı kapsadığında) anasınıfı ise bir yıl olarak belirlenmiştir.

Öğretim yılı, bir takvim yılı içerisinde öğretime ayrılan çalışma günleridir. Bir öğretim yılı Okul öncesi eğitim kurumlarında eylülde başlar, hazirana kadar devam eder. Eylül ayının ve haziran aylarının hangi günleri olacağı valilik tarafından belirlenmektedir.

Okul takvimi, okulların kutlama, anma, toplantı, kapanış etkinliklerini eğitim olaylarını, eğitim çalışmalarının ayını ve gününü belirleyen takvimdir. Bu çalışmalar il milli eğitim müdürlüğüne belirlenir.

Öğretmenlerin ders dağılımları, Okul öncesi eğitim kurumlarında sadece uzman öğretmenlerin ders dağılımı yapılmaktadır. Bunun yanında yarım gün ve tam gün çalışan öğretmenlerin görevlendirilmesi de yer almaktadır.

Haftalık ders programları, uzman personelin etkinlik saatlerinin belirlenmesi şeklinde gerçekleşmektedir.

Günlük zaman çizelgesi Okul öncesi eğitim kurumlarında faaliyetlerin sırası, beslenme ve dinlenme saatlerinin belirlenmesi şeklindedir. Okul öncesi eğitimde etkinliklerin sırası bellidir. Ancak bu sıralamaya her zaman uyulma zorunluluğu yoktur.

Yıllık planda, bir eğitim yılı içerisinde ulaşılmak istenen hedeflerin, hedeflere ulaşmada yapılacak etkinliklerin konuları, kavramları ve değerlendirme çalışmaları yer almaktadır. Yıllık planda hedefler ile hangi konularla verileceği belirlenir. Yıllık planda konuların başlıkları ve hedefler yer alır. Hedef davranışlar ve konu analizleri ünite ve günlük planlarda yapılır. Yıllık plan bir anaokulunda ortak yapılır ve kararlaştırılır.

Ünite planında, bir konuya ilişkin hangi etkinliklerin yapılacağını, hangi hedef ve hedef davranışlara ulaşılabileceği, hangi kavramların verileceğini, konu analizleri ünite konusunun ne kadar süreceği belirlenir. Ünite planında bu durumlar yıllık plan doğrultusunda yapılır.

Günlük planda ise ünite planında yer alan konu başlıklarından hangisinin işleneceği ve hangi hedeflere ulaşılabileceği, etkinlikler ve eğitim durumlarını belirlenir.

Eğitim programının kapsamı: Okul öncesi eğitim programları 1994 yılında Milli Eğitim Bakanlığının çıkardığı program kitabı doğrultusunda hazırlanmaktadır. Program kitabı üç bölümden oluşmaktadır: Kreş (0-36 ay çocukları için), Anaokulu (37-60 ay çocukları için) ve Anasınıfı(61-72 ay çocukları için) programları. Araştırma kapsamına giren okullar “Üç ile altı yaş grubu çocukların eğitimini veren kurumlar” olduğu için burada anasınıfı ve anaokulu programı konusunda bilgi verilecektir.

Anaokulu ve anasınıfı programları toplam otuz dokuz hedeften oluşmaktadır. Bu hedefler sekiz grupta toplanmıştır. Bu gruplar çocuğun gelişim düzeylerine göre oluşturulmuştur. Bunlar:

1. Kendinin farkında olmanın gelişimi ile ilgili hedefler
2. Psikomotor becerilerinin gelişimi ile ilgili hedefler
3. Özbakım becerilerinin gelişimi ile ilgili hedefler
4. Duygusal özelliklerin gelişimi ile ilgili hedefler

5. Sosyal becerilerin gelişimi ile ilgili hedefler
6. Bilişsel becerilerin gelişimi ile ilgili hedefler
7. Dil becerilerinin gelişimi ile ilgili beceriler
8. Estetik ve yaratıcılığın gelişimi ile ilgili hedefler

Hedeflerin yanında programda işlenebilecek konular verilmiş, bunun yanına günlük plan örneği de sunulmuştur.

Eğitim programının uygulanmasında etkinlikler ve eğitim durumları yer almaktadır. Okul öncesi eğitim kurumlarında yapılan etkinlikler şunlardır:

- İlgili köşelerinde oyun: Evcilik köşesi, Kukla köşesi, Kitap köşesi, Eğitici oyuncak köşesi
- Sanat etkinlikleri: Boyam çalışmaları, yoğurma maddeleri ile çalışma, kağıt işleri, artık malzemelerle proje çalışması.
- Türkçe dil etkinlikleri: Hikaye öncesi etkinlikler, hikaye, hikaye sonrası etkinlikler
- Oyun etkinlikleri
- Okuma yazmaya hazırlık çalışmaları

Bunun yanında kutlama ve tören etkinlikleri, kültürel etkinliklerde eğitim program uygulamaları içinde yer almaktadır. Okullarda yapılan kutlama ve tören etkinlikleri yönetmelikler çerçevesi içerisinde gerçekleşmektedir. Bunun yanında öğrencileri geliştirici kültürel etkinlikler de düzenlenebilir Okul öncesi eğitim kurumlarında bunlar, genellikle; folklor, bale vb. etkinlikleri şeklindedir. Ayrıca yıl sonu, özel günlere ilişkin etkinlikler de anaokulunda gerçekleşmektedir.

Eğitim programının uygulanması: Bir eğitim kurumunun amaçlarına ulaşmada eğitim programının uygulanmasının oldukça önemli bir yeri vardır. Uygulama esnasında kullanılan araç gereçlerin, teknolojik araçların ve çevre ile işbirliğinin oldukça önemli bir rolü vardır. Yönetici teknolojik gelişmeleri takip ederek eğitim için en uygun araç ve gereçleri öğretmenle işbirliği içerisinde okuluna temin etmelidir. Okul öncesi eğitimde araç gereçlerin çeşitliliği oldukça önemlidir. Gelişimleri gereği Okul öncesi çocuğu sınırlı bir dikkate sahiptir. Bu yüzden eğitim araç gereçlerinin çeşitliliği çocukların sınırlı dikkatlerini yoğunlaştırmada etkili olabilmektedir. Bir eğitim programında kazandırılacak hedefler sadece okulda verilen eğitim etkinlikleri ile sınırlı kalmaz. Verilen eğitim devamlılık kazanmalıdır. Bu yüzden aileyi de eğitim süreci

içerisine dahil etmek gereklidir. Okul öncesi eğitim programlarında ailenin de katılımının gerçekleştireceği etkinlikler düzenlenmelidir.

Eğitim programının hazırlanmasında çevre koşulları göz önünde bulundurulmalı, eğitim etkinliklerini çevre imkanlarından yararlanacak bir biçimde düzenlenmesi gerekmektedir. Yönetici ve öğretmenler bir eğitim programının uygulanmasında bu durumları değerlendirerek eğitim amaçlarına ulaşmada önemli bir yol alabilirler.

1.2.2.2. Öğrenci hizmetleri yönetimi

Öğrenci hizmetleri yönetimi öğrencinin özlük işlerine, öğrencilerin sorunlarını çözmeye ilişkin çalışmaları içine alır.

Öğrencinin özlük işleri: Eğitim çağı nüfusu, kayıt, kabul, devamlılık, değerlendirme çalışmalarını içine alır. Okul öncesi eğitim çağı yaşı 0-6'dır. Kayıt, kabul devamlılık ile ilgili esaslar Okul öncesi eğitimi yönetmeliğinde belirtilmiştir. Öğrencilerin değerlendirilmesine yönelik Okul öncesi eğitim kurumlarında değerlendirme türleri şunlardır:

Davranış değerlendirme listeleri: Öğrencinin kazanması gereken davranışlar, hazır listeler şeklinde davranış değerlendirme listeleri haline getirilmiştir.

Gözlem, öğrencinin sınıf ortamındaki belirli davranışlarını belli aralıklarla gözlem yapıp çocuk için hazırlanmış bir dosya veya forma kaydetmesi şeklinde yapılır (Oktay,1999a sy.213).

Öğrencinin sorunlarını çözmeye yönelik yapılan çalışmalar, disiplin, öğrenci sağlığı, sağlık eğitimi, beslenme, rehberlik hizmetleri, özel eğitim olarak yer almaktadır

Disiplin: Disiplin, kişiye belirli alışkanlıklar kazandırma, onu kendisi ve çevresi ile uyum içinde yaşamaya hazırlama olarak tanımlanabilir (Oktay,1999a,sy.164). Disiplinin amacı öğrenciye iç denetimi kazandırmaktır.

Okul öncesi eğitimde disiplin, evde temelleri atılan, ancak pekiştirilmesi konusunda her zaman yeterince başarılı olunamayan sosyal davranış ve alışkanlıkları (uyku, temizlik, yemek vb. temel alışkanlıklar) pekiştirmek, yeni toplumsal davranışların kazandırılmasını içerir. Yeni toplumsal davranışlar işbirliği, paylaşmak, başkalarının haklarını gözetmek, sırasını beklemek, sınıfın ve eşyaların düzenine uymak, yaşlıları ve yetişkinlerle iyi ilişkiler kurabilmek vb. gibi davranışlardır (Oktay ,1999a sy. 173).

Sağlık: Okul öncesi eğitim kurumlarında sağlık ve sağlık eğitimi önemli bir yeri tutmaktadır. Bir anaokulu her türlü hijyenik koşula sahip olmalıdır. Yönetici de anaokulunun sağlıklı olması için gerekli tedbirleri almalıdır. (Polat,1993)Okul öncesi eğitimde sağlık hizmetlerinin şu şekilde olduğunu belirtmiştir:

- Okul personelinin çocukların, sağlığını korumak ve değerlendirmek
- Öğrencilere, velilere, diğer ilgililere değerlendirmeler ışığında gerekli tedbirleri aldirmek
- Okul çevre sağlığını olumlu hale getirmek
- İyileştirilebilir bedensel bozuklukların düzeltilmesi konusunda öğrenci ve velileri yönlendirmek
- Özürlü çocukların tespiti ve eğitiminde yardımcı rehber olmak
- Bulaşıcı hastalıkları kontrol etmek
- Ani hastalık ve sakatlıklarda ilkyardımda bulunmak
- Çocukların bağışıklık durumlarını sağlamak ve devam ettirmek.

Sağlık eğitimi yukarıda sağlık hizmetlerinde de yer aldığı gibi öğrencilere sağlıklı yaşamaya yönelik kazandırılması gereken davranışlara ilişkin bir eğitimidir. Öğrencilere okul öncesi dönemde verilen sağlık eğitimine yönelik davranışların yetişkinliğe yansması mümkündür. Polat (1993), okul öncesi dönemin hızlı bir öğrenme, beceri kazanma ve etkilenme döneminde olduğunu çocuklara sağlıklı yaşamaya ilişkin kazandırılacak davranışlarını ilerdeki yaşamlarında aktaracaklarını belirtmektedir. Bu yüzden sağlık eğitimi okul öncesi eğitimde vazgeçilmez bir unsurdur.

Beslenme: Beslenme, okul öncesi eğitimde bir diğer önemli durumdur. Çocuğun sağlıklı bir hayat geçirmesinde, sağlıklı gelişiminde beslenmenin oldukça önemli bir rolü vardır. Bu dönemde yetersiz ve yanlış beslenme bazı sağlık problemlerinin oluşumuna sebep olabilmektedir. Güneylı (1998), okul öncesi dönemde kazanılan düzensiz yemek yeme alışkanlıklarının, çocuğun hayatının diğer dönemlerinde fiziksel, duygusal ve sosyal gelişimini etkilemekte olduğunu belirtmiştir (Öşcün,1992,sy.121). Okul öncesi eğitim kurumlarında beslenme saatleri belirli aralıklar içerisinde yer almaktadır. Okul öncesi eğitim kurumlarındaki beslenme hizmetleri içerisinde çocuklara beslenme mönülerinin okulöncesi çocuğun ihtiyaçları doğrultusunda hazırlanması ,

çocuğa doğru beslenme alışkanlıklarının kazandırılması ve beslenme sorunlarının çözümüne yönelik çalışmalar yer almaktadır.

Rehberlik: Rehberlik, bireyin kendini anlaması, çevresindeki imkanları tanınması ve doğru kararlar vererek özünü gerçekleştiren bir kişi olarak gelişebilmesi için yapılan sistematik ve profesyonel bir yardımdır (Kuzgun,1997,sy.5). Bir rehberlik örgütünde başlıca servisler şunlardır:

a. Birey tanıma: Bir okulda verilecek eğitimde en önemli unsur bireyi tanımadır. Yapılacak eğitim faaliyetleri bireylerin kişisel özellikleri doğrultusunda oluşturulur. Bu yüzden öğrencinin öğrenme gücü, ilgileri, çevresi ile olan iletişimi ve kişilik özellikleri hakkında bilgi sahibi olunması gereklidir. Bireyi tanıma çalışmaları, gözlem, değerlendirme listeleri, görüşme gibi çalışmalardan oluşur.

b. Psikolojik danışma: Psikolojik danışma, değişik nedenlerden dolayı uyum sorunları gösteren çocuklara yönelik çalışmalarda öğretmenlere ve ailelere yardımcı olur.

c. İzleme: Rehberlik çalışmalarında bireylerin ne derece başarılı olduklarına ilişkin izleme çalışmaları da yer almaktadır. Rehberlik hizmetlerinin birey üzerinde ne derece etkili olduğuna ilişkin yapılan çalışmaları kapsamaktadır. (Kuzgun,1997, sy.5-7)).

Okul öncesi eğitimde rehberlik ve psikolojik danışma programında özellikle çocuğun toplumsal duygusal, bilişsel, dilsel gelişim ve uyum sorunlarına yer verilmektedir (Bakırcıoğlu, 1994, sy.252).

Özel eğitim: Özel eğitim için de erken yaşlarda verilen eğitimin oldukça önemli bir yeri vardır. Erken yaşlarda verilen doğru eğitim, engelli çocuğun yaşantısına önemli katkılarda bulunmaktadır. Okul öncesi eğitim kurumlarında engelli çocuklarla verilen eğitimin yanı sıra bu çocuklara yönelik ek çalışmalar ve rehberlik hizmetleri yapılabilmektedir. Okul öncesi eğitim kurumlarında özel eğitim çalışmaları, engelli öğrencilere yönelik rehberlik çalışmaları, ek faaliyetler şeklinde olmaktadır.

1.2.2.3. İşgören hizmetleri yönetimi

İşgören hizmetleri yönetimi yöneticiler, öğretmenler, uzman, yardımcı eğitim işgörenlerinin görevleri, sosyal hakları, işgören atamaları, ödemeler, mali haklar, yükselme, sağlık hizmetleri, izinler, güvenlik, disiplin, yetiştirmeyi içine alır. Okul öncesi eğitim kurumlarında görev alan personel şunlardır:

Yönetici: Okul öncesi eğitimin amaçlarını gerçekleştirmek için Okul öncesi eğitim kurumlarının yapısını yaşatacak, ve havasını koruyacak dış ve iç öğelerle bağlantıyı dengede tutacak kişidir.

Yönetici formal yetkilerden güç alan bir üsttür. Yöneticinin lider olabilmesi için örgüt içerisinde diğer öğeler tarafından yani öğretmen,yardımcı personel gibi örgüt personelinde de kabul görmesi gereklidir. Yöneticinin kabul görmesi için örgüt içerisinde personel ile olumlu bir iletişime geçmesi uzlaşmacı bir tutum içerisine girmesi gereklidir. Müdür, okulun içinde ve dışında gruplara karşı formal ve informal olarak sorumludur. Bu grupları dengede tutarak birbirleri ile ilişkilerini koordine edecek kişi yöneticidir (Bursalıoğlu,1999 sy.40).

Okul öncesi yöneticisi daha çok öğretmen, yardımcı personel,veliler ve İl örgütündeki yetkililerle iletişim halindedir. Bunun yanında da çocuklarla da iletişimi söz konusudur.

Okul öncesi yöneticisinin görevleri şunlardır:

1. Örgüt içi ve örgüt dışı unsurlara duyarlı olmak.
2. Üstleri ve astları ile iyi bir iletişim ağı kurmak.
3. Örgütünü, kurumun amaçlarına , ihtiyaçlarına göre örgütlemek.
4. Personel seçiminde mutlaka yer almak.
5. Yeni çalışmaları , araştırmaları inceleyerek, bunların örgütüne yararlı olanlarından faydalanmak.
6. Konusu ile ilgili bilgileri çeşitli düzenlemeler ile çalışanlarına aktarmak.
7. Örgütün informal ve formal yapısını ayırmak ve her iki yapıyı da önemsemek (Oktay,1999a sy.217).

Öğretmen: Okul öncesi eğitimde en önemli unsurlardan birisi öğretmendir. Öğretmen okul öncesi eğitimin amaçlarına ulaşmasında önemli derecede rol oynar. Okul öncesi Eğitim Kurumlarının niteliğini belirleyen en önemli öge öğretmendir. Bir okul öncesi eğitimi öğretmeni her şeyden önce sevgi dolu ve sabırlı olmalıdır. Mesleği konusunda iyi bir formasyon bilgisine sahip olmalı, iletişim becerileri gelişmiş olmalıdır. Öğretmenin çocuklara yaklaşımı oldukça önemlidir. Çocuklarla olumlu bir iletişime sahip olan öğretmen vereceği eğitim düzeyini en üst seviyeye çıkarabilir. Öğretmen değişime ve gelişime kendini açık olmalıdır

Zembat (1994), Öğretmenin planlayacağı etkinliklerde çocuklara rehberlik etmesi, okulun işleyişi ve programların belirlenmesine katılması gerektiğini belirtmektedir. Öğretmenlerin bu tür etkinliklere katılmalarının onları okul öncesi eğitim kurumuna daha kolay adapte edeceğinden bahsetmektedir.(Aksoy,1995 sy.31).

Öğretmen çocuğun ve ailenin gelişimi için önemli bir rehberdir. Özellikle çocukların gelişimi için kritik yıllar olarak adlandırılan okul öncesi dönemde çocuğun gelişimine katkıda bulunacak önemli becerileri kazandırmada okul öncesi eğitimcilerinin önemli rolleri vardır. Öğretmen çocukların gelişimine katkıda bulunur, bunun yanında öğrenmeyi kolaylaştırıcı ortamlar sağlayarak onların beceriler kazanmasını sağlar. Ayrıca okul öncesi eğitim öğretmenleri iyi bir eğitim uzmanı olmalıdırlar. Programı çocuğun bireysel özellikleri ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda düzenleyerek etkinlikleri planlamalıdır. Böylece uzmanlıklarını kullanarak çocuklara değişik fırsatlar tanırlar. Bunun yanında öğretmenler geçici anne ve babalardır. Çocuklar ev ortamında anne ve baba sıcaklığına muhtaçtırlar. Bu yüzden ev ortamını ve ailenin sıcaklığını okulda da istemektedirler (Henniger,1999 sy.19).

Eğitimci olmayan personel: Yönetici ve öğretmenlerin dışında kalan bu grupta, memurlar, hizmetliler ve diğer işçiler girmektedir. Bu personelin Okul öncesi eğitimin amaçlarına ulaşmada dolaylı derecede görevleri vardır (Aksoy,1995 sy.32). Dolaylı görevleri olsa da bu personelin mutlaka belirli bir hizmetçi eğitimden geçmeleri gerekmektedir. Ayrıca dikkatli seçilmeleri gerekmektedir. Bu personel özellikle yardımcı personel, çocuklarla yemek ve el yıkama sırasında doğrudan ilişki içerisine girebilmektedirler. Yardımcı personelin yapacağı herhangi olumsuz bir davranış çocuğun okuldan soğumasına sebep olabilir. Bu yüzden yardımcı personelin davranış ve iletişim konusunda eğitim görmeleri gerekmektedir.

Eğitimci olmayan personelin nitelikleri şu şekilde olmalıdır (Oktay,1999a. sy. 222):

1. Yardımcı personel(aşçı, temizlik sorumluları, şoför, bahçıvan gibi): En az ilkokul mezunu olmalı, Türkçe'yi doğru ve güzel konuşmalı sağlıklı ve temiz bir görünüme sahip olmalı, sevecen, neşeli, dürüst,sorumluluk sahibi, saygılı olmalıdır.

2. Psikolog-rehberlik uzmanı: Öğretmen ve yönetim ile işbirliği içinde olmalı, çocuk psikolojisi, okul aile işbirliği,yetişkin psikolojisi hakkında yeterli düzeyde bir

bilgiye sahip olmalı,gözlem yapıp gerekli kayıt işlemlerinde bulunarak bunları ailelere, yöneticilere, öğretmenlere rehber olacak şekilde kullanılmalıdır.

3. Doktor-hemşire: Çocuk sağlığı ve ilkyardım konusunda yeterli bir bilgiye sahip olmalı, çocukları düzenli aralıklar ile muayene etmeli ve gerekli takip işlemlerini yapmalıdır. Bu konuda ailelere, öğretmenlere, yöneticilere rehber olmalıdır.

İşgören hizmetleri yönetimi içinde güvenceler, sosyal haklar, atanma, ödeme, sağlık hizmetler, disiplin, yetiştirme ile ilgili hususlar yer alan almaktadır. Bunların işleyişine yönelik, açıklamalar devlet memurları kanunu ve ilgili yönetmeliklerde yer almaktadır.

1.2.2.4. Genel hizmetler yönetimi:

Genel hizmetleri yönetimi içerisinde eğitim yerleri, eğitime yardımcı olan yerler, ve bunların işletilmesi yer almaktadır.

Eğitim yerleri: Açık ve kapalı oyun alanları, sosyal etkinliklere yönelik bir salon okul öncesi eğitim kurumlarında eğitim yerlerini oluşturmaktadır.

Anaokulu binası, çocukların gelişim özelliklerine, ihtiyaçlarına ve yapılacak eğitim faaliyetlerine uygun bir şekilde inşa edilmelidir. Oktay (1999), Anaokulu binasının en fazla iki katlı olması ve büyüklüğünü çocuk sayısı ile orantılı olmasının gerektiğinden bahsetmiştir. Bir Anaokulu binasının özelliklerini ise şu şekilde olması gerektiğini belirtmiştir:

- Çocuğa rahatça hareket imkanı vermeli
- Kaza ihtimalinden uzak olmalı
- Etkinlikler yapılırken yapılacak çalışmaların rahat ve kolay bir biçimde gerçekleşmesine imkan tanınmalı
- Bireysel ve grup faaliyetlerine imkan vermeli bununla birlikte topluluk duygusunu da kazandırmalı
- Estetik, hoş ve zevkle ayrıca çocukların ilgisini çekecek bir şekilde düzenlenmelidir.

Açık hava alanlarında ise bahçe okulun iki katı büyüklüğünde olmalı ve çeşitli biçimlerde düzenlenmelidir. Açık hava alanı veya bahçenin çevresi duvar veya demir ile çevrilmelidir. Bahçe kaza riski oluşturacak durumları önleyecek bir biçimde düzenlenmelidir. Bahçe alanı içerisinde kum havuzu, çimenlik ve beton alanlar, fen ve doğa etkinlikleri için bitki yetiştirme alanları, hayvanlar için bölmeler, bahçe

oyuncakları (kaydırak, salıncak gibi), bunun yanında kamyon, kova kürek gibi oyuncaklarda yer almalıdır. Okul bahçesi çocuğun rahat hareket edebileceği bir genişliğe sahip olmalıdır. Çocuğun büyük ve küçük kas gelişimine katkısı olan materyaller bahçe alanı içerisinde yer almalıdır.

Oyun odaları (sınıf) havadar, aydınlık olmalıdır. Oyun odası içerisinde yer alan masalar, sandalyeler, ve diğer eşyalar çocuğun boyuna uygun bir biçimde düzenlenmelidir. Oyun odası içerisinde veya yakınında lavabo ve tuvalet bulunmalıdır. Oyun odaları her türlü kaza riskini önleyecek bir şekilde düzenlenmelidir. Oyun odaları çocuğun rahat hareket edebileceği bir büyüklükte olmalıdır.

Oyun odalarında çocukların seçim yapabilmeleri için köşeler düzenlenmelidir.

Bu köşeler şunlardır:

- Evcilik Köşesi
- Blok Köşesi
- Sanat Köşesi
- Kitap Köşesi
- Fen ve Doğa Köşesi
- Masa Oyunları Köşesi
- Kukla Köşesi

Oyun odasında çocuğu çok fazla pano ve resimler bulunmamalıdır. Bunlar çocuğu dikkatini dağıtabilir. Oyun odası olabildiğince bir ev ortamını oluşturulmalıdır. Oyun odası çocuğun kendini ifade edebileceği etkinlikleri gerçekleştirmesine olabildiğince imkan tanınmalıdır.

Eğitime yardımcı yerler: Eğitime yardımcı yerler yemekhane, depo, arşiv, koridor oluşturmaktadır.

Yemekhanede yer alan masa ve sandalyeler çocukların boyuna uygun, hijyenik olmalıdır. Mutfak malzemeler kolay temizlenebilen malzemelerden oluşmalıdır. Çocukların sayısına uygun büyüklüğe sahip olmalıdır.

Depo, okul öncesi eğitim kurumlarında hem sınıflarda hem de okulun genel ihtiyaçları için anaokulunun uygun bir yerinde bulunmalıdır.

Arşiv, okul resmi kayıtlarının tutulduğu bir yerdir. Resmi belgeler içerisinde öğrencinin özlük belgeleri, okula ilişkin belgelerdir.

Koridor, okul öncesi eğitim kurumlarında geniş olmalı dar koridorlar olmalıdır. Merdivenler geniş ve basamak aralıkları çok dik olmalıdır. Olabildiğince az basamaklı merdivenler olmalıdır.

İşletme: Eğitimde işletme, eğitim için kullanılan binaların, tesislerin, yerlerin ve benzerlerinin kullanıma hazır tutulması, çalıştırılması anlamına gelmektedir (Başaran1996 sy.152).

Okul öncesi eğitim kurumlarının donanımında kaza riski olabilecek durumları ortadan kaldırılmalıdır. Kullanılan malzemelerde, çocukların boylarına ve temizlik kurallarına uygun bir şekilde düzenlenmesine, kullanışlı ve sağlam malzemeler, kullanılmasına önem verilmelidir.

Temizlik oldukça önemli bir unsurdur. Özellikle oyun odaları, tuvalet ve lavabolar sık sık temizlenmeli enfeksiyon riski azaltılmalıdır. Bunun yanında sık sık havalandırma işlemleri yapılmalıdır.

Isıtmada her yerin ısı derecesi aynı olmalıdır. Isıtma sağlık koşullarına uygun olmalıdır. Aydınlatmada olabildiğince güneş ışığından yararlanmalı, mümkün olmuyorsa flüoresan ışıkları ile aydınlatma yapılmalıdır (Kalemci,2000sy.18).

Okulun belirli aralıklarla gerekli tamirat ve onarım işlemleri yapılmalı binanın güvenliği için gerekli işler yapılmalıdır.

Okulda sivil savunmaya yönelik çalışmalar yapılmalı bu konuda gerekli malzemeler hazır bulundurulmalıdır. Ayrıca personel ve öğrenciye sivil savunmaya yönelik gerekli eğitim çalışmaları da düzenlenmelidir.

1.2.2.5. Bütçe hizmetleri yönetimi

Bir okulun gelir kaynaklarını, genel bütçe, il özel idare bütçesi, öğrenci aidatları sağlamaktadır.

Okulun giderleri ise göre şu şekildedir:

1. İş gören Giderleri: Personelin aylık sosyal yardım, ek ders ücreti, ek çalışma ücreti, tazminat, ödül, sağlık gideri, yolluk, hizmet içi eğitim ve benzeri harcamaları kapsar.

2. Yürütme Giderleri: Okul işletmesine ilişkin giderlerdir. Bunların arasına elektrik, ısıtma, temizlik işleri sayılabilir.

3. Sürdürme Giderleri: Okul binasının uzun ömürlü olmasına yönelik yapılan giderlerdir. Tamirat, bakım gibi çalışmalar bunlara örnek verilebilir.

4. Eğitim Giderleri: Eğitime yönelik donanım, araç-gereç alımı, eğitim etkinliklerine yönelik yapılan giderleri oluşturmaktadır. Bu çalışmalar ayrıca sağlık, rehberlik, beslenme gibi hizmetlerde girmektedir.

5. Diğer Giderler: Diğer ödenekler içerisinde yukarıdaki giderler dışında yapılan giderleri kapsamaktadır (Başaran, 1996 sy.171).

Bütçe hazırlama: Bütçe hazırlamada bir çok yöntem kullanılmaktadır. Eğitim örgütlerinde şimdiye kadar en sık kullanılan yöntemler, arttırma, ve pazarlık yöntemleridir. Arttırma yönteminde yönetmen bir önceki yılın bütçesinde bir işe ayrılan bütçenin oranını enflasyon ve yeni gereksinimler doğrultusunda arttırma şeklinde yapılıır. Bütçenin arttırma oranı maliye bakanlığı veya il özel idaresince tarafından belirlenir. Pazarlama yönetiminde ise ödeneği isteyen yönetmen ve bu ödeneği bütçeye koyan yetkili yönetmen arasında yapılacak pazarlık yolu ile bütçe yapılıır (Başaran 1996, sy.171).

Okul öncesi eğitim kurumlarında bütçenin hazırlanmasına yönelik hükümler okul öncesi eğitim yönetmeliğinde belirtilmektedir.

Satın alma işleri: Harcama işlerine yönelik işlemlerin nasıl yapılacağıın ilişkin hükümler, okul öncesi eğitim yönetmeliğinde yer alan hususlara göre yapılmaktadır.

1.3. Problem Durumu

Yirmi birinci yüzyıl koşullarının gerektirdiği demokratik, araştırmacı, üretken bireylerin yetişmesinde eğitim önemli bir rol oynar. Erken yaşlarda eğitim, çocukların yetişkinlik yaşantılarına temel oluşturacak olumlu davranış ve becerileri kazanmalarını sağlar. Bu sebeple gelişmiş ülkelerde, okul öncesi eğitiminin gelişimi ve yaygınlaşmasına yönelik çalışmalar, yatırımlar yapılmaktadır. Türkiye’de de okul öncesi eğitime yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Ancak bu süreçte, okul öncesi eğitimde birçok sorunlarla karşılaşmaktadır. Bunlardan bazıları şu şekilde sıralanabilir. Yaygınlaşma sorunu, donanım sorunu, personel sorunu, denetim sorunu, eğitim ortamı sorunu, ailelerin eğitimi sorunu. Bu sorunlar okulöncesi eğitimi önemli ölçüde etkilemektedir.

Okul öncesi eğitim, eğitim sürecinin ilk basamağıdır. Okul öncesi eğitim kurumlarının nitelikli bir eğitim vermesi için, bu kurumlarda okul öncesi eğitimin amaçları doğrultusunda gerekli kaynakların belirli bir plan çerçevesinde işlenmesi sağlanmalıdır. Okul öncesi eğitim kurumunun, okul öncesi eğitim amaçları

doğrultusunda çalışmasını sağlama görevi yönetime aittir. Başaran (1996), “ Bir eğitim yönetmeni, okulun eğitim programlarının, öğrenci hizmetlerinin, işgören hizmetlerinin, genel hizmetlerin ve eğitim bütçesinin işlerini planlanan düzeyde yapabildiğinde okulunu etkili yönetebilir” demiştir. Yönetimin işlevleri olarak tanımlanan bu çalışmaların planlanan düzeyde yapılması ile okulun amaçlarına ulaşması sağlanabilir. Ancak yönetim işlevlerinin gerçekleşmesinde ortaya çıkan eksiklik veya yetersizlikler kurumun işleyişini olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Bu durum yönetimin çalışma koşullarını zorlaştırmaktadır. Yeterli bütçenin olmaması, eğitim ihtiyaçlarının tam olarak karşılanamamasına, yeterli sayıda personelin olmaması, işbölümlerinde yüksek oranda yığılmaların olmasına, araç-gereç yetersizliği eğitim uygulamalarının istenilen nitelikte gerçekleştirilmemesine neden olabilmektedir. Bunlar yönetim işlevlerine yönelik eksikliklerin getirdiği sorunlardan birkaçıdır. Bunları daha da artırmak mümkündür. Yönetim süreçlerinde karşılaşılan sorunlar, yönetici ve öğretmenin çalışma koşullarını zorlaştırmakta, mesleklerindeki performanslarını da olumsuz derecede etkilemektedir.

Yönetim süreçleri içinde karşılaşılan sorunların neler olduğu, bu sorunların yönetici ve öğretmenlerin performanslarını ne derece etkilediğinin belirlenmesi, okul öncesi eğitimin bugün geldiği nokta hakkında bilgi sahibi olunmasına katkıda bulunabilir. Ayrıca Yönetim sorunlarının neler olduğu, bu sorunların yönetici ve öğretmenlerin performanslarını ne derecede etkilediğinin belirlenmesi ve sorunların çözümüne yönelik önerilerle okul öncesi eğitimin gelişmesine katkıda bulunulacağı umulmaktadır.

1.4. Problem

“Okul öncesi eğitim kurumlarında karşılaşılan yönetim sorunları nelerdir? Bu sorunlar öğretmen ve yönetici performanslarını ne derece etkilemektedir?”

1.5. Alt Problemler

1. Okul öncesi eğitim kurumlarında yöneticilerin karşılaştıkları yönetim sorunları nelerdir?
2. Okul öncesi eğitim kurumlarında yöneticilerin karşılaştıkları yönetim sorunları onların performanslarını ne derece etkilemektedir?
3. Okul öncesi eğitim kurumlarında öğretmenlerin karşılaştıkları yönetim sorunları nelerdir?

4. Okul öncesi eğitim kurumlarında öğretmenlerin karşılaştıkları yönetim sorunları onların performanslarını ne derece etkilemektedir?

5. Okul öncesi eğitim kurumlarında yöneticilerin ve öğretmenlerin sorunlara ve bu sorunların performanslarını etkileme derecelerine ilişkin görüşlerinde;

- a) Cinsiyet,
- b) Kıdem,
- c) Eğitim düzeyi değişkenleri bakımından anlamlı bir farklılık var mıdır?

6. Yönetici ve öğretmenlerin sorunlara katılma dereceleri arasında anlamlı bir farklılık var mı?

7. Yönetici ve öğretmenlerin sorunlardan etkilenme dereceleri arasında anlamlı bir farklılık var mı?

1.6. Araştırmanın Amacı

Okul öncesi eğitimin amaçlarını yerine getirmede en önemli görevleri yönetici ve öğretmen üstlenmektedir. Okul öncesi eğitimi yönetimde ortaya çıkan sorunlar, yöneticilerin ve öğretmenlerin uygulamalarında önemli ölçüde aksaklıklar doğurabilmektedir. Bu aksaklıklar okul öncesi eğitimin amaçlarına ulaşma sürecine engel oluşturabilir.

Bu araştırmanın amacı, okul öncesi eğitim kurumlarında karşılaşılan yönetim sorunlarının neler olduğunu, bu sorunların yönetici ve öğretmen performanslarını ne derece etkilediğini belirlemektir.

1.7. Araştırmanın Önemi

Okul öncesi eğitim kurumlarının, sağlıklı bireylerini yetiştirilmesinde önemli bir yeri vardır. Yönetici ve öğretmenler kurumun işleyişi sırasında ortaya çıkabilecek sorunlar sebebi ile görevini yerine getirmekte güçlükler yaşayabilmektedirler. Bu doğrultuda okul öncesi eğitim kurumlarında karşılaşılan yönetim sorunlarının belirlenmesi, anaokullarının koşulları hakkında bilgi edinilmesine katkı sağlayabilir. Aynı zamanda bu sorunlardan yönetici ve öğretmenlerin performanslarının ne derece etkilendiğinin belirlenmesi de, yönetici ve öğretmenlerin mesleki yaşantılarına ilişkin bilgi sahibi olunmasına katkıda bulunabilir. Bu doğrultuda ilgili makamların karşılaşılan sorunlara duyarlı olması umulmaktadır.

1.8. Araştırmanın Sayıltıları

Bu araştırmada benimsenen temel sayıltılar şunlardır:

1. Örneklem grubu, evreni temsil edebilecek sayıda ve niteliktedir.
2. Veri toplama aracı olan anketin ilgili uzman görüşlerine sunulduğundan ve belirli bir grup üzerinde denendiğinden gerekli geçerlik ve güvenilirliğe sahiptir.
4. Araştırmada kullanılan istatistiksel çözümlene tekniklerinin araştırmanın amacına ve yapısına uygun olduğu düşünülmektedir.

1.9. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma, aşağıdaki sınırlamalar gözönünde tutularak yürütülmüştür:

1. Araştırma Ege bölgesinde bulunan resmi bağımsız anaokulları ile sınırlıdır. Elde edilecek bulgular sonucunda yapılacak genellemeler, araştırmanın kapsadığı evren için geçerlidir.
2. Araştırma yönetimin işlevleri açısından karşılaşılan sorunlarla sınırlıdır.

1.10. Tanımlar

Anaokulu: 36-72 aylık çocukların eğitimleri amacıyla açılan Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okul öncesi eğitim kurumudur. (Milli Eğitim Şurası, 1993 sy.7)

Okul Öncesi Eğitimi: 0-72 ay grubundaki çocukların gelişim düzeylerine ve bireysel özelliklerine uygun, zengin uyarıcı çevre imkanları sağlayan, onların bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal yönden gelişmelerini destekleyen, kendilerini toplumun kültürel değerleri doğrultusunda en iyi biçimde yönlendiren ve ilköğretime hazırlayan, temel eğitim bütünlüğü içerisinde yer alan bir eğitim sürecidir. (Milli Eğitim Şurası sy.3)

Oku Öncesi Dönem: 0-72 ay gelişimi içine alan dönemdir.

Performans: Başarım, takat sınırı (Türkçe Sözlük 1998, sy.1178)

1.11. Kısaltmalar

Milli Eğitim Bakanlığı: M.E.B.

Değişkenlik: D.

Serbestlik Derecesi: S.D.

Kareler Toplamı: K.T.

Kareler Ortalaması: K.O.

İKİNCİ BÖLÜM

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Mağden (1986) "Okul öncesi Eğitim Kurumlarında Yaşanılan Yönetim İle İlgili Problemler" isimli yüksek lisans tez çalışmasında Ankara ili içerisinde yer alan uygulama anaokulları ile anasınıflarında çalışan yöneticilerin karşılaştıkları sorunlara yönelik yaptığı çalışmada elde edilen bulgular özetle şunlardır:

Yöneticinin Özellikleri:

Araştırmada yöneticilerin %75'inin kadın olduğu görülmüştür. Yöneticilerin ortalama meslek kıdemleri 11-20 yıldır. Okul öncesi eğitim kurumlarında çalışan yöneticilerin kendi meslek dallarında eğitim gördükleri fakat anasınıfı yöneticilerinin %60'ı iki yıllık enstitü, %30'u ise ilköğretim Okulu mezunu görülmüştür.

Personel İle İlgili Bulgular:

Yapılan araştırmada Okul öncesi eğitimi personeli olarak sadece öğretmen ve hizmetli personelin yer aldığını; doktor, hemşire, psikolog gibi sağlık personelinin yer almadığı ortaya çıkmıştır.

Bir öğretmene düşen öğrenci sayısı; Uygulama anasınıflarında 11-20 arasında iken, Anasınıflarında 21-30 civarı olmaktadır. Uygulama anaokulu ve anasınıflarına devam eden çocukların % 70'i orta gelirli aile çocuklarından oluşmaktadır.

Yöneticiler personelinin nitelik ve nicelik yönünden yeterli olduklarını belirtmiştir.

Anaokulu ve anasınıfı idarecilerini %45'i yöneticilik konusunda mesleki formasyona sahip oldukları %45'inin ise sadece yüksek okulda gördükleri bilgileri ile görev yaptıkları belirlenmiştir.

Yönetmelik İle İlgili Bulgular:

Yürürlükte olan anaokulları ve anasınıfları yönetmeliğinin yeterli olduğu konusunda %60'lık bir oran görülmüştür.

Araştırma Sonucu Ortaya Çıkan Yönetim Sorunları:

Araştırmada ortaya çıkan yönetim sorunlarının başında araç gereç yetersizliği olduğu konusunda yöneticilerin %70'i görüşlerini bildirmişlerdir. Kurumlardaki

rehberlik hizmetlerinin yetersiz olduğunu belirten yöneticilerin oranı %75'tir. Ayrıca yöneticilerin %75'i kurumlarında giderler için ayrılmış bütçenin yetersiz olduğunu belirtmişlerdir. Araştırmada yöneticilerin %70'i teftiş amaçlı gelen müfettişlerin nitelik yönünden yeterliliklerinin hiç olmadığını belirtmişlerdir. İdarecilerin %25'i ise müfettişlerin yeterlilik derecelerinin az olduklarını belirtmişlerdir. Ayrıca müfettişlerin rehberlik yapma niteliği ile ilgili %85'i az ve hiç olduğunu belirtmişlerdir.

Zenbat (1994), "Okul öncesi Eğitim Kurumlarında Yönetici Özellikleri " başlıklı araştırmasında okul öncesi yöneticilerinde bulunması gereken on iki nitelik olduğunu saptamıştır. Bunlar: Sorumluluk, Hoşgörü; Liderlik vasfı, Güvenilir olma, Sözel iletişim, İkna gücü, Karar verme, Kendine güven, Dürüstlük, Olgunluk, Değişikliğe adaptasyon, Planlama-Organizasyon-Kontrol) belirlenmiştir. Ayrıca yöneticilerin yönetim bilgisi, gelişim bilgisi ve beslenme bilgisine sahip olmaları gerektiği saptanmıştır. Diğer saptanan bulgular şunlardır:

- Çalışma kapsamında yer alan yöneticilerin yönetim ile ilgili bilgi almadıkları sonucuna varılmıştır.
- Yöneticilerin sözel iletişim becerilerine sahip oldukları ancak ikna güçlerinin az olduğu saptanmıştır.
- Milli eğitim yönetmeliklerinin yöneticileri bağımlı kılmaları nedeni ile yöneticilerde karar verme ve liderlik vasıflarının tam gösterilemediği görülmüştür.
- Ayrıca yöneticilerin bilgi düzeyleri ölçülmüş sonuç olarak, gelişim bilgisinde performansları beklentilerin altında olduğu görülmüştür. Buna karşın beslenme bilgisine yönelik puanlarının yüksek olduğu görülmüştür.
- Yöneticilerin iş yaşamlarından aldıkları doyumunu daha çok çalışma ortamından aldıkları saptanmıştır.

Atasavun (1994) " Okul Öncesi Eğitimde Yönetmenler İle Öğretmenler Arasında İlişki Bozuklukları Yaratan Konular" isimli yüksek lisans tezinde şu bulguları elde etmiştir:

- Yıllık ders planı hazırlanması, ünite planı yapılması, günlük ders planı hazırlanmasında öğretmenler ve yönetmenler arasında önemsiz bir ilişki bozukluğu gözlenmiştir.
- Yemekhane yetersizliğinde, koridorun darlığında, okulun temizlik işlerinde, dersliklerin temizlik işlerinde, lavaboların yetersizliğinde, dersliğin donatılmasında,

tuvaletlerin temizliğinde, araç-gereç yetersizliğinde öğretmenler ve yönetmenler arasında önemsiz ilişki bozukluğu görülmüştür.

- Sınıfların kalabalık olmasında öğretmenler ve yönetmenler arasında önemsiz ilişki bozukluğu görülmüştür.

- Okuldaki harcamaların dengesiz olması, araç-gereç donanımın satın alınmasında ise önemsiz ilişki bozukluğu gözlenmiştir.

Kalemci (1998) "Okul öncesi Eğitim Kurumlarında Çevre Düzenlenmesi ve Çalışma Eğitimci Personelin Nitelikleri Yönünden İncelenmesi" isimli yüksek lisans tezinde şu bulguları elde edilmiştir:

-Resmi kurumlarda çalışan eğitim personelinin az olduğu

-Öğretmen başına düşen çocuk sayısının fazla olduğu

-Yöneticilerin çoğunlukla alandan olmadığı öğretmenlerin çoğunlukla kız meslek lisesi mezunu olduğu

-Resmi kurumlarda personel katılımının daha çok seminer, konferans gibi kısa süreli faaliyetlerde olduğu

-Resmi personelin işini gönüllü seçme oranı yüksek iken devam ettirme isteğinin az olduğu

-Resmi kurumlarda okul binaları genellikle okul amacıyla yapıldığı ve tek ya da iki-dört katlı binalar olduğu

-Resmi kurumlarda bahçe, büyüklük olarak yeterli görünmesine karşın, araç gereç yönünden yetersiz olduğu

-Resmi kurumlarda oyun odalarının büyük olmasına rağmen burada yer alan çocuk sayısının fazla olduğu

-Resmi kurumlarda köşelerin ve materyallerin çocukların ulaşabileceği şekilde düzenlenmediği görülmüştür. Yapılacak programın farklı deneyimleri yaşama imkanı bulabilecek çok amaçlı programlar geliştirilmelidir. Okul öncesi çocuğun okul öncesi eğitime yönelik kurumsal özellikteki uygulamaların yanında, ailenin ve toplumun özelliklerine, gelişim ve eğitim ihtiyaçlarına cevap verecek bir yapıya kavuşturulması gerekmektedir. Geliştirilebilecek yeni bir model içinde aile çocuk merkezli program yaklaşımına yer verilmesi gereği ilke olarak benimsenmektedir.

Baykan ve diğerlerinin (1995) "Ankara'daki Okul Öncesi Eğitim Kurumları Üzerinde Bir Araştırma" isimli çalışmalarında elde edilen bulgular şunlardır:

- Hizmet içi eğitimine katılan eğitim personelinin sayılarının az olduğu
- Bina oyun bahçesi ve araç gereç yönünden kurumların bir kısmının yetersiz olduğu
- Kurumlarda daha çok 36-72 ay arası çocukların kaldığı ve çok az sayıda da olsa eğitilebilir özürlü çocukların kuruma alınabildiği,
- Okul öncesi eğitim programlarının bir birlik içinde yürütülmediği ve eğitim ile doğrudan ilgilenmeyen kişiler tarafından hazırlandığı bulunmuştur.

Oktay ve diğerlerinin “İstanbul’daki Okul Öncesi Eğitim Kurumları İle İlgili Bir Durum Tespiti ” isimli çalışmalarında şu sonuçlar elde edilmiştir:

- Okul binalarının çoğunlukla okulöncesi eğitim kurumlarında olması gereken fiziksel koşullarda yoksun olduğu
- Oyun bahçesi, spor alanlarının ve bahçede bulunan materyallerin yetersiz olduğu
- Merdivenlerin güvenli olmadığı %52.3 oranında okullarda tehlike oluşturacak alanların yeterince korunmadığı
- Tuvalet ve lavaboların çocuklara uygun olmadığı, ayrıca yemekhane ve mutfakların çocukların sayısına ve boyuna göre uygun olduğu
- Okulların gün ışığı alma ve aydınlanma oranlarının yüksek olduğu, ısıtmanın çoğunlukla iyi yapıldığı
- Yöneticilerin bir kısmı okul öncesi eğitimi alanında, %27’lik bir kısım ise alan dışı eğitim gördükleri
- Yöneticilerin hizmet içi eğitim alma düzeylerinin az olduğu
- Okullarda sıklıkla bakıcı annelerin çalıştığı, psikolog, sosyal uzman gibi elemanlara yer verilmediği
- Öğretmenlerin çoğunluğu Önlisans, veya Kız Meslek Lisesi mezunu oldukları ve aynı zamanda branş dışı kişilerin öğretmen olarak çalıştırıldığı
- Öğretmenlerin %43.4 oranında hizmet içi eğitime katılmadığı
- Öğretmenlerin %55’i kendilerini alanlarında yeterli bulduğunu,
- Öğretmenlerin %67.4’ü alanlarından memnun olduklarını başka bir alanda çalışmak istemedikleri görülmüştür.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Araştırma, okul öncesi eğitim kurumlarında karşılaşılan yönetim sorunlarının neler olduğunu ve bu sorunların yöneticilerin, öğretmenlerin performanslarını ne derecede etkilediğini belirlemeye yönelik bir çalışmadır.

Bu bölümde araştırmanın modeli, evreni, örnekleme, verilerin toplanması, verilerin çözümü ve yorumlanması ele alınacaktır.

1. Araştırmanın Modeli

Araştırmanın modeli tarama modelidir. Karasar (1998), tarama modelini geçmiş veya halen varolan bir durumu var olan şekli ile tespit etmeye çalışan bir yaklaşım olarak belirler. Bu araştırma okulöncesi eğitimi kurumlarında karşılaşılan yönetim sorunlarını ve bu sorunların deneklerin performansını ne derecede etkilediğini belirlemeye yöneliktir.

Araştırma için öncelikle alan yazını taraması yapılmış, veri toplama aracı olarak, “Okulöncesi Eğitimi Yönetim Sorunları” anketi oluşturulmuştur. Bu anket örneklem içerisindeki deneklere uygulanarak, görüşlerine başvurulmuştur. Anlamlılık düzeyi .05 olarak alınmıştır.

2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Ege bölgesindeki resmi bağımsız anaokullarında görev alan yönetici ve öğretmenler oluşturmaktadır. Ege bölgesinde bağımsız anaokullarında görev yapan yöneticilerin sayısı 44, öğretmenlerin sayısı ise 174'tür.

Araştırmada Ege bölgesinde yer alan bağımsız anaokullarında görev yapan öğretmen ve yöneticiler tabakalı örnekleme ile seçilmiştir. Balcı (1997), tabakalı örnekleme evrende yer alan alt grupların örnekleme temsil edilmelerinin garanti altına alındığı bir örnekleme türü olarak belirtmektedir. Bu nedenle araştırmada hem il hem de ilçede görev alan deneklerin katılımı olması açısından bu örnekleme yöntemi seçilmiştir.

Yönetici ve öğretmenler il ve ilçede görev alma durumları doğrultusunda iki tabakaya ayrılmışlardır. İl merkezinde görev alan yönetici sayısı 21, öğretmenlerin sayısı 107'dir. İlçede görev alan yöneticilerin sayısı 23, ilçede görev alan öğretmenlerin

sayısı 67'dir. Krejcie ve Morgan (1970), "Eğitimsel ve Psikolojik Ölçme" isimli kitaplarında evren sayılarına göre örneklem büyüklüğünün sayılarını belirten bir çizelge oluşturmuşlardır(L.R. Gay, 1996 sy.125). Bu çizelge Ek 6'da yer almaktadır.

Bu çizelgeye göre yöneticilerin örneklem sayısı 40, Öğretmenlerin örneklem sayısı 123'tür. Örneklemdeki kişi sayısının evrendeki kişi sayısına oranını bulmak için örneklem sayısı evren sayısına bölünecektir.

$k = S/N$ bu formüle göre

Yöneticilerde $40/44=0,909$

Öğretmenlerde $123/174=0,706$

Örneklem iki tabaka grubuna göre alınacak sayının belirlenmesi içinde her tabakada yer alan yönetici ve öğretmen sayıları ile bulunan oran çarpılmıştır.

İl merkezi için :

a. Yönetici örneklem sayısı : $21 \times 0,909=19$

b. Öğretmen örneklem sayısı: $107 \times 0,706=76$

İlçe için:

a. Yönetici örneklem sayısı : $23 \times 0,909=21$

b. Öğretmen örneklem sayısı: $67 \times 0,706=47$

olarak hesaplanmıştır. Belirlenen rakamlar doğrultusunda yöneticilerde 40, öğretmenlerde 123 örneklem sayısına ulaşılmıştır.

3.Verilerin Toplanması

Araştırmada "Okulöncesi eğitim kurumlarında yaşanan yönetim sorunlarını ve bu sorunların yönetici-öğretmen performansına etkilerini" ölçebilmek için "Okulöncesi eğitimi yönetim sorunları anketi" geliştirilmiştir.

Anketin oluşumunda ilk olarak konuya ilişkin gerekli kaynaklar taranmış ve anketin kuramsal temeli oluşturulmuştur. Anket maddelerini oluşturmak için, yönetici ve öğretmenlere açık uçlu sorular sorulmuştur. Yönetici ve öğretmenlerden alınan cevaplar doğrultusunda anketin maddeleri oluşturulmuştur. Yönetici ve öğretmenlerin de anket ile ilgili maddelerinin anlaşılabilirliğine ilişkin düşünceleri alınmıştır. Anketin maddeleri bir araya getirilerek ölçeğin uygulanabilirliği ve Türkçe dil kurallarına uygunluğu açısından uzman kişilerin de görüşleri doğrultusunda maddeler düzenlenmiştir. Ölçek iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölüm yönetici, öğretmenlerin kişisel ve mesleki bilgilerine yönelik sorulardan oluşan kişisel bilgi formu, ikinci bölüm

60 yargıdan oluşan okul öncesi eğitimi yönetim sorunlarına ilişkin maddelerden oluşmaktadır.

Araştırmanın bağımlı değişkeni öğretmen ve yöneticilerin yaşadıkları sorunlar ve bu sorunların performanslarını etkileme derecelerine ilişkin düşünceleridir. Araştırmanın bağımsız değişkeni ise yönetici ve öğretmenlerin bireysel ve mesleki özellikleridir. Yönetici ve öğretmenlerin kişisel, mesleki özelliklerini; cinsiyetleri, unvanları, kıdemleri, mezun oldukları okul oluşturmaktadır.

Anketin okul öncesi eğitim kurumlarında yaşanan yönetim sorunlarına ilişkin 60 maddesi bulunmaktadır. Bu maddelere yönelik öğretmenlerin katılma ve etkilenme derecelerini belirlemek amacı ile Likert tipi ölçekle beşli ve üçlü olmak üzere iki ayrı derecelendirme yapılmıştır. Beşli ve üçlü derecelendirmede seçenekler şu şekilde düzenlenmiştir.

Çizelge3.1. Anket Maddelerinde yer alan Beşli ve Üçlü Derecelendirme Seçenekleri

Katılma Derecesi	Etkilenme Derecesi
Tamamen Katılıyorum	Çok
Katılıyorum	Biraz
Kararsızım	Hiç
Katılmıyorum	
Hiç Katılmıyorum	

Anketin geçerliliği için uzman görüşü alınmıştır. Uzman görüşleri doğrultusunda maddeler düzenlenmiştir. Anketin güvenilirliğine ilişkin 100 kişilik örneklem dışı bir gruba pilot çalışma yapılmıştır. Pilot çalışma uygulandıktan sonra aşağıda yer alan güvenilirlik katsayıları bulunmuştur.

Çizelge 3.2. Testin Bütünü İçin Güvenirlik Katsayısı

	Katılma Derecesi	Etkilenme Derecesi
Denek Sayısı	100	100
Madde Sayısı	60	60
Alpha	.96	.96

Anket maddeleri eğitim yönetimi işlevlerine göre beş boyuta ayrılmıştır. Bu boyutlar şunlardır:

1. Okulöncesi Eğitim Kurumlarında Genel Hizmet Yönetiminde karşılaşılan sorunlar

2. Okulöncesi Eğitim Kurumlarında İşgören hizmetleri yönetiminde karşılaşılan sorunlar

3. Okulöncesi Eğitim Kurumlarında Eğitim programları yönetiminde karşılaşılan sorunlar

4. Okulöncesi Eğitim Kurumlarında Öğrenci hizmetlerinde karşılaşılan sorunlar

5. Okulöncesi Eğitim Kurumlarında Bütçe Hizmetleri Yönetiminden Kaynaklanan Sorunlar

Pilot çalışmada elde edilen bulguların bu beş boyutta güvenilirlik katsayıları şunlardır:

Çizelge 3.3. Testteki Boyutlara İlişkin Güvenirlik Katsayıları

Katılma Dereceleri	Denek Sayısı	Madde Sayısı	Alpha	Performans Etkileme Dereceleri	Denek Sayısı	Madde Sayısı	Alpha
1. Boyut	100	14	,92	1. Boyut	100	14	,91
2 Boyut	100	20	,87	2 Boyut	100	20	,88
3 Boyut	100	14	,92	3 Boyut	100	14	,91
4 Boyut	100	6	,84	4 Boyut	100	6	,79
5 Boyut	100	6	,82	5 Boyut	100	6	,79

60 maddeden oluşan tüm test ve boyutlar için "t-testi" ve "varyans analizi" uygulanmıştır.

Anketin uygulanması için Mili Eğitim Bakanlığı Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Daire başkanlığından izin alınarak uygulamaya geçilmiştir. Anketler araştırmacının bulunduğu Denizli ili haricinde diğer illere posta yolu ile yollanmıştır. Anketlere ilişkin il dışındaki okul yöneticileri ile sürekli iletişim kurulmuştur. Denizli ili içerisinde anketler araştırmacı tarafından anaokullara dağıtılmıştır.

Çizelge 3.4. Anket Uygulanan Grubun Dağılımı

Toplam Okul Sayısı	Toplam Yönetici Grubu	Anket Verilen Yönetici Grubu	%	Geri Dönen Anket	%	Geçerli Anket	%	Geçersiz Anket	%
31	44	40	%90,9	39	%88,6	38	%86,4	1	%2,3
Anket Verilen Okul Sayısı	Toplam Öğretmen Grubu	Anket Verilen Öğretmen Grubu	%	Geri Dönen Anket	%	Geçerli Anket	%	Geçersiz Anket	%
29	174	160	%91,9	145	%83,3	141	%81	4	%2,3

Çizelge 3.4'te anket uygulanan yönetici ve öğretmenlerin dağılımı görülmektedir. Dağıtılan anketlerin yöneticilerde 39, öğretmenlerde 145'i geri dönmüştür. Yöneticilerde geçerli anket sayısı 38, öğretmenlerin doldurdıkları geçerli anket sayısı 141'dir. Geçersiz anket sayısı yöneticilerde 1, öğretmenlerde 4'tür. Anket uygulanan yönetici ve öğretmen grubunun özellikleri çizelge 3.5'te verilmiştir.

Çizelge 3.5 Anket Uygulanan Grubun Mesleki ve Kişisel Özellikleri

Bağımsız Değişken		Müdür	Müdür Yard.	Öğretmen
Cinsiyet	Kadın	23	9	140
	Erkek	4	2	1
Kıdem	1-5 yıl	1	3	49
	6-10 yıl	2	3	31
	11-15 yıl	12	4	25
	16 ve üstü	10	3	36
Mezun Olunan Okul	Eğitim Önlisans	11	5	54
	Mesleki Eğitim Fakültesi	3	2	31
	Eğitim Fakültesi	7	4	41
	Eğitim Enstitüsü	2	-	1
	Lise	1	1	10
	Diğer	1	1	4

Verilerin Çözümü ve Yorumlanması

Anket yolu ile toplanan bilgiler SPSS bilgisayar programına kaydedilmiştir. Bu programdan yararlanarak alt problemlere ilişkin verilerin çözümlenmesinde aritmetik ortalama, standart sapma, t-testi ve varyans analizi yöntemleri uygulanmıştır.

Bilgi toplama aracının yönetim sorunlarına katılma ve sorunlardan etkilenme düzeyine ilişkin verileri, dereceleme ölçeği kullanılarak sayısallaştırılmıştır. Hazırlanan ölçeğin seçenekleri ve sınırları belirlenmiştir. Ölçeğin seçenekleri ve sınırları aşağıda belirtilmiştir.

Seçenekler	Sınırları
Tamamen Katılıyorum	4.20-5.00
Katılıyorum	3.40-4.19
Kararsızım	2.60-3.39
Katılmıyorum	1.80-2.59
Hiç Katılmıyorum	1.00-1.79

Seçenekler	Sınırları
Çok	3.00 – 2.20
Biraz	1.60 – 2.19
Hiç	1.00 – 1.59

Veriler, yukarıda yer alan sınırlar doğrultusunda aritmetik ortalamadan yararlanarak yorumlanmıştır. Verilerin çözümlenmesi sonucu elde edilen bulgular araştırmanın alt problemlerine uygun olarak tablolamıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde “Okul öncesi eğitim kurumlarında karşılaşılan yönetim sorunları ve bu sorunların öğretmen ve yönetici performanslarına etkileri ” tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu amaçla uygulanan anketin istatistiksel analizleri ve her alt probleme ilişkin elde edilen bulguların çizelgeleri bu bölümde yer almaktadır.

4.1. Bulgular ve Yorumlar

Araştırmada oluşturulan yedi alt probleme göre elde edilen bulgular ve bulgulara yönelik yorumlar aşağıda belirtilmektedir.

4.2. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın birinci alt problemi “Okul öncesi eğitim kurumlarında yöneticilerin karşılaştıkları yönetim sorunları nelerdir?” şeklinde belirlenmişti. Bu alt problemin bulgularını elde edebilmek için yöneticilerin anket maddelerine verdikleri cevapların aritmetik ortalamaları, standart sapmaları hesaplanmış, buna göre katılma dereceleri belirlenmiştir. Elde edilen sonuçlar çizelge 4.1’de verilmiştir.

Çizelge 4.1. Yöneticilerin Yönetim Sorunlarına Katılma Dereceleri

Madde	\bar{X}	Ss	Katılma Derecesi
60.Uzman (jimnastik, müzik vb.), aşçı personelinin kadrolu olmaması sebebi ile dışarıdan ücretli çalıştırılması	4,29	,90	Tamamen Katılıyorum
18.Okul öncesi eğitime ilişkin hizmet içi eğitimin yetersiz sayıda yapılması	4,24	,82	Tamamen Katılıyorum
19.Öğretmenlere yönelik açılan hizmet içi eğitime az sayıda öğretmen çağrılması	4,16	1,00	Katılıyorum
22.Yardımcı personelin okul öncesi eğitimi konusunda bilgi sahibi olmaması	4,13	1,09	Katılıyorum
20.Hizmet içi eğitimin, farklı konularda düzenlenmemesi	4,08	1,10	Katılıyorum
32.Okul öncesi Eğitim kurumlarında denetim,rehberlik hizmetlerinin yetersiz olması	3,97	1,15	Katılıyorum
58.Velilerin aidatlarını zamanında getirmemeleri	3,95	1,18	Katılıyorum
16.Anaokulunda psikolojik danışmanlık ve rehberlik uzmanının bulunmaması	3,92	1,02	Katılıyorum
51.Öğrenciye yönelik psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmetlerinin yeterli bir şekilde yapılamaması	3,92	1,08	Katılıyorum
24.Öğretmen atamalarının okulun ihtiyacına göre yapılmaması	3,87	1,30	Katılıyorum
28.Öğretmenlerin mesai saatlerinin uzun olması	3,82	1,29	Katılıyorum
30.Personel atamalarında siyasal baskıların olması	3,82	1,25	Katılıyorum
26.Öğretmen atamalarının geç yapılması	3,82	1,20	Katılıyorum
17.Bazı öğretmenlerin kendilerini geliştirme konusunda isteksiz olması	3,82	1,14	Katılıyorum
23.Yeterli sayıda branş öğretmenin olmaması	3,82	1,33	Katılıyorum
21.Yardımcı personelin yetersiz sayıda olması	3,76	1,48	Katılıyorum
27.Bazı öğretmenlerin karşılaştıkları kişisel sorunlarını öğrencilerine yansıtmaları	3,68	1,38	Katılıyorum
59.Okul bütçesinin yetersiz olması	3,58	1,31	Katılıyorum
36.Velilerin çocuğun eğitimine yönelik durumlarda öğretmenle işbirliğine girmemeleri	3,55	1,37	Katılıyorum

Çizelge 4.1. (Devam) Yöneticilerin Yönetim Sorunlarına Katılma Dereceleri

Madde	\bar{X}	Ss	Katılma Derecesi
25.Bazı öğretmenlerin veliler ile olan iletişiminin yetersiz olması	3,53	1,52	Katılıyorum
55.Bütçe yetersizliği sebebi ile araç-gereç alımında eksiklerin olması	3,50	1,35	Katılıyorum
54.Sınıflarda öğrenci sayısının fazla olması	3,47	1,39	Katılıyorum
15.Anaokulunda kadrolu sağlık personelinin (doktor, hemşire) yeterli sayıda bulunmaması	3,47	1,25	Katılıyorum
38.Veli toplantılarına katılımın az olması	3,37	1,42	Kararsızım
52.Bazı öğretmenlerin öğrenci disiplinini sağlamada olumsuz tutumlar göstermeleri	3,34	1,55	Kararsızım
57.Velilerin aidatlarını ödemede güçlük çekmesi	3,32	1,42	Kararsızım
43.Anaokulu programının merkezîyetçi bir yaklaşımla hazırlanması	3,32	1,47	Kararsızım
56.Velilerden alınan aidatlarının yetersiz olması	3,29	1,41	Kararsızım
53.Bazı öğretmenlerin çocuklarla iletişiminin yetersiz olması	3,26	1,48	Kararsızım
46.Bazı öğretmenlerin planlarında farklı faaliyetlere yer vermemeleri	3,24	1,34	Kararsızım
10.Bahçede yeterli araç ve gerecin bulunmaması (Salıncak,kaydrak vb.)	3,21	1,45	Kararsızım
48.Velilerin çocukların gelişim düzeylerinin üstünde eğitim verilmesine yönelik talepte bulunmaları (okuma yazma öğretimi gibi)	3,18	1,50	Kararsızım
14.Sosyal aktivitelerin (Tiyatro,jimnastik vb.) yapılabileceği bir yerin bulunmaması	3,13	1,44	Kararsızım
37.Velilerin okulun eğitici çalışmalarına ilgi göstermemeleri (uzmanların katıldıkları söyleşi,konferans vb.)	3,11	1,48	Kararsızım
47.Bazı öğretmenlerin planlarında, faaliyetler ile hedefler arasında bağlantı bulunmaması	3,11	1,39	Kararsızım
29.Öğretmenler arasında güven ortamının olmaması	3,11	1,45	Kararsızım
34.Yardımcı personelin yeterli derecede çalışmaması	3,08	1,51	Kararsızım
50.Öğrencilerin sağlık kontrollerinin düzenli olarak yapılamaması	3,03	1,42	Kararsızım
45.Bazı öğretmenlerin uyguladıkları etkinliklerin öğrencinin düzeyine göre olmaması	3,03	1,38	Kararsızım
49.Bazı öğretmenlerin öğrenciye yönelik tutulması gereken kayıtları gereken şekilde doldurmamaları (Kişisel bilgi formu, gelişim kayıtları gibi)	2,97	1,52	Kararsızım
41.Anaokulu programında yer alan hedeflerin ünite konularının içeriğini karşılayamaması	2,92	1,46	Kararsızım
39.Anaokulu programında yer alan hedef ve hedef davranışların yetersiz olması	2,92	1,40	Kararsızım
40.Anaokulu programında duyuşsal, bilişsel, psikomotor hedeflerin dengeli bir dağılımı olmaması	2,89	1,37	Kararsızım
8.Bahçe alanının yeterli derecede büyük olmaması	2,87	1,55	Kararsızım
42.Günlük faaliyetlerde çocukların kendilerini ifade edebilecekleri serbest zaman etkinliklerine az yer verilmesi	2,87	1,47	Kararsızım
5.Sınıflarda yataklar için ayrı bir bölme veya dolabın bulunmaması	2,87	1,46	Kararsızım
9.Bahçenin çocuklar için güvenli olmaması	2,84	1,57	Kararsızım
35.Sınıflarda yeterli araç-gerecin bulunmaması	2,82	1,50	Kararsızım
31.Öğretmenler arasında siyasi, dini, etnik, sosyal gruplaşmaların olması	2,82	1,39	Kararsızım
12.Sınıf alanlarının küçük olması	2,82	1,61	Kararsızım
33.Öğretmen ile yönetici arasında iletişim gücülüğü yaşanması	2,74	1,46	Kararsızım
44.Bazı öğretmenlerin uygulamalara günlük plan hazırlamadan girmeleri	2,71	1,39	Kararsızım
1.Anaokulu binasının fiziki koşullarının uygun olmaması	2,63	1,42	Kararsızım
3.Anaokulu binasında araç-gereçlerin konulacağı depo bulunmaması	2,61	1,44	Kararsızım
2.Yemekhanenin okulun ihtiyacını karşılamaması	2,47	1,48	Kararsızım
11.Sınıfların sağlık şartlarına uygun olmaması (Havalandırma, aydınlatma, ısıtma vs.)	2,45	1,55	Kararsızım
13.Sınıflarda dolap veya raflardaki araç gereçlerin, çocukların erişebileceği seviyede olmaması	2,26	1,41	Katılmıyorum
6.Tuvalet ve lavaboların öğrencilerin kullanabilecekleri şekilde ve ölçüde olmaması	2,24	1,42	Katılmıyorum
4.Sınıflarda yatak sayısının yetersiz olması	2,21	1,30	Katılmıyorum
7.Anaokulunda ilkyardım malzemelerinin bulunmaması	2,18	1,45	Katılmıyorum

Çizelge 4.1'e bakıldığında yöneticilerin okul öncesi eğitim kurumlarında karşılaştıkları en önemli sorunun "Uzman (jimnastik, müzik vb.), aşçı personelinin kadrolu olmaması sebebi ile dışarıdan ücretli çalıştırılması" (X=4,29) olduğu görülmektedir. Uzman, aşçı, personelinin ücretli çalıştırılmasının anaokulu gelirin önemli bir oranda yük oluşturması olasıdır. Bu durum bütçenin yetersiz olmasına sebep olan etkenlerden birisi olabilir. Buna bağlı olarak araştırmada elde edilen bulgular içinde ileride bahsedilecek olan bütçenin yetersiz olması sorununa yöneticilerin katıldığı görülmektedir. Okul öncesi eğitim kurumları yönetmeliğinde anaokulu personeli içinde aşçı ve uzman personel yer almaktadır. Ancak bu personelin yönetmelikte yer aldığı halde M.E.B. tarafından kadrolu olarak atanmaması önemli bir çelişkidir.

Yöneticilerin karşılaştıkları bir diğer sorun, "Okul öncesi eğitime ilişkin hizmet içi eğitimin yetersiz sayıda yapılması"dır. (X=4,24) Yöneticiler alanlarında kendilerini geliştirme ihtiyacı hissetmektedirler. Ancak yöneticiler düzenlenen hizmet içi eğitimin kendilerini ve personelinin geliştirmek için yeterli sayıda yapılmadığını belirtmişlerdir. Bu da yöneticilerin alanlarında yaşadıkları eksiklikleri tam olarak gideremediklerini düşündürebilir. Sonuç olarak bu sorun yöneticilerin yönetim çalışmalarını, çağın gereksinimleri doğrultusunda yürütmelerine imkan vermeyebilir. Hizmet içi eğitime ilişkin yöneticilerin karşılaştıkları bir diğer sorunun ise "Öğretmenlere yönelik açılan hizmet içi eğitime az sayıda öğretmen çağırılması" (X=4,16) olduğu görülmektedir. M.E.B düzenleyeceği hizmet içi eğitim çalışmalarında, her il için kişi sayısı belirlemektedir. Bu sayı okul öncesi eğitim kurumlarının çok sayıda olduğu yerlerde yetersiz olmaktadır ve hizmet içi eğitim çalışmalarından az sayıda öğretmen faydalanmaktadır. Hizmet içi eğitimden her öğretmenin yararlanamaması aynı kurum içinde yapılan eğitim etkinliklerinin seviyesinde ve çeşidinde öğretmenler arası farklılıklara yol açabilir. Yöneticiler hizmet içi eğitime yönelik karşılaştıkları bir diğer sorunun "Hizmet içi eğitimin, farklı konularda düzenlenmemesi" (X=4,08) olduğunu belirtmişlerdir. Okul öncesi eğitimin her geçen gün yeni yaklaşımlarla gelişmesi ve yenilenmesi hizmet içi eğitim konularının farklı alanlara yönelik düzenlenmesi gerekliliğini doğurmaktadır. Bu nedenle yöneticilerin alacakları hizmet içi eğitim farklı konulara yönelik programları içermelidir. Hizmet içi eğitim alınması aşağıdaki nedenleri içeren değişikliklerden dolayı gereklidir.

1. Mikro nedenler: Doğrudan toplum yapısındaki değişimleri içerir. Bunlar :

- a. Sosyo-ekonomik değişkenler
- b. Kültür değişimleri
- c. Teknolojik değişimler

2. Mikro-Kurumsal nedenler: Doğrudan eğitim sistemi ve eğitim kurumlarıyla ilgili nedenlerdir. Bunlar:

- a. Eğitim sistemindeki yeni yaklaşımlar,
- b. Okul anlayışındaki yeni değişimler,
- c. Öğretmen kavramındaki değişimler,
- d. Eğitim teknolojisindeki değişimler
- e. Örgün ve yaygın eğitimdeki değişimler (Başaran,1985 sy.50)

Yöneticilerin karşılaştıkları bir başka sorun ise yardımcı personel ile ilgilidir. Yardımcı personel anaokulunun temizlik ve çocukların özellikle küçük yaş grubunun öz bakım ihtiyaçlarını karşılamada yardımcı bir rol üstlenir. Yardımcı personelin çocukla iletişim halinde olduğu göz önüne alınırsa onların çocuğa yaklaşım biçimleri önemlidir. Yardımcı personelin yapacağı yanlış bir davranış çocuğa olumsuz etkilerde bulunabilir. Bu durum yardımcı personelin okul öncesi eğitim konusunda bilgi sahibi olmasını gerekli bir hale getirmektedir. Yardımcı personel ile ilgili yöneticilerin karşılaştıkları bir diğer sorunun “Yardımcı personelin okul öncesi eğitimi konusunda bilgi sahibi olmaması” (X=4,13) olduğu görülmektedir. Yardımcı personelin okul öncesi eğitimin işleyişi ve çocuk psikolojisine yönelik bir hizmet içi eğitimden geçerek kurumda göreve başlaması yöneticilerin çalışmalarında sorun yaşamalarını ortadan kaldıracaktır.

Yöneticilerin karşılaştıkları sorunlardan biriside “Okul öncesi Eğitim kurumlarında denetim, rehberlik çalışmalarının yetersiz olması” (X=3,97) olarak görülmektedir. Anaokullarında öğretmen ve yöneticilerin denetim, rehberlik çalışmalarını ilköğretim müfettişleri gerçekleştirmektedir. Mağden (1986), okul öncesi eğitim kurumlarında yaşana yönetim sorunlarına ilişkin yaptığı araştırmada, müfettişlerin teftiş ve denetimde yeterliliklerinin az olduğunu tespit etmiştir. Aradan on beş yıl geçmesine rağmen müfettişler yönünden aynı sorunların yaşanması oldukça dikkat çekici bir durumdur. İlköğretim müfettişlerinin rehberlik ve denetimde yetersiz olmaları, yöneticilerin çalışmalarında neler yapacaklarına ilişkin gerekli bilgileri edinmede ve uygulamada eksikler yaşamalarına sebep olabilmektedir.

Yöneticilerin karşılaştıkları bir diğer sorun “Velilerin aidatlarını zamanında getirmemeleri”dir. ($X=3,95$). Velilerin aidatlarını zamanında getirmemeleri okulun maddi yönden gerekli ihtiyaçlarının zamanında karşılanmamasına yol açabilir. Bu da okula yönelik gerekli alımlarda sorunlara sebep olur.

Yöneticilerin karşılaştıkları sorunlardan bir diğeri de rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerine yönelik sorunlardır. Rehberlik hizmetlerine yönelik en çok karşılaşılan sorun “Anaokulunda psikolojik danışmanlık ve rehberlik uzmanının bulunmaması” ($X=3,92$) olarak görülmektedir. Rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetleri okul öncesi eğitimin en önemli parçasını oluşturmaktadır. Kuzgun (1997), Rehberlik çalışmalarının, öğrencilerin problemlerini belirlemek için gerekli taramaları yapmada, öğrencilerden elde edilen bulgular doğrultusunda programların düzenlenmesinde yardımcı olmada, yönetime katkısı bulunduğunu belirtmektedir. Çocuğun bireysel özelliklerini tanımada, uyum problemleri yaşayan çocuklara gerekli çalışmalar yapılmasında, öğrenciye yönelik herhangi bir sorunun tespiti ve çözümünde rehberlik hizmetlerinin eğitime önemli katkıları vardır. Okulda rehberlik uzmanının bulunmaması bahsedilen konularda gerekli bilgileri elde etmede yetersizliklere sebep olabilmektedir. Buna bağlı olarak yöneticilerin rehberlik hizmetlerinde karşılaştıkları bir başka sorunun “Öğrenciye yönelik psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmetlerinin yeterli bir şekilde yapılamaması”($X=3,97$) olduğunu görülmektedir. Mağden (1986), yönetim sorunlarına yönelik yaptığı araştırmada rehberlik hizmetlerinin yetersiz olduğunu tespit etmiştir. Rehberlik hizmetlerine yönelik on beş yıllık süre içinde aynı sorunların yaşanması oldukça dikkat çekici ve önemlidir. Rehberlik hizmetlerine gereken önemin verilmesi, okul öncesi eğitimin yeterli düzeyde yapılmasına sebep olan etkenlerden birinin gerçekleşmesini sağlar.

“Öğretmenlerin mesai saatlerinin uzun olması” ($X=3,82$) yöneticilerin karşılaştıkları bir başka sorun olarak görülmektedir. Öğretmen mesai saatlerinin uzun olması öğretmenlerin çalışma gücünü olumsuz olarak etkileyebilmektedir. Özellikle uzman personelin çalışmadığı kurumlarda öğretmenin verimi düşebilmektedir. Yöneticiler mesai saatlerinin uzun olması sebebi ile öğretmenlerin yarım gün ve tam gün görevlendirmelerinde sorunlar yaşayabilmektedirler.

Aynı düzeyde bir başka sorun personel atamalarına ilişkindir. Bu konuda yöneticiler karşılaşılan en önemli sorunun “Personel atamalarında siyasal baskıların olması” (X=3,82) olduğunu belirtmişlerdir. Bu konuda siyasal kanallar aracılığı ile atamaların yapılması bazı haksızlıklara yol açabilmektedir. Öğretmen atamalarında yöneticilerin karşılaştıkları bir başka sorun “Öğretmen atamalarının geç yapılması” olarak görülmektedir. Görevlendirmeler, ortak eğitim çalışmalarının belirlenmesi sene başında yapılmaktadır. Ancak öğretmen atamalarında oluşan gecikme sene başında yapılan görevlendirmede ve eğitim faaliyetlerine yönelik çalışmalarda yeni düzenlemeler yapılmasına sebep olmaktadır. Eğitimin başladığı dönem içinde yapılan bu tür düzenlemeler programları oluşturmada çeşitli sorunlara yol açabilir.

“Bazı öğretmenlerin kendilerini geliştirme konusunda isteksiz olması” (X=3,82) sorunu yöneticilerin karşılaştıkları bir diğer sorundur. Öğretmenlerin kendilerini geliştirmeleri okul öncesi eğitim için oldukça önemlidir. Kendini geliştirmeye isteksiz bir öğretmenin eğitim çalışmalarını kısır bir döngü içinde gerçekleştirmesi olası bir durumdur. Ayrıca çocuklar aynı düzeyde farklılık içermeyen etkinliklere karşı ilgi göstermeyebilirler. Bu durum çocukların okulda sıkılmalarına, isteksiz bir biçimde okula gitmelerine eğitim çalışmalarının verimsiz bir biçimde gerçekleşmesine sebep olabilir.

“Yeterli sayıda branş öğretmenin olmaması” (X=3,82) sorunu yöneticileri görevlendirmede konusunda sıkıntıya sokabilir. Özellikle alan dışında kişilerin okul öncesi eğitime yönelik yetersiz bilgi sahibi olması söz konusu olduğu zaman eğitim çalışmalarının yeterli düzeyde gerçekleşmemesi ve aksaması mümkün olabilir.

“Bazı öğretmenlerin kişisel sorunlarını öğrencilerine yansıtması” (X=3,68) oldukça önemli, ciddi bir sorundur. Öğretmenlerin kişisel sorunlarını öğrencilerine yansıtması öğrencilerin kişilik gelişimleri üzerinde olumsuz etkiler yaratabilmekte çocukta uyum bozukluklarına yol açabilmektedir.

Yöneticilerin karşılaştıkları bir başka sorunun bütçe ile ilgili olduğu görülmektedir. “Okul bütçesinin yetersiz olması” (X=3,58) yöneticilerin anaokulu ihtiyaçlarını karşılamada maddi sıkıntılar yaşamasına sebep olmaktadır. Okul ihtiyaçlarının karşılanamaması ise okulun eğitim çalışmalarında önemli aksaklıklara yol açabilir. Bu soruna bağlı olarak yöneticiler “Bütçe yetersizliği sebebi ile araç-gereç alımında eksiklikler olması” (X=3,50) sorunu ile karşılaştıklarını belirtmişlerdir. Eğitim

faaliyetlerinin gerçekleşmesinde araç-gereçlerin oldukça önemli bir rolü bulunmaktadır. Araç gereçleri eksik yapılan bir eğitim faaliyetinin verimsiz olması mümkündür. Anaokulunun ihtiyaçlarını karşılayacak bütçenin yetersiz olması kurumun amaçları doğrultusunda çalışmamasına önemli derecede etken olabilmektedir.

“Velilerin çocuğun eğitimine yönelik durumlarda öğretmenle işbirliğine girmemeleri” (X=3,55) yöneticilerin yaşadığı bir diğer sorunu oluşturmaktadır. Eğitimin kalıcı hale gelmesi devamlılığı ile mümkün olabilmektedir. Anaokulunda verilen eğitim evde de devam etmelidir. Ancak bu şekilde okul öncesi eğitimin amaçlarına ulaşmak mümkündür. Velilerin eğitim faaliyetlerinde işbirliğine girmemeleri, okul öncesi eğitimde istenen amaca ulaşmada yönetici ve öğretmenlerin çalışmaların boşa gitmesine sebep olabilir.

“Bazı öğretmenlerin veliler ile olan iletişiminin yetersiz olması” (X=3,53) sorunu bir başka sorundur. Yukarıda belirtildiği gibi eğitimin kalıcılığı için anne ve babalarla sürekli iletişim oldukça önemlidir. Ayrıca çocuğu en iyi tanımanın yollarından biriside aile ile yapılacak görüşmelerdir. Öğretmenin velilerle iletişimin yetersiz olması çocuğu tanımaya yönelik yapılan çalışmaların eksik olmasına sebep olabilmektedir. Öğretmenin bireysel özelliklerini tam olarak bilmediği bir öğrenciye yönelik hazırlayacağı etkinliklerin verimli geçmesi mümkün değildir. Ayrıca öğretmenin hedeflere ne derece ulaştığını tespit etme yollarından biri de veliler ile yapılan görüşmelerdir. Bu açıdan öğretmen veliler ile sürekli iletişim halinde olmalıdır.

“Sınıflarda öğrenci sayısının fazla olması” (X=3,47) fiziksel koşullar açısından karşılaşılan önemli bir sorundur. Okul öncesi eğitimde bireysel eğitim önemli bir yer tutmaktadır. Özellikle yaş dönemleri küçüldükçe bireysel eğitim çocukların gelişimleri gereği daha fazla önem kazanmaktadır. Bu yüzden çocuk ile birebir eğitim önemlidir. Ayrıca okul öncesi dönemde çocuğunun en önemli ihtiyaçlarından birisi oyundur. Oyun içinde çocuk rahat hareket etmek ister. Oysa kalabalık bir sınıf ortamı içinde çocuğun rahat hareket etme imkanı azalmaktadır. Ayrıca sınıfların kalabalık olması öğretmenin çocuklarla olan iletişimde eksiklikler yaratarak , eğitimin yetersiz koşullar içinde gerçekleşmesine sebep olmaktadır.

“Anaokulunda kadrolu sağlık personelinin (doktor, hemşire) yeterli sayıda bulunmaması” (X=3,47) yöneticilerin karşılaştıkları bir başka sorundur. Sağlık personeli okul öncesi eğitim için oldukça önemlidir. Çocuklar gelişimleri gereği

hareketli bir yapıya sahiptirler. Bu yüzden anaokullarında herhangi bir kaza olma olasılığı oldukça yüksek olabilmektedir. Bunun yanında çocukların sağlık kontrollerinin belirli zaman aralıkları içinde gerçekleşmesi gerekmektedir. Sağlık personelinin olmaması sağlık kontrolleri ve kaza durumlarında müdahale açısından sorunlara sebep olabilmektedir.

Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Karşılaşılan Yönetim Sorunları eğitim yönetimi işlevlerine göre boyutlandırılmıştır. Bu boyutlara göre karşılaşılan sorunlara ilişkin bulgular aşağıda yer alan çizelgelerde belirtilmiştir. Bu boyutlar şu başlıklar şeklindedir:

1. Genel Hizmet Yönetiminde karşılaşılan sorunlar
2. İşgören hizmetleri yönetiminde karşılaşılan sorunlar
3. Eğitim programları yönetiminde karşılaşılan sorunlar
4. Öğrenci hizmetlerinde karşılaşılan sorunlar
5. Bütçe Hizmetleri Yönetiminden Kaynaklanan Sorunlar

Eğitim yönetiminin birinci işlevi olarak “Genel Hizmetler Yönetiminden Kaynaklanan Sorunlara” ilişkin sonuçlar aşağıda Çizelge 4.2’de verilmektedir.

Çizelge 4.2. Yöneticilerin Genel Hizmetler Yönetiminde Karşılaştıkları Sorunlara Katılma Dereceleri

Madde	\bar{X}	Ss	Katılma Derecesi
10.Bahçede yeterli araç ve gerecin bulunmaması (Sahıncak,kaydırac vb.)	3,21	1,45	Kararsızım
14.Sosyal aktivitelerin (Tiyatro,jimnastik vb.) yapılabileceği bir yerin bulunmaması	3,13	1,44	Kararsızım
8.Bahçe alanının yeterli derecede büyük olmaması	2,87	1,55	Kararsızım
5.Sınıflarda yataklar için ayrı bir bölme veya dolabın bulunmaması	2,87	1,46	Kararsızım
9.Bahçenin çocuklar için güvenli olmaması	2,84	1,57	Kararsızım
12.Sınıf alanlarının küçük olması	2,82	1,61	Kararsızım
1.Anaokulu binasının fiziki koşullarının uygun olmaması	2,63	1,42	Kararsızım
3.Anaokulu binasında araç-gereçlerin konulacağı depo bulunmaması	2,61	1,44	Kararsızım
2.Yemekhanenin okulun ihtiyacını karşılamaması	2,47	1,48	Kararsızım
11.Sınıfların sağlık şartlarına uygun olmaması (Havalandırma, aydınlatma, ısıtma vs.)	2,45	1,55	Kararsızım
13.Sınıflarda dolap veya raflardaki araç gereçlerin, çocukların erişebileceği seviyede olmaması	2,26	1,41	Katılmıyorum
6.Tuvalet ve lavaboların öğrencilerin kullanabilecekleri şekilde ve ölçüde olmaması	2,24	1,42	Katılmıyorum
4.Sınıflarda yatak sayısının yetersiz olması	2,21	1,30	Katılmıyorum
7.Anaokulunda ilkyardım malzemelerinin bulunmaması	2,18	1,45	Katılmıyorum

Çizelge 4.2’de genel hizmetler yönetimine ilişkin sorunlara bakıldığında yöneticiler sorunların %71’ine kararsız olduklarını, %29’una katılmadıklarını belirtmişlerdir. Yöneticilerin kararsız oldukları sorunlar konusunda, yeterli derecede bilgi sahibi olmadıkları için “Kararsızım” yanıtını verdikleri düşünülebilir.

Anaokulunun fiziki ortamı ve donanımı ile ilgili sorunların olup olmadığına karşı yöneticilerin bilgi sahibi olmaması dikkat çekici bir durumdur.

Eğitim yönetiminin ikinci işlevi olarak “İşgören Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlara İlişkin” elde edilen sonuçlar aşağıda Çizelge 4.3’te verilmiştir.

Çizelge 4.3. Yöneticilerin İşgören Hizmetleri Yönetiminde Karşılaştıkları Sorunlara Katılma Dereceleri

Madde	\bar{X}	Ss	Katılma Derecesi
18.Okul öncesi eğitime ilişkin hizmet içi eğitimin yetersiz sayıda yapılması	4,24	,82	Tamamen Katılıyorum
19.Öğretmenlere yönelik açılan hizmet içi eğitime az sayıda öğretmen çağırılması	4,16	1,00	Katılıyorum
22.Yardımcı personelin okul öncesi eğitimi konusunda bilgi sahibi olmaması	4,13	1,09	Katılıyorum
20.Hizmet içi eğitimin, farklı konularda düzenlenmemesi	4,08	1,10	Katılıyorum
32.Okul öncesi Eğitim kurumlarında denetim,rehberlik hizmetlerinin yetersiz olması	3,97	1,15	Katılıyorum
16.Anaokulunda psikolojik danışmanlık ve rehberlik uzmanının bulunmaması	3,92	1,02	Katılıyorum
24.Öğretmen atamalarının okulun ihtiyacına göre yapılmaması	3,87	1,30	Katılıyorum
28.Öğretmenlerin mesai saatlerinin uzun olması	3,82	1,29	Katılıyorum
30.Personel atamalarında siyasal baskıların olması	3,82	1,25	Katılıyorum
26.Öğretmen atamalarının geç yapılması	3,82	1,20	Katılıyorum
23.Yeterli sayıda branş öğretmenin olmaması	3,82	1,33	Katılıyorum
17.Bazı öğretmenlerin kendilerini geliştirme konusunda isteksiz olması	3,82	1,14	Katılıyorum
21.Yardımcı personelin yetersiz sayıda olması	3,76	1,48	Katılıyorum
27.Bazı öğretmenlerin yaşadıkları kişisel sorunlarını öğrencilerine yansıtmaları	3,68	1,38	Katılıyorum
25.Bazı öğretmenlerin veliler ile olan iletişiminin yetersiz olması	3,53	1,52	Katılıyorum
15.Anaokulunda kadrolu sağlık personelinin (doktor, hemşire) yeterli sayıda bulunmaması	3,47	1,25	Katılıyorum
29.Öğretmenler arasında güven ortamının olmaması	3,11	1,45	Kararsızım
34.Yardımcı personelin yeterli derecede çalışmaması	3,08	1,51	Kararsızım
31.Öğretmenler arasında siyasi, dini, etnik, sosyal gruplaşmaların olması	2,82	1,39	Kararsızım
33.Öğretmen ile yönetici arasında iletişim güçlüğü yaşanması	2,74	1,46	Kararsızım

Çizelge 4.3’te yöneticilerin, işgören hizmetleri yönetiminde yer alan sorunların %5’ine tamamen katıldıklarını, %75’ine katıldıklarını, %20’sine ise kararsız olduklarını görülmektedir. Görüldüğü gibi yöneticilerin en fazla karşılaştıkları sorunlar işgören hizmetleri yönetiminde yaşanmaktadır. Yöneticiler, öğretmenler arasındaki iletişime, yardımcı personelin çalışmasına ve öğretmenler ile ilgili iletişimine yönelik sorunlara kararsız olduklarını belirtmişlerdir. Özellikle öğretmenlerle olan iletişimi konusunda yöneticilerin herhangi bir fikrinin olmaması, öğretmenler ile olan iletişimin yeterli olmadığını gösterebilir.

Eğitim yönetiminin üçüncü işlevi açısından “Eğitim Programları Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlara” ilişkin elde edilen sonuçlar Çizelge 4.4’te verilmiştir.

Çizelge 4.4. Yöneticilerin Eğitim Programları Yönetiminde Karşılaştıkları Sorunlara Katılma Dereceleri

Madde	\bar{X}	Ss	Katılma Derecesi
36. Velilerin çocuğun eğitimine yönelik durumlarda öğretmenle işbirliğine girmemeleri	3,55	1,37	Katılıyorum
38. Veli toplantılarına katılımın az olması	3,37	1,42	Kararsızım
43. Anaokulu programının merkezîyetçi bir yaklaşımla hazırlanması	3,32	1,47	Kararsızım
46. Bazı öğretmenlerin planlarında farklı faaliyetlere yer vermemeleri	3,24	1,34	Kararsızım
48. Velilerin çocukların gelişim düzeylerinin üstünde eğitim verilmesine yönelik talepte bulunmaları (okuma yazma öğretimi gibi)	3,18	1,50	Kararsızım
37. Velilerin okulun eğitici çalışmalarına ilgi göstermemeleri (uzmanların katıldıkları söyleşi, konferans vb.)	3,11	1,48	Kararsızım
47. Bazı öğretmenlerin planlarında, faaliyetler ile hedefler arasında bağlantı bulunmaması	3,11	1,39	Kararsızım
45. Bazı öğretmenlerin uyguladıkları etkinliklerin öğrencinin düzeyine göre olmaması	3,03	1,38	Kararsızım
41. Anaokulu programında yer alan hedeflerin ünite konularının içeriğini karşılayamaması	2,92	1,46	Kararsızım
39. Anaokulu programında yer alan hedef ve hedef davranışların yetersiz olması	2,92	1,40	Kararsızım
40. Anaokulu programında duyuşsal, bilişsel, psikomotor hedeflerin dengeli bir dağılımı olmaması	2,89	1,37	Kararsızım
42. Günlük faaliyetlerde çocukların kendilerini ifade edebilecekleri serbest zaman etkinliklerine az yer verilmesi	2,87	1,47	Kararsızım
35. Sınıflarda yeterli araç-gerecin bulunmaması	2,82	1,50	Kararsızım
44. Bazı öğretmenlerin uygulamalara günlük plan hazırlamadan girmeleri	2,71	1,39	Kararsızım

Yöneticiler çizelge 4.4'te görüldüğü gibi eğitim programları yönetimindeki sorunların %7'sine katıldıklarını, %93'üne kararsız olduklarını belirtmişlerdir. Yöneticilerin kararsız oldukları sorunlara karşı bir fikrinin olmaması program hizmetleri konusunda yeterli derecede bilgi sahibi olmadıklarını gösterebilir. Yöneticilerin, okul öncesi eğitimin amaçlarını gerçekleştirmede çok önemli bir rolü olan programa ilişkin sorunlara karşı kararsız kalmalarının önemli bir yetersizlik olduğu düşünülebilir.

Eğitim yönetiminin dördüncü işlevi olarak "Öğrenci Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlara" ilişkin elde edilen sonuçlar aşağıda Çizelge 4.5'te verilmektedir.

Çizelge 4.5. Yöneticilerin Öğrenci Hizmetleri Yönetiminde Karşılaştıkları Sorunlara Katılma Dereceleri

Madde	\bar{X}	Ss	Katılma Derecesi
51. Öğrenciye yönelik psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmetlerinin yeterli bir şekilde yapılamaması	3,92	1,08	Katılıyorum
54. Sınıflarda öğrenci sayısının fazla olması	3,47	1,39	Katılıyorum
52. Bazı öğretmenlerin öğrenci disiplinini sağlamada olumsuz tutumlar göstermeleri	3,34	1,55	Kararsızım
53. Bazı öğretmenlerin çocuklarla iletişiminin yetersiz olması	3,26	1,48	Kararsızım
50. Öğrencilerin sağlık kontrollerinin düzenli olarak yapılamaması	3,03	1,42	Kararsızım
49. Bazı öğretmenlerin öğrenciye yönelik tutulması gereken kayıtları gereken şekilde doldurmamaları (Kişisel bilgi formu, gelişim kayıtlar gibi)	2,97	1,52	Kararsızım

Çizelge 4.5'te görüldüğü gibi yöneticiler öğrenci hizmetleri yönetimine ilişkin sorunların %33'üne katıldıklarını, %67'sine kararsız olduklarını belirtmişlerdir. Yöneticilerin kararsız oldukları sorunlar konusunda yeterli bilgi sahibi olmadığı görülmektedir. Yöneticilerin kararsız olduğu konuların büyük bir bölümü öğretmenlerin yaptığı çalışmalar oluşturmaktadır. Buna göre yöneticilerin öğretmenlerin çalışmalarını yeterli derecede takip edemedikleri söylenebilir. Yöneticinin görevlerinden birisi teftiştir. Anaokulunun amaçları doğrultusunda çalışıp çalışmadığına yönelik yapılan çalışmaları sürekli değerlendirmelidir.

Eğitim yönetiminin beşinci işlevi olarak "Bütçe Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlara" ilişkin elde edilen sonuçlar Çizelge 4.6'da verilmiştir.

Çizelge 4.6. Yöneticilerin Bütçe Hizmetleri Yönetiminde Karşılaştıkları Sorunlara Katılma Dereceleri

Madde	\bar{X}	Ss	Katılma Derecesi
60. Uzman (jimnastik, müzik vb.), aşçı personelinin kadrolu olmaması sebebi ile dışarıdan ücretli çalıştırılması	4,29	0,90	Tamamen Katılıyorum
58. Velilerin aidatlarını zamanında getirmemeleri	3,95	1,18	Katılıyorum
59. Okul bütçesinin yetersiz olması	3,58	1,31	Katılıyorum
55. Bütçe yetersizliği sebebi ile araç-gereç alımında eksiklerin olması	3,50	1,35	Katılıyorum
57. Velilerin aidatlarını ödemede güçlük çekmesi	3,32	1,42	Kararsızım
56. Velilerden alınan aidatlarının yetersiz olması	3,29	1,41	Kararsızım

Çizelge 4.6.'da görüldüğü gibi yöneticiler bütçe hizmetlerine ilişkin sorunların %17'sine tamamen katıldıklarını, %50'sine katıldıklarını, %33'üne kararsız olduklarını belirtmişlerdir. Yöneticilerin bütçe hizmetleri yönetimindeki sorunların büyük bir bölümüne katıldıkları görülmektedir. Bütçeye yönelik sorunların yaşanması eğitim hizmetlerinin gerektiği gibi yerine getirilmesine önemli oranda engel teşkil edebilir.

4.3. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın ikinci alt problemi "Okul öncesi eğitim kurumlarında yöneticilerin karşılaştıkları yönetim sorunları onların performanslarını ne derece etkilemektedir?" şeklinde belirlenmişti. Bu alt problemin bulgularını elde edebilmek için yöneticilerin anket maddelerine verdikleri cevapların aritmetik ortalamaları, standart sapmaları hesaplanmış, buna göre etkilenme dereceleri belirlenmiştir. Elde edilen sonuçlar şekil 4.7'de verilmektedir.

Çizelge 4.7. Okul Öncesi Eğitimi Kurumlarında Karşılaşılan Yönetim Sorunlarının Yönetici Performansını Etkileme Derecesi

Madde	\bar{X}	Ss	Etkilenme Derecesi
60. Uzman (jimnastik, müzik vb.), aşçı personelinin kadrolu olmaması sebebi ile dışarıdan ücretli çalıştırılması	2,45	,76	Çok
18. Okul öncesi eğitime ilişkin hizmet içi eğitimin yetersiz sayıda yapılması	2,39	,75	Çok
20. Hizmet içi eğitimin, farklı konularda düzenlenmemesi	2,39	,75	Çok
19. Öğretmenlere yönelik açılan hizmet içi eğitime az sayıda öğretmen çağırılması	2,39	,75	Çok
21. Yardımcı personelin yetersiz sayıda olması	2,34	,75	Çok
22. Yardımcı personelin okul öncesi eğitimi konusunda bilgi sahibi olmaması	2,29	,73	Çok
32. Okul öncesi Eğitim kurumlarında denetim, rehberlik hizmetlerinin yetersiz olması	2,24	,82	Çok
17. Bazı öğretmenlerin kendilerini geliştirme konusunda isteksiz olması	2,24	,85	Çok
23. Yeterli sayıda branş öğretmenin olmaması	2,21	,87	Çok
58. Velilerin aidatlarını zamanında getirmemeleri	2,18	,80	Biraz
55. Bütçe yetersizliği sebebi ile araç-gereç alımında eksiklerin olması	2,16	,82	Biraz
54. Sınıflarda öğrenci sayısının fazla olması	2,16	,82	Biraz
24. Öğretmen atamalarının okulun ihtiyacına göre yapılmaması	2,16	,92	Biraz
16. Anaokulunda psikolojik danışmanlık ve rehberlik uzmanının bulunmaması	2,16	,82	Biraz
38. Veli toplantılarına katılımın az olması	2,13	,78	Biraz
51. Öğrenciye yönelik psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmetlerinin yeterli bir şekilde yapılamaması	2,13	,78	Biraz
27. Bazı öğretmenlerin yaşadıkları kişisel sorunlarını öğrencilerine yansıtmaları	2,13	,84	Biraz
26. Öğretmen atamalarının geç yapılması	2,13	,78	Biraz
25. Bazı öğretmenlerin veliler ile olan iletişiminin yetersiz olması	2,11	,92	Biraz
15. Anaokulunda kadrolu sağlık personelinin (doktor, hemşire) yeterli sayıda bulunmaması	2,08	,85	Biraz
56. Velilerden alınan aidatlarının yetersiz olması	2,08	,88	Biraz
59. Okul bütçesinin yetersiz olması	2,05	,90	Biraz
43. Anaokulu programının merkezîyetçi bir yaklaşımla hazırlanması	2,05	,84	Biraz
30. Personel atamalarında siyasal baskıların olması	2,05	,80	Biraz
53. Bazı öğretmenlerin çocuklarla iletişiminin yetersiz olması	2,00	,87	Biraz
28. Öğretmenlerin mesai saatlerinin uzun olması	2,00	,81	Biraz
29. Öğretmenler arasında güven ortamının olmaması	1,97	,88	Biraz
14. Sosyal aktivitelerin (Tiyatro, jimnastik vb.) yapılabileceği bir yerin bulunmaması	1,97	,79	Biraz
36. Velilerin çocuğun eğitimine yönelik durumlarda öğretmenle işbirliğine girmemeleri	1,95	,84	Biraz
10. Bahçede yeterli araç ve gerecin bulunmaması (Salıncak, kaydırak vb.)	1,89	,83	Biraz
52. Bazı öğretmenlerin öğrenci disiplinini sağlamada olumsuz tutumlar göstermeleri	1,87	,84	Biraz
8. Bahçe alanının yeterli derecede büyük olmaması	1,87	,91	Biraz
50. Öğrencilerin sağlık kontrollerinin düzenli olarak yapılamaması	1,84	,79	Biraz
35. Sınıflarda yeterli araç-gerecin bulunmaması	1,84	,86	Biraz
31. Öğretmenler arasında siyasi, dini, etnik, sosyal gruplaşmaların olması	1,84	,86	Biraz
12. Sınıf alanlarının küçük olması	1,84	,89	Biraz
37. Velilerin okulun eğitici çalışmalarına ilgi göstermemeleri (uzmanların katıldıkları söyleşi, konferans vb.)	1,82	,87	Biraz
34. Yardımcı personelin yeterli derecede çalışmaması	1,82	,90	Biraz
33. Öğretmen ile yönetici arasında iletişim güçlüğü yaşanması	1,82	,90	Biraz
9. Bahçenin çocuklar için güvenli olmaması	1,74	,89	Biraz
48. Velilerin çocukların gelişim düzeylerinin üstünde eğitim verilmesine yönelik talepte bulunmaları (okuma yazma öğretimi gibi)	1,74	,86	Biraz
42. Günlük faaliyetlerde çocukların kendilerini ifade edebilecekleri serbest zaman etkinliklerine az yer verilmesi	1,68	,84	Biraz
39. Anaokulu programında yer alan hedef ve hedef davranışların yetersiz olması	1,68	,81	Biraz
41. Anaokulu programında yer alan hedeflerin ünite konularının içeriğini karşılayamaması	1,66	,85	Biraz
57. Velilerin aidatlarını ödemedede güçlük çekmesi	1,66	,78	Biraz
40. Anaokulu programında duyuşsal, bilişsel, psikomotor hedeflerin dengeli bir dağılımı olmaması	1,66	,81	Biraz
5. Sınıflarda yataklar için ayrı bir bölme veya dolabın bulunmaması	1,63	,82	Biraz

Çizelge 4.7. (Devam) Okul Öncesi Eğitimi Kurumlarında Karşılaşılan Yönetim Sorunlarının Yönetici Performansını Etkileme Derecesi

Madde	\bar{X}	Ss	Etkilenme Derecesi
49. Bazı öğretmenlerin öğrenciye yönelik tutulması gereken kayıtları gereken şekilde doldurmamaları (Kişisel bilgi formu, gelişim kayıtlar gibi)	1,63	,79	Biraz
45. Bazı öğretmenlerin uyguladıkları etkinliklerin öğrencinin düzeyine göre olmaması	1,63	,75	Biraz
47. Bazı öğretmenlerin planlarında, faaliyetler ile hedefler arasında bağlantı bulunmaması	1,61	,72	Biraz
3. Anaokulu binasında araç-gereçlerin konulacağı depo bulunmaması	1,58	,83	Hiç
46. Bazı öğretmenlerin planlarında farklı faaliyetlere yer vermemeleri	1,58	,72	Hiç
11. Sınıfların sağlık şartlarına uygun olmaması (Havalandırma, aydınlatma, ısınma vs.)	1,58	,86	Hiç
44. Bazı öğretmenlerin uygulamalara günlük plan hazırlamadan girmeleri	1,55	,83	Hiç
7. Anaokulunda ilkyardım malzemelerinin bulunmaması	1,50	,80	Hiç
1. Anaokulu binasının fiziki koşullarının uygun olmaması	1,50	,73	Hiç
2. Yemekhanenin okulun ihtiyacını karşılamaması	1,47	,76	Hiç
6. Tuvalet ve lavaboların öğrencilerin kullanabilecekleri şekilde ve ölçüde olmaması	1,47	,80	Hiç
13. Sınıflarda dolap veya raflardaki araç gereçlerin, çocukların erişebileceği seviyede olmaması	1,45	,72	Hiç
4. Sınıflarda yatak sayısının yetersiz olması	1,39	,72	Hiç

Çizelge 4.7’de yöneticilerin performanslarını en çok etkileyen sorunun “Uzman (jimnastik, müzik vb.), aşçı personelinin kadrolu olmaması sebebi ile dışarıdan ücretli çalıştırılması” ($X=2,45$) olarak görülmektedir. Yöneticilerin, uzman ve aşçı personelini ücretli çalıştırmak zorunda kaldıkları, bu sebeple de okul bütçesini oluşturmada zorlandıkları düşünülebilir. Bu da yöneticilerin performanslarını olumsuz olarak etkileyebilir.

Yöneticilerin performanslarını en çok etkileyen bir diğer sorun “Okul öncesi eğitime ilişkin hizmet içi eğitimin yetersiz sayıda yapılması”dır ($X=2,39$). Yöneticilere yönelik hizmet içi eğitimin yetersiz sayıda yapılması sebebi ile yöneticilerin kendilerini geliştirmede eksiklerle karşılaştıklarını, bu durumun onların performanslarını çok etkilediği söylenebilir. “Hizmet içi eğitimin, farklı konularda düzenlenmemesi”($X=2,39$) yöneticilerin karşılaştıkları bir başka hizmet içi eğitim sorunudur. Yöneticilerin okul öncesi eğitime ilişkin yeniliklere ve gelişmelere yönelik eğitime gereksinim duydukları halde hizmet içi eğitimin farklı konuları içermemesi, kendilerini geliştirmede yetersizlikler yaşamalarına neden olabilir. Bu da onların performanslarını çok etkileyebilir. “Öğretmenlere yönelik açılan hizmet içi eğitime az sayıda öğretmen çağırılması” ($X=2,39$) bir başka hizmet içi eğitim sorunudur. Öğretmenlerin bir bölümünün hizmet içi eğitim görmesi anaokulundaki eğitim etkinliklerini farklılaştırabilir. Hizmet içi eğitim gören bir öğretmen öğrendiği

yenilikleri düzenleyeceği etkinliklere yansıtabilir. Ancak yeni yaklaşımlardan haberdar olmayan bir öğretmenin eğitim etkinliklerine yenilikleri yansıtması mümkün değildir. Bu nedenle verilen eğitimin eşit düzeyde olması için her öğretmenin hizmet içi eğitim görmesi gerekmektedir. Bu şekilde 21.yüzyılın koşullarının gerektiği bireyleri yetiştirmek mümkün olabilecektir. Yöneticilerin görev aldıkları anaokulunda öğretmenlerin bir bölümünün hizmet içi eğitim alamaması sebebi ile uygulamalarında doğabilecek farklılıklardan dolayı sıkıntı yaşadığını ve bu sorunun performanslarını çok etkilediği söylenebilir.

“Yardımcı personelin yetersiz sayıda olması” ($X=2,34$) sorunundan yöneticiler çok etkilendiklerini belirtmişlerdir. Yardımcı personelin eksikliğini öğretmenlerin ve bazı durumlarda yöneticilerinde gidermeye çalıştığı bazı durumlarda hem öğretmen hem de yöneticilerin çalışmaları önemli ölçüde aksayabilmektedir. “Yardımcı personelin okul öncesi eğitimi konusunda bilgi sahibi olmaması” ($X=2,29$) sorunun yöneticilerin performanslarını çok etkilediği görülmektedir. Yardımcı personelin okul öncesi eğitime yönelik yetersiz bilgiye sahip olması anaokulu düzeni, çocuklarla iletişim gibi durumlarda önemli aksaklıklara yol açabilir. Bu durumun yöneticilerin anaokulunun yönetimine yönelik çalışmalarda performanslarını önemli bir ölçüde etkilediği söylenebilir.

“Okul öncesi eğitim kurumlarında denetim, rehberlik hizmetlerinin yetersiz olması” ($X=2,24$) sorunundan yöneticilerin çok etkilendiği görülmektedir. Rehberlik çalışmalarının yetersiz olması verilen uygulamalar konusunda yöneticilerin ne yapacaklarına ilişkin çelişkiler yaşamalarına sebep olabilir. Bu da yöneticinin çalışmalarındaki verimi düşürerek performanslarını olumsuz olarak etkileyebilir.

“Bazı öğretmenlerin kendilerini geliştirme konusunda isteksiz olması”($X=2,24$) sorunundan yöneticiler çok etkilendiklerini belirtmişlerdir. Öğretmenin kendini geliştirme konusunda istekli olması şarttır. Ancak bu şekilde yenilikleri benimseyerek uygulamalarına yansıtabilir. Öğretmenlerin kendilerini geliştirme konusunda isteksiz olması ise uygulamaların verimliliğini düşürür ve yöneticilerin okul öncesi eğitime ilişkin yeniliklere yapacağı çalışmaları engelleyebilir.

Okul öncesi eğitim kurumlarında karşılaşılan yönetim sorunlarının yöneticilerin performanslarını etkileme derecelerinin eğitim yönetimi işlevlerine göre ortalama, standart sapma ve etkilenme dereceleri aşağıda verilmiştir.

Eğitim yönetiminin birinci işlevi açısından “Genel Hizmetler Yönetiminden Kaynaklanan Sorunların” yöneticilerin performanslarını etkileme dereceleri aşağıda Çizelge 4.8’de verilmiştir.

Çizelge 4.8. Genel Hizmetler Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansını Etkileme Derecesi

Madde	\bar{X}	Ss	Etkilenme Derecesi
14. Sosyal aktivitelerin (Tiyatro,jimnastik vb.) yapılabileceği bir yerin bulunmaması	1,97	,79	Biraz
10. Bahçede yeterli araç ve gerecin bulunmaması (Salıncak,kaydırak vb.)	1,89	,83	Biraz
8. Bahçe alanının yeterli derecede büyük olmaması	1,87	,91	Biraz
12. Sınıf alanlarının küçük olması	1,84	,89	Biraz
9. Bahçenin çocuklar için güvenli olmaması	1,74	,89	Biraz
5. Sınıflarda yataklar için ayrı bir bölme veya dolabın bulunmaması	1,63	,82	Biraz
3. Anaokulu binasında araç-gereçlerin konulacağı depo bulunmaması	1,58	,83	Hiç
11. Sınıfların sağlık şartlarına uygun olmaması (Havalandırma, aydınlatma, ısınma vs.)	1,58	,86	Hiç
7. Anaokulunda ilkyardım malzemelerinin bulunmaması	1,50	,80	Hiç
1. Anaokulu binasının fiziki koşullarının uygun olmaması	1,50	,73	Hiç
2. Yemekhanenin okulun ihtiyacını karşılamaması	1,47	,76	Hiç
6. Tuvalet ve lavaboların öğrencilerin kullanabilecekleri şekilde ve ölçüde olmaması	1,47	,80	Hiç
13. Sınıflarda dolap veya raflardaki araç gereçlerin, çocukların erişebileceği seviyede olmaması	1,45	,72	Hiç
4. Sınıflarda yatak sayısının yetersiz olması	1,39	,72	Hiç

Çizelge 4.8’de görüldüğü gibi yöneticiler, genel hizmetler yönetimi ile ilgili sorunlardan %43’üne “Biraz” etkilendiğini, %57’sine “Hiç” etkilenmediğini belirtmişlerdir. Genel hizmetler yönetimine ilişkin sorunların yöneticilerin performanslarını çok etkilemediği görülmektedir. Yöneticilerin “Biraz” derecesinde etkilendikleri sorunların önemli derecede olmadığını belirttikleri söylenebilir.

Eğitim yönetimin ikinci işlevi açısından “İşgören Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların” yöneticilerin performansını etkileme dereceleri aşağıda Çizelge 4.9’da verilmiştir.

Çizelge 4.9. İşgören Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansını Etkileme Derecesi

Madde	\bar{X}	Ss	Etkilenme Derecesi
18. Okul öncesi eğitime ilişkin hizmet içi eğitimin yetersiz sayıda yapılması	2,39	,75	Çok
20. Hizmet içi eğitimin, farklı konularda düzenlenmemesi	2,39	,75	Çok
19. Öğretmenlere yönelik açılan hizmet içi eğitime az sayıda öğretmen çağırılması	2,39	,75	Çok
21. Yardımcı personelin yetersiz sayıda olması	2,34	,75	Çok
22. Yardımcı personelin okul öncesi eğitimi konusunda bilgi sahibi olmaması	2,29	,73	Çok
32. Okul öncesi Eğitim kurumlarında denetim,rehberlik hizmetlerinin yetersiz olması	2,24	,82	Çok
17. Bazı öğretmenlerin kendilerini geliştirme konusunda isteksiz olması	2,24	,85	Çok
23. Yeterli sayıda branş öğretmenin olmaması	2,21	,87	Çok

Çizelge 4.9. (Devam) İşgören Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansını Etkileme Derecesi

Madde	\bar{X}	Ss	Etkilenme Derecesi
24. Öğretmen atamalarının okulun ihtiyacına göre yapılmaması	2,16	,92	Biraz
16. Anaokulunda psikolojik danışmanlık ve rehberlik uzmanının bulunmaması	2,16	,82	Biraz
27. Bazı öğretmenlerin yaşadıkları kişisel sorunlarını öğrencilerine yansıtmaları	2,13	,84	Biraz
26. Öğretmen atamalarının geç yapılması	2,13	,78	Biraz
25. Bazı öğretmenlerin veliler ile olan iletişiminin yetersiz olması	2,11	,92	Biraz
15. Anaokulunda kadrolu sağlık personelinin (doktor, hemşire) yeterli sayıda bulunmaması	2,08	,85	Biraz
30. Personel atamalarında siyasal baskıların olması	2,05	,80	Biraz
28. Öğretmenlerin mesai saatlerinin uzun olması	2,00	,81	Biraz
29. Öğretmenler arasında güven ortamının olmaması	1,97	,88	Biraz
31. Öğretmenler arasında siyasi, dini, etnik, sosyal gruplaşmaların olması	1,84	,86	Biraz
34. Yardımcı personelin yeterli derecede çalışmaması	1,82	,90	Biraz
33. Öğretmen ile yönetici arasında iletişim güçlüğü yaşanması	1,82	,90	Biraz

Çizelge 4.9’da görüldüğü gibi yöneticiler işgören hizmetleri yönetimine ilişkin sorunlardan %40’ına “Çok” derecesinde etkilendiklerini, % 60’ına “Biraz” derecesinde etkilendiklerini belirtmektedirler. Burada yöneticilerin “Biraz” etkilendiklerin sorunların onların performanslarını çok etkileyecek önemli boyutta olmadığını belirttikleri söylenebilir.

Eğitim yönetiminin üçüncü işlevi açısından “Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Eğitim Programları Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların” yöneticilerin performansını etkileme dereceleri aşağıda Çizelge 4.10’da belirtilmiştir.

Çizelge 4.10. Eğitim Programları Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansını Etkileme Derecesi

Madde	\bar{X}	Ss	Etkilenme Derecesi
38. Veli toplantılarına katılımın az olması	2,13	,78	Biraz
43. Anaokulu programının merkezîyetçi bir yaklaşımla hazırlanması	2,05	,84	Biraz
36. Velilerin çocuğun eğitimine yönelik durumlarda öğretmenle işbirliğine girmemeleri	1,95	,84	Biraz
35. Sınıflarda yeterli araç-gerecin bulunmaması	1,84	,86	Biraz
37. Velilerin okulun eğitici çalışmalarına ilgi göstermemeleri (uzmanların katıldıkları söyleşi, konferans vb.)	1,82	,87	Biraz
48. Velilerin çocukların gelişim düzeylerinin üstünde eğitim verilmesine yönelik talepte bulunmaları (okuma yazma öğretimi gibi)	1,74	,86	Biraz
42. Günlük faaliyetlerde çocukların kendilerini ifade edebilecekleri serbest zaman etkinliklerine az yer verilmesi	1,68	,84	Biraz
39. Anaokulu programında yer alan hedef ve hedef davranışların yetersiz olması	1,68	,81	Biraz
41. Anaokulu programında yer alan hedeflerin ünite konularının içeriğini karşılayamaması	1,66	,85	Biraz
40. Anaokulu programında duyuşsal, bilişsel, psikomotor hedeflerin dengeli bir dağılımı olmaması	1,66	,81	Biraz
45. Bazı öğretmenlerin uyguladıkları etkinliklerin öğrencinin düzeyine göre olmaması	1,63	,75	Biraz

Çizelge 4.10. (Devam) Eğitim Programları Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansını Etkileme Derecesi

Madde	\bar{X}	Ss	Etkilenme Derecesi
47. Bazı öğretmenlerin planlarında, faaliyetler ile hedefler arasında bağlantı bulunmaması	1,61	,72	Biraz
46. Bazı öğretmenlerin planlarında farklı faaliyetlere yer vermemeleri	1,58	,72	Hiç
44. Bazı öğretmenlerin uygulamalara günlük plan hazırlamadan girmeleri	1,55	,83	Hiç

Çizelge 4.10’da yöneticilerin, eğitim programlarına ilişkin sorunlardan %86’sına “Biraz” derecesinde etkilendikleri, %14’üne “Hiç” derecesinde etkilendikleri görülmektedir. Yöneticiler eğitim programları yönetimine ilişkin sorunlardan “Çok” derecesinde etkilenmedikleri görülmektedir. Buradan yöneticilerin eğitim programlarına yönelik sorunların performanslarını çok etkileyecek kadar önemli boyutlarda olmadığını belirttikleri söylenebilir.

Eğitim yönetimini dördüncü işlevi açısından “Öğrenci Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların” yönetici performansını etkileme dereceleri aşağıda Çizelge 4.11’de verilmiştir.

Çizelge 4.11. Öğrenci Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansını Etkileme Derecesi

Madde	\bar{X}	Ss	Etkilenme Derecesi
54. Sınıflarda öğrenci sayısının fazla olması	2,16	,82	Biraz
51. Öğrenciye yönelik psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmetlerinin yeterli bir şekilde yapılamaması	2,13	,78	Biraz
53. Bazı öğretmenlerin çocuklarla iletişiminin yetersiz olması	2,00	,87	Biraz
52. Bazı öğretmenlerin öğrenci disiplinini sağlamada olumsuz tutumlar göstermeleri	1,87	,84	Biraz
50. Öğrencilerin sağlık kontrollerinin düzenli olarak yapılamaması	1,84	,79	Biraz
49. Bazı öğretmenlerin öğrenciye yönelik tutulması gereken kayıtları gereken şekilde doldurmamaları (Kişisel bilgi formu, gelişim kayıtlar gibi)	1,63	,79	Biraz

Çizelge 4.11’de görüldüğü gibi yöneticiler eğitim programları yönetiminde karşılaşılan sorunların performanslarını etkileme derecesinin “Biraz” olduğunu belirtmişlerdir. Yöneticilerin öğrenci hizmetlerinde karşılaştıkları sorunların onların performanslarını etkileyecek kadar çok önemli boyutta olmadığını belirttikleri söylenebilir.

Eğitim yönetiminin beşinci ve son işlevi açısından “Bütçe Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların” yönetici performanslarını etkileme dereceleri aşağıda çizelge 4.12’de verilmiştir.

Çizelge 4.12. Bütçe Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansını Etkileme Derecesi

Madde	\bar{X}	Ss	Etkilenme Derecesi
60. Uzman (jimnastik, müzik vb.), aşçı personelinin kadrolu olmaması sebebi ile dışarıdan ücretli çalıştırılması	2,45	,76	Çok
58. Velilerin aidatlarını zamanında getirmemeleri	2,18	,80	Biraz
55. Bütçe yetersizliği sebebi ile araç-gereç alımında eksiklerin olması	2,16	,82	Biraz
56. Velilerden alınan aidatlarının yetersiz olması	2,08	,88	Biraz
59. Okul bütçesinin yetersiz olması	2,05	,90	Biraz
57. Velilerin aidatlarını ödemede güçlük çekmesi	1,66	,78	Biraz

Çizelge 4.12’de görüldüğü gibi yöneticiler, sorunların %17’sinden “Çok” derecesinde etkilendiklerini, %83’ünden “Biraz” derecesinde etkilendiklerini belirtmişlerdir. Yöneticilerin biraz derecesinde etkilendikleri sorunların performanslarını çok etkileyecek kadar önemli boyutta olmadığını belirttikleri söylenebilir.

4.4. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın üçüncü alt problemi “Okul öncesi eğitim kurumlarında öğretmenlerin karşılaştıkları yönetim sorunları nelerdir?” şeklinde belirlenmişti. Bu alt problemin bulgularını elde edebilmek için öğretmenlerin anket maddelerine verdikleri cevapların aritmetik ortalamaları, standart sapmaları hesaplanmış, buna göre katılma dereceleri belirlenmiştir. Elde edilen sonuçlar şekil 4.13’de verilmiştir.

Çizelge 4.13. Öğretmenlerin Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Karşılaşılan Yönetim Sorunlarına Katılma Dereceleri

Madde	\bar{X}	Ss	Katılma Derecesi
28. Öğretmenlerin mesai saatlerinin uzun olması	3,89	1,25	Katılıyorum
15. Anaokulunda kadrolu sağlık personelinin (doktor, hemşire) yeterli sayıda bulunmaması	3,85	1,22	Katılıyorum
51. Öğrenciye yönelik psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmetlerinin yeterli bir şekilde yapılamaması	3,80	1,18	Katılıyorum
19. Öğretmenlere yönelik açılan hizmet içi eğitime az sayıda öğretmen çağırılması	3,79	1,13	Katılıyorum
18. Okul öncesi eğitime ilişkin hizmet içi eğitimin yetersiz sayıda yapılması	3,77	1,13	Katılıyorum
20. Hizmet içi eğitimin, farklı konularda düzenlenmemesi	3,74	1,09	Katılıyorum
16. Anaokulunda psikolojik danışmanlık ve rehberlik uzmanının bulunmaması	3,73	1,24	Katılıyorum
60. Uzman (jimnastik, müzik vb.), aşçı personelinin kadrolu olmaması sebebi ile dışarıdan ücretli çalıştırılması	3,65	1,30	Katılıyorum
26. Öğretmen atamalarının geç yapılması	3,63	1,31	Katılıyorum
22. Yardımcı personelin okul öncesi eğitimi konusunda bilgi sahibi olmaması	3,62	1,22	Katılıyorum
30. Personel atamalarında siyasal baskıların olması	3,61	1,25	Katılıyorum
24. Öğretmen atamalarının okulun ihtiyacına göre yapılmaması	3,59	1,33	Katılıyorum
32. Okul öncesi Eğitim kurumlarında denetim, rehberlik hizmetlerinin yetersiz olması	3,58	1,30	Katılıyorum
36. Velilerin çocuğun eğitimine yönelik durumlarda öğretmenle işbirliğine girmemeleri	3,55	1,29	Katılıyorum
21. Yardımcı personelin yetersiz sayıda olması	3,55	1,26	Katılıyorum
54. Sınıflarda öğrenci sayısının fazla olması	3,49	1,48	Katılıyorum

Çizelge 4.13. (Devam) Öğretmenlerin Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Karşılaşılan Yönetim Sorunlarına Katılma Dereceleri

Madde	\bar{X}	Ss	Katılma Derecesi
38. Veli toplantılarına katılımın az olması	3,47	1,20	Katılıyorum
43. Anaokulu programının merkezîyetçi bir yaklaşımla hazırlanması	3,46	1,20	Katılıyorum
14. Sosyal aktivitelerin (Tiyatro,jimnastik vb.) yapılabileceği bir yerin bulunmaması	3,45	1,28	Katılıyorum
37. Velilerin okulun eğitici çalışmalarına ilgi göstermemeleri (uzmanların katıldıkları söyleşi,konferans vb.)	3,40	1,36	Katılıyorum
50. Öğrencilerin sağlık kontrollerinin düzenli olarak yapılamaması	3,35	1,35	Kararsızım
25. Bazı öğretmenlerin veliler ile olan iletişiminin yetersiz olması	3,33	1,33	Kararsızım
10. Bahçede yeterli araç ve gerecin bulunmaması (Salıncak,kaydırak vb.)	3,28	1,44	Kararsızım
41.Anaokulu programında yer alan hedeflerin ünite konularının içeriğini karşılayamaması	3,26	1,44	Kararsızım
23. Yeterli sayıda branş öğretmenin olmaması	3,25	1,39	Kararsızım
27. Bazı öğretmenlerin yaşadıkları kişisel sorunlarını öğrencilerine yansıtması	3,21	1,38	Kararsızım
58. Velilerin aidaatlarını zamanında getirmemeleri	3,21	1,27	Kararsızım
29. Öğretmenler arasında güven ortalamının olmaması	3,19	1,37	Kararsızım
59. Okul bütçesinin yetersiz olması	3,19	1,34	Kararsızım
17. Bazı öğretmenlerin kendilerini geliştirme konusunda isteksiz olması	3,18	1,38	Kararsızım
9. Bahçenin çocuklar için güvenli olmaması	3,17	1,46	Kararsızım
55. Bütçe yetersizliği sebebi ile araç-gereç alımında eksiklerin olması	3,16	1,47	Kararsızım
39. Anaokulu programında yer alan hedef ve hedef davranışların yetersiz olması	3,13	1,41	Kararsızım
48. Velilerin çocukların gelişim düzeylerinin üstünde eğitim verilmesine yönelik talepte bulunmaları (okuma yazma öğretimi gibi)	3,13	1,47	Kararsızım
35. Sınıflarda yeterli araç-gerecin bulunmaması	3,12	1,41	Kararsızım
34. Yardımcı personelin yeterli derecede çalışmaması	3,11	1,36	Kararsızım
40.Anaokulu programında duyuşsal, bilişsel, psikomotor hedeflerin dengeli bir dağılımı olmaması	3,09	1,36	Kararsızım
52. Bazı öğretmenlerin öğrenci disiplinini sağlamada olumsuz tutumlar göstermeleri	3,08	1,40	Kararsızım
8. Bahçe alanının yeterli derecede büyük olmaması	3,04	1,42	Kararsızım
31. Öğretmenler arasında siyasi, dini, etnik, sosyal gruplaşmaların olması	3,04	1,42	Kararsızım
53. Bazı öğretmenlerin çocuklarla iletişiminin yetersiz olması	3,03	1,40	Kararsızım
57. Velilerin aidaatlarını ödemede güçlük çekmesi	3,01	1,29	Kararsızım
56. Velilerden alınan aidaatlarının yetersiz olması	2,99	1,31	Kararsızım
33. Öğretmen ile yönetici arasında iletişim güçlüğü yaşanması	2,97	1,45	Kararsızım
46. Bazı öğretmenlerin planlarında farklı faaliyetlere yer vermemeleri	2,97	1,43	Kararsızım
47. Bazı öğretmenlerin planlarında, faaliyetler ile hedefler arasında bağlantı bulunmaması	2,92	1,39	Kararsızım
42. Günlük faaliyetlerde çocukların kendilerini ifade edebilecekleri serbest zaman etkinliklerine az yer verilmesi	2,89	1,41	Kararsızım
5. Sınıflarda yataklar için ayrı bir bölme veya dolabın bulunmaması	2,88	1,30	Kararsızım
45. Bazı öğretmenlerin uyguladıkları etkinliklerin öğrencinin düzeyine göre olmaması	2,86	1,42	Kararsızım
12. Sınıf alanlarının küçük olması	2,79	1,53	Kararsızım
44. Bazı öğretmenlerin uygulamalara günlük plan hazırlamadan girmeleri	2,78	1,41	Kararsızım
49. Bazı öğretmenlerin öğrenciye yönelik tutulması gereken kayıtları gereken şekilde doldurmamaları (Kişisel bilgi formu, gelişim kayıtları gibi)	2,76	1,36	Kararsızım
1. Anaokulu binasının fiziki koşullarının uygun olmaması	2,68	1,35	Kararsızım
7. Anaokulunda ilkyardım malzemelerinin bulunmaması	2,68	1,39	Kararsızım
13. Sınıflarda dolap veya raflardaki araç gereçlerin, çocukların erişebileceği seviyede olmaması	2,61	1,45	Kararsızım
11. Sınıfların sağlık şartlarına uygun olmaması (Havalandırma, aydınlatma, ısınma vs.)	2,60	1,46	Kararsızım
2. Yemekhanenin okulun ihtiyacını karşılamaması	2,57	1,32	Katılmıyorum
3. Anaokulu binasında araç-gereçlerin konulacağı depo bulunmaması	2,48	1,30	Katılmıyorum
4 Sınıflarda yatak sayısının yetersiz olması	2,48	1,27	Katılmıyorum
6. Tuvalet ve lavaboların öğrencilerin kullanabilecekleri şekilde ve ölçüde olmaması	2,41	1,33	Katılmıyorum

Çizelge 4.13'te görüldüğü gibi Öğretmenlerin en çok karşılaştıkları yönetim sorunu “Öğretmenlerin mesai saatlerinin uzun olması” ($X=3,89$) olarak görülmektedir. Öğretmenlerin mesai saatlerinin uzun olması sebebi ile yorgun düştüklerini bundan dolayı uygulamalarında yeterli düzeyde verimli olamadıkları söylenebilir.

“Anaokulunda kadrolu sağlık personelinin (doktor, hemşire) yeterli sayıda bulunmaması” ($X=3,85$) öğretmenlerin karşılaştıkları diğer bir sorundur. Sağlık personeli anaokulunda; öğrencilerin gelişimini takip etme, kaza anlarında gerekli müdahaleyi yapma, anaokulu ortamı içinde olası hastalık risklerini azaltıcı önlemler alma gibi sağlık hizmetlerine yönelik görevleri üstlenmektedir. Çocuğun fiziksel gelişimi açısından kritik dönemleri içine alan okul öncesi dönemde, çocuğun gelişimi düzenli olarak takip edilmeli, çocuk sağlığı açısından yönetici, öğretmen, anne baba bilgilendirilmelidir. Bu şekilde çocuğun sağlığı açısından olası risk durumları önlenebilir. Bu açıdan sağlık personeli okul öncesi eğitim kurumlarında önemli bir ihtiyaçtır. Sağlık personelinin bulunmaması anaokulundaki sağlık hizmetlerinin yetersiz yapılmasına neden olmakta, bu durum bu durumda önemli sorunlara neden olabilmektedir. Okul öncesi eğitim kurumları yönetmeliğinde sağlık personeli yer aldığı halde anaokullarında bulunmaması önemli bir çelişkidir.

Öğretmenlerin karşılaştıkları bir başka sorun ise rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerine yönelik sorunlardır. Bunlardan ilki “Öğrenciye yönelik psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmetlerinin yeterli bir şekilde yapılamaması”dır. ($X=3,80$) bir diğeri ise “Anaokulunda psikolojik danışmanlık ve rehberlik uzmanının bulunmaması”dır. ($X=3,73$)

Rehberlik ve öğretim eğitimin birer işlevi olarak, sıkı ilişkiler halinde olan iki hizmettir. Rehberliğin öğretime katkısı:

- Bireysel eğitim uygulamalarında öğrencilerin bireysel özelliklerini bilimsel yöntemlerle saptayarak öğretmenlere yardımcı olur.

- Uyum sorunları gibi durumlarda psikolojik danışma ile yardımcı olur. Öğretmene yapılması gerekenler hakkında gerekli yardımı yapar. Bu da öğretmenin verimli çalışmasına sebep olur.

- Öğrencinin gelişim özellikleri, başarı veya başarısızlığına yol açan etmenler konusunda öğretmenlere bilgi verir. (Kuzgun, 1997 sy. 180-181)

Sorunlu bir çocuğun göstereceği uyumsuz davranışlar öğretmenin eğitim faaliyetlerini önemli ölçüde aksatır. Öğretmenin öncelikle bu tür çocukların sorunlarının çözümlenmelerine yönelik yapılması gerekenleri uygulaması gerekmektedir. Ancak bu aşamadan sonra çocuğa istenen eğitim verilebilir.

Öğretmenler eğitim uygulamalarında çocuğun ihtiyaçlarını ve bireysel özelliklerini gözönünde bulundurmalıdır. Çocuğun ihtiyaçlarına hitap etmeyen bir eğitimin yeterli olması mümkün değildir.

Yukarıda belirtilen bu durumlarda rehberlik uzmanı öğretmenleri en iyi yönlendirecek kişidir. Rehberlik uzmanının desteği ile çocuğun sorunlarını belirlemek ve gerekli çözüm yollarına ulaşmak, çocuğun bireysel özelliklerini, ihtiyaçlarını belirlemek mümkündür. Ancak rehberlik uzmanının olmaması veya rehberlik hizmetlerinin yetersiz olması, öğretmenlerin uygulamalarının verimsiz olmasına neden olabilir.

Öğretmenlerin karşılaştıkları bir diğer sorun hizmet içi eğitim çalışmaları ile ilgilidir. Bir okul ne derece iyi bir ortama sahip olsa da öğretmenlerinin eğitim düzeylerinin yetersizliği okul öncesi eğitimin amaçlarına ulaşmayı mümkün bir hale getirmez. Bu yüzden nitelikli öğretmen yetiştirilmesi gereklidir. Öğretmenlerin sadece üniversite döneminde aldıkları eğitim öğretmenlikleri süresince yeterli değildir. Birinci alt probleme ilişkin yorumlar bölümünde belirtildiği gibi çeşitli mikro nedenler ve makro kurumsal nedenler hizmet içi eğitimi gerekli bir hale getirmektedir. Ancak bu gerekliliğe rağmen araştırmada hizmet içi eğitime ilişkin sorunların yaşandığı görülmüştür. Hizmet içi eğitime ilişkin karşılaşılan ilk sorun “Öğretmenlere yönelik açılan hizmet içi eğitime az sayıda öğretmen çağırılması” ($X=3,79$) olduğu görülmektedir. Hizmet içi eğitim alan bir öğretmen ile almayan bir öğretmenin yapacakları çalışmalarda farklılıkların olması mümkündür. Hizmet içi eğitim alan bir öğretmen öğrendiği yeni yaklaşım veya tekniklerle eğitim etkinliklerini zenginleştirebilir. Ancak yeni yaklaşım veya teknikler konusunda bilgi sahibi olmayan bir öğretmenin, eğitim etkinliklerini zenginleştirmesi mümkün olmayabilir. Bir diğer hizmet içi eğitim sorunları “Okul öncesi eğitime ilişkin hizmet içi eğitimin yetersiz sayıda yapılması” ($X=3,77$), “Hizmet içi eğitimin, farklı konularda düzenlenmemesi” ($X=3,74$) olarak görülmektedir. Hizmet içi eğitim çalışmalarının yetersiz yapılması ve farklı konularda düzenlenmemesi öğretmenlerin yeni yaklaşımlardan uzak geleneksel

yöntemlerle eğitim etkinliklerini devam ettirmelerine sebep olabilir. Çağın gereklerine uygun bireyler yetiştirmek, yenilikleri eğitime yansıtmakla gerçekleşir. Öğretmenin yenilikleri öğrenmesi ve uygulamalarına yansıtmasında hizmet içi eğitimin önemli bir rolü vardır. Hizmet içi eğitim; yeni yaklaşımları içeren tüm konuları kapsamalı ve bütün öğretmenlerin katılımı ile yapılmalıdır.

“Uzman (jimnastik, müzik vb.), aşçı personelinin kadrolu olmaması sebebi ile dışarıdan ücretli olarak çalıştırılması” ($X=3,65$) bir diğer sorunu oluşturmaktadır. Uzman ve aşçı personelinin kadrolu olarak atanmaması, bu personelin dışarıdan ücretli çalıştırılmaktadır. Bu durumda okul bütçesinde kısıtlamalara yol açabilmektedir. Sonuçta bu durum eğitim çalışmalarına yönelik yapılan harcamalarda kısıtlı olmayı zorunlu hale getirebilir.

Öğretmenler atamalara ilişkin sorunlar ile karşılaştıklarını belirtmişleridir. Öğretmenlerin atamalara ilişkin en fazla karşılaştıkları sorunun “Öğretmen atamalarının geç yapılması” ($X=3,63$) olduğu görülmektedir. Öğretmen atamalarının geç yapılması öğretmenin okulu tanıması, eğitim ortamını düzenlemesi, planlarını hazırlamasına yönelik çalışmalarında geç kalmasına yol açabilir. Bu da eğitim yılı başlangıcında yapılması gereken çalışmaların yeterli olmamasına neden olabilir. “Personel atamalarında siyasal baskıların olması” ($X=3,61$) bir başka sorunu oluşturmaktadır. Öğretmenlerin atama yerleri konusunda yapılan siyasal baskılar adaletsiz atamalara yol açabilmekte bu da öğretmenlerin mesleki motivasyonunu olumsuz yönde etkileyebilmektedir. “Öğretmen atamalarının okulun ihtiyacına göre yapılmaması” ($X=3,59$) bir başka atama sorunudur. Atamaların okulun ihtiyacına göre yapılmaması, okulda az sayıda sınıfın olmasına neden olabilir. Bunun sonucu olarak okul öncesi eğitimden yararlanan çocuk sayısı azalabilir. Bu da okul öncesi eğitimi yaygınlaştırmaya yönelik hedeflere ulaşılmasına engel olan bir durumdur. Ayrıca çevrenin ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik çok sayıda öğrenci alımı yapıldığında sınıfların kalabalık olması sorununu da ortaya çıkabilmektedir. Araştırmanın bulguları içinde sınıfların kalabalık olması sorununun yaşandığı görülmektedir. Öğretmen azlığı, sınıfların kalabalık olması sorunun nedenleri arasında olabilir.

Öğretmenlerin karşılaştıkları bir başka sorun ise yardımcı personele yönelik sorunlardır. “Yardımcı personelin okul öncesi eğitimi konusunda bilgi sahibi olmaması” ($X=3,62$) sorunu öğretmenler için önemli bir sorundur. Yardımcı personel çocukların

el yıkamasında, tuvalet ihtiyaçlarını karşılamaında, etkinlik sonrası temizlikte çocuklarla iletişim halinde olmaktadır. Bu sebeple yardımcı personelin çocuğa ve yetişkinlere yaklaşımının, onlarla olan konuşma biçiminin doğru bir şekilde olması gereklidir. Yardımcı personelin yapacağı olumsuz bir davranış çocuğun okula gitmek istememesine yol açabilmektedir. Bu sebeple yardımcı personelin anaokulunda göreve başlamadan önce hizmet içi eğitim alması gerekmektedir “Yardımcı personelin yetersiz sayıda olması” (X=3,55) sorunu ise oldukça önemlidir. Yardımcı personelin yeterli sayıda olmadığı bir anaokulunda öğretmen yardımcı personelin yapacağı görevleri üstelenebilir. Bu da öğretmenin uygulama çalışmalarının bölünmesine, çocukların dikkatlerinin dağılmasına, öğretmenin çocuklar arasında yaşanabilen olumsuz davranışlar (çocuklar arasındaki kavgalar,saldırganca davranışlar gibi) engelleyememesi gibi durumlara neden olabilir.

“Okul öncesi eğitim kurumlarında denetim,rehberlik hizmetlerinin yetersiz olması” (X=3,58) bir başka sorunu oluşturmaktadır. Bu sorun ilköğretim müfettişlerinin okul öncesi eğitime yönelik bilgilerinin yeterli olmadığına işaret eden bir durum olarak düşünülebilir. Okul öncesi eğitime ilişkin yeterli derecede bilgi sahibi olmayan müfettişlerin, rehberlik hizmetlerinde öğretmen ve yöneticilerin ihtiyaçlarını karşılamada yetersiz olmaları mümkün olabilir. Bununla beraber yeteriz bilgiye sahip olan bir müfettişin denetimde okul öncesi eğitimin amaçları doğrultusunda kurumun işleyişini, öğretmenlerin etkinliklerini değerlendirmesini çok yeterli olmayacağı söylenebilir. Bu sorunun Mağden’in (1986), yaptığı araştırmada da yaşandığı görülmektedir. Müfettişlerin okul öncesi eğitime yönelik gerekli hizmet içi eğitimden geçmeleri öğretmenlerin doğru değerlendirilmelerini, yeterli düzeyde rehberlik çalışmalarının yapılmasını sağlayabilir.

Araştırma bulgularında, Öğretmenlerin velilere yönelik sorunlarla karşılaştıklarını belirtmişlerdir. Karşılaştıkları sorunlar “Velilerin çocuğun eğitime yönelik durumlarda öğretmenle işbirliğine girmemeleri” (X=3,55) ve “Veli toplantılarına katılımın az olması”dır (X=3,47). Anaokulunda kazanılan davranışların kalıcı olması ailenin de eğitime katılması ile gerçekleşir. Eryorulmaz (1994), aile katılımının çocuğun başarısı üzerinde olumlu etkileri olduğunu, aile katılımını içeren okul öncesi eğitim programlarının daha etkili ve kalıcı olduğunu belirtmiştir. Ailenin eğitim faaliyetleri içinde yer almak istememesi okul öncesi eğitimde kazandırılacak

davranışların kalıcı olmasını engelleyebilir. Küşin, (1991) uzun vadede çocuk eğitiminin sorumluluğunu büyük oranda ailelerin taşıdığını ve onların okul öncesi dönemden itibaren eğitim programlarına katılımının, çocuğun çeşitli öğrenmeleri üzerinde kalıcı ve olumlu etkiler yarattığını belirtmektedir. Çocuğu tanıma teknikleri içinde aile ile yapılan görüşmelerin önemli bir yeri vardır. Aile ile yapılan görüşmeler, çocuğun okul dışındaki yaşamı konusunda, öğretmene önemli ölçüde bilgi vermektedir. Ancak veli toplantılarında katılımın az olması, çocuğun okul dışı ortamlardaki davranışlarının takibi ve verilen eğitimin hangi düzeyde olduğuna ilişkin tespitlerde öğretmenin yetersiz bilgi sahibi olmasına sebep olabilir. Ayrıca çocuğa ilişkin eğitim çalışmalarından velilerin bilgi sahibi olmaması kazandırılacak davranışların kalıcı olmasına engel teşkil edebilir. “Velilerin okulun eğitici çalışmalarına ilgi göstermemeleri (uzmanların katıldıkları söyleşi, konferans vb.)” (X=3,40) sorunu öğretmenlerin velilere yönelik karşılaştıkları bir diğer sorundur. Okul öncesi eğitim kurumlarının görevlerinden birisi de anne ve babaları eğitmektir. Çünkü girişte bahsedildiği gibi okul öncesi dönemde karşılaşılan yetersizlikler çocuğun başarısını önemli derecede etkilemektedir. Ailenin çocuk gelişimi ve sağlığı açısından eğitilmesi ortaya çıkabilecek yetersizliklerin oluşumunu engelleyebilir. Bu yüzden ailelere yönelik eğitim etkinlikleri düzenlenmelidir. Ancak velilerin bu tür faaliyetlere katılmamaları çocukların eğitiminde düşebildikleri bazı yanlış durumları tekrar etmelerine sebep olabilir. Bu da çocuğun gelişimini olumsuz olarak etkileyebilir. Ayrıca çocuk sağlığına yönelik çalışmalarda bilgi eksikliği yüzünden riskli durumlar yaşanabilir. Bu tür olumsuzlukları en aza indirmek konu alanındaki uzmanların verecekleri bilgiler doğrultusunda yapılabilir. Ailelerin bu tür faaliyetlerin önemini kavramaları okul öncesi eğitimin verimliliği için oldukça önemli bir aşamadır.

“Sınıflarda öğrenci sayısının fazla olması” (X=3,49) bir diğer sorunu oluşturmaktadır. Kalabalık bir sınıf ortamında bireysel eğitimin gerçekleşmesi mümkün değildir. Bu da bireysel eğitimin oldukça önemli olduğu okul öncesi dönemde, uygulamaların ve çocuğa yönelik tanıma çalışmalarının eksik bir şekilde gerçekleşmesine neden olabilir. Okul öncesi dönem çocuğu gelişimi açısından ilgi görmeye muhtaçtır. Kalabalık sınıf ortamları içinde her çocuğa ilgi gösterilmesi mümkün değildir. Ayrıca çocuğun en önemli ihtiyaçlarından birisi de oyundur. Oyun çocuğun hayatının en önemli parçasını oluşturmaktadır. Dönmez (1992), oyunun

çocuğun fiziksel, bilişsel, duygusal ve sosyal yönden gelişimini sağladığını, çocuğun yaşamı için gerekli hayati bir ilaç olduğunu belirtmektedir. Çocuğun oyun ihtiyacını kalabalık bir sınıf ortamı içinde karşılaması mümkün değildir. Çünkü kalabalık ortamlarda kişinin hareket edeceği alan sınırlıdır. Çocuk oyununda rahatça hareket edebileceği bir alana ihtiyaç duyar. Kalabalık bir sınıfta yeterli alanın olması mümkün değildir.

“Anaokulu programının merkezîyetçi bir yaklaşımla hazırlanması” (X=3,46) eğitim programları yönetiminde öğretmenlerin karşılaştıkları bir başka sorundur. Bir programın bulunduğu çevrenin ihtiyaçları karşılaması gereklidir. Ancak eğitim programlarının merkezîyetçi bir yaklaşımla hazırlanması çevrenin ve öğrencinin ihtiyaçlarına yönelik amaçları karşılamasında yetersiz olabilir. Bu durumda öğretmenler eğitim etkinliklerinin çocuğun ve çevrenin özellikler doğrultusunda düzenlemede zorluklar yaşayabilir.

“Sosyal aktivitelerin (Tiyatro,jimnastik vb.) yapılabileceği bir yerin bulunmaması” (X=3,45) sorunu bir diğer sorundur. Okulda yapılan sosyal etkinlikler çocuğun sosyalleşmesi, kendini ifade etmesi ve kendine olan güven hissini kazanması açısından oldukça önemli bir yere sahiptir. Sosyal etkinliklerin yapılacağı bir yerin olmaması bu tür çalışmaların kısıtlı yapılmasına neden olabilir. Bu da eğitime katkı sağlayacak etkinliklerin yeterli şekilde yapılamamasına yol açabilir.

Eğitim yönetimi işlevleri açısından elde edilen bulguların aritmetik ortalaması ve standart sapması belirlenmiştir. İlk olarak “Genel Hizmetler Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlara” ilişkin bulgular Çizelge 4.14’te verilmiştir.

Çizelge 4.14. Öğretmenlerin Genel Hizmetler Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlarına Katılma Dereceleri

Madde	\bar{X}	Ss	Katılma Derecesi
14. Sosyal aktivitelerin (Tiyatro,jimnastik vb.) yapılabileceği bir yerin bulunmaması	3,45	1,28	Katılıyorum
10. Bahçede yeterli araç ve gerecin bulunmaması (Salıncak,kaydırak vb.)	3,28	1,44	Kararsızım
9. Bahçenin çocuklar için güvenli olmaması	3,17	1,46	Kararsızım
8. Bahçe alanının yeterli derecede büyük olmaması	3,04	1,42	Kararsızım
5. Sınıflarda yataklar için ayrı bir bölme veya dolabın bulunmaması	2,88	1,30	Kararsızım
12. Sınıf alanlarının küçük olması	2,79	1,53	Kararsızım
1. Anaokulu binasının fiziki koşullarının uygun olmaması	2,68	1,35	Kararsızım
7. Anaokulunda ilkyardım malzemelerinin bulunmaması	2,68	1,39	Kararsızım
13. Sınıflarda dolap veya raflardaki araç gereçlerin, çocukların erişebileceği seviyede olmaması	2,61	1,45	Kararsızım
11. Sınıfların sağlık şartlarına uygun olmaması (Havalandırma, aydınlatma, ısınma vs.)	2,60	1,46	Kararsızım
2. Yemekhanenin okulun ihtiyacını karşılamaması	2,57	1,32	Katılmıyorum
3. Anaokulu binasında araç-gereçlerin konulacağı depo bulunmaması	2,48	1,30	Katılmıyorum

Çizelge 4.14. (Devam) Öğretmenlerin Genel Hizmetler Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlarına Katılma Dereceleri

Madde	\bar{X}	Ss	Katılma Derecesi
4. Sınıflarda yatak sayısının yetersiz olması	2,48	1,27	Katılmıyorum
6. Tuvalet ve lavaboların öğrencilerin kullanabilecekleri şekilde ve ölçüde olmaması	2,41	1,33	Katılmıyorum

Çizelge 4.14'te görüldüğü gibi öğretmenler, genel hizmetler yönetimindeki sorunların %7'sine katıldıklarını, %64'üne kararsız olduklarını, %29'una ise katılmadıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin kararsız oldukları sorunlara karşı bir fikirlerinin olmadığı söylenebilir. Öğretmenin genel hizmetler yönetimindeki sorunlara karşı yeterli bilgi sahibi olmaması eğitim etkinliklerini ve düzenlediği fiziki ortamları yeterli derecede tanımadığını düşündürebilir.

Eğitim yönetiminin ikinci işlevi açısından "İşgören Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Yönetim Sorunlara" ilişkin sonuçlar aşağıda Çizelge 4.15'te verilmektedir.

Çizelge 4.15. Öğretmenlerin İşgören Hizmetleri yönetiminde Karşılaşılan Sorunlara Katılma Dereceleri

Madde	\bar{X}	Ss	Katılma Derecesi
28. Öğretmenlerin mesai saatlerinin uzun olması	3,89	1,25	Katılıyorum
15. Anaokulunda kadrolu sağlık personelinin (doktor, hemşire) yeterli sayıda bulunmaması	3,85	1,22	Katılıyorum
19. Öğretmenlere yönelik açılan hizmet içi eğitime az sayıda öğretmen çağırılması	3,79	1,13	Katılıyorum
18. Okul öncesi eğitime ilişkin hizmet içi eğitimin yetersiz sayıda yapılması	3,77	1,13	Katılıyorum
20. Hizmet içi eğitimin, farklı konularda düzenlenmemesi	3,74	1,09	Katılıyorum
16. Anaokulunda psikolojik danışmanlık ve rehberlik uzmanının bulunmaması	3,73	1,24	Katılıyorum
26. Öğretmen atamalarının geç yapılması	3,63	1,31	Katılıyorum
22. Yardımcı personelin okul öncesi eğitimi konusunda bilgi sahibi olmaması	3,62	1,22	Katılıyorum
30. Personel atamalarında siyasal baskıların olması	3,61	1,25	Katılıyorum
24. Öğretmen atamalarının okulun ihtiyacına göre yapılmaması	3,59	1,33	Katılıyorum
32. Okul öncesi Eğitim kurumlarında denetim, rehberlik hizmetlerinin yetersiz olması	3,58	1,30	Katılıyorum
21. Yardımcı personelin yetersiz sayıda olması	3,55	1,26	Katılıyorum
25. Bazı öğretmenlerin veliler ile olan iletişiminin yetersiz olması	3,33	1,33	Katılıyorum
23. Yeterli sayıda branş öğretmenin olmaması	3,25	1,39	Katılıyorum
27. Bazı öğretmenlerin yaşadıkları kişisel sorunlarını öğrencilerine yansıtması	3,21	1,38	Katılıyorum
29. Öğretmenler arasında güven ortamının olmaması	3,19	1,37	Kararsızım
17. Bazı öğretmenlerin kendilerini geliştirme konusunda isteksiz olması	3,18	1,38	Kararsızım
34. Yardımcı personelin yeterli derecede çalışmaması	3,11	1,36	Kararsızım
31. Öğretmenler arasında siyasi, dini, etnik, sosyal gruplaşmaların olması	3,04	1,42	Kararsızım
33. Öğretmen ile yönetici arasında iletişim güçlüğü yaşanması	2,97	1,45	Kararsızım

Çizelge 4.15'te görüldüğü gibi öğretmenler işgören hizmetleri yönetimine ilişkin sorunların %75'ine katıldıklarını, %25'ine kararsız olduklarını belirtmişlerdir. Yönetici verileri ile bağlantılı olarak öğretmenler de en fazla işgören hizmetlerinde sorunlarla

karşılaştıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenler kendi aralarındaki yardımcı personelin çalışması, öğretmenlerin kendilerini geliştirme ile ilgili sorunlar karşısında kararsız olduklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin kendi aralarındaki iletişim sorunlarına kararsız kalmaları, birbirleri ile olan ilişkilerinin kopuk düşündürebilir.

Eğitim yönetiminin üçüncü işlevi açısından “Eğitim Programları Yönetiminden Kaynaklanan Sorunlara” ilişkin sonuçlar Çizelge 4.16’da verilmiştir.

Çizelge 4.16. Öğretmenlerin Eğitim Programları Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlara Katılma Dereceleri

Madde	X̄	Ss	Katılma Derecesi
36. Velilerin çocuğun eğitimine yönelik durumlarda öğretmenle işbirliğine girmemeleri	3,55	1,29	Katılıyorum
38. Veli toplantılarına katılımın az olması	3,47	1,20	Katılıyorum
43. Anaokulu programının merkezîyetçi bir yaklaşımla hazırlanması	3,46	1,20	Katılıyorum
37. Velilerin okulun eğitici çalışmalarına ilgi göstermemeleri (uzmanların katıldıkları söyleşi, konferans vb.)	3,40	1,36	Katılıyorum
41. Anaokulu programında yer alan hedeflerin ünite konularının içeriğini karşılayamaması	3,26	1,44	Kararsızım
39. Anaokulu programında yer alan hedef ve hedef davranışların yetersiz olması	3,13	1,41	Kararsızım
48. Velilerin çocukların gelişim düzeylerinin üstünde eğitim verilmesine yönelik talepte bulunmaları (okuma yazma öğretimi gibi)	3,13	1,47	Kararsızım
35. Sınıflarda yeterli araç-gerecin bulunmaması	3,12	1,41	Kararsızım
40. Anaokulu programında duyuşsal, bilişsel, psikomotor hedeflerin dengeli bir dağılımı olmaması	3,09	1,36	Kararsızım
46. Bazı öğretmenlerin planlarında farklı faaliyetlere yer vermemeleri	2,97	1,43	Kararsızım
47. Bazı öğretmenlerin planlarında, faaliyetler ile hedefler arasında bağlantı bulunmaması	2,92	1,39	Kararsızım
42. Günlük faaliyetlerde çocukların kendilerini ifade edebilecekleri serbest zaman etkinliklerine az yer verilmesi	2,89	1,41	Kararsızım
45. Bazı öğretmenlerin uyguladıkları etkinliklerin öğrencinin düzeyine göre olmaması	2,86	1,42	Kararsızım
44. Bazı öğretmenlerin uygulamalara günlük plan hazırlamadan girmeleri	2,78	1,41	Kararsızım

Çizelge 4.16’da görüldüğü gibi Öğretmenlerin eğitim programları yönetimindeki sorunların %29’una katıldıklarını, %71’ine kararsız olduklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin, programın hedeflerine yönelik sorunlarda kararsız kalmalarından bu konu hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları söylenebilir. Eğitim programlarının doğrudan uygulayıcısı olarak öğretmenlerin sorunlara kararsız kalmaları önemli bir çelişki olarak düşünülebilir.

Eğitim yönetiminin dördüncü işlevi açısından “Öğrenci Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlara” ilişkin sonuçlar Çizelge 4.17’de verilmiştir.

Çizelge 4.17. Öğretmenlerin Öğrenci Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlara Katılma Dereceleri

Madde	\bar{X}	Ss	Katılma Derecesi
51. Öğrenciye yönelik psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmetlerinin yeterli bir şekilde yapılamaması	3,80	1,18	Katılıyorum
54. Sınıflarda öğrenci sayısının fazla olması	3,49	1,48	Katılıyorum
50. Öğrencilerin sağlık kontrollerinin düzenli olarak yapılamaması	3,35	1,35	Kararsızım
52. Bazı öğretmenlerin öğrenci disiplinini sağlamada olumsuz tutumlar göstermeleri	3,08	1,40	Kararsızım
53. Bazı öğretmenlerin çocuklarla iletişiminin yetersiz olması	3,03	1,40	Kararsızım
49. Bazı öğretmenlerin öğrenciye yönelik tutulması gereken kayıtları gereken şekilde dolduramaları (Kişisel bilgi formu, gelişim kayıtlar gibi)	2,76	1,36	Kararsızım

Çizelge 4.17’de Öğretmenlerin öğrenci hizmetlerine yönelik sorunların %33’üne katıldıkları, %67’sine kararsız oldukları görülmektedir. Öğretmenlerin öğrenci hizmetlerine ilişkin sorunların büyük bir bölümüne karşı kararsız oldukları görülmektedir.

Eğitim yönetiminin beşinci işlevi açısından “Bütçe Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlara” ilişkin sonuçlar Çizelge 4.18’de verilmiştir.

Çizelge 4.18. Öğretmenlerin Bütçe Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlara Katılma Dereceleri

Madde	\bar{X}	Ss	Katılma Derecesi
60. Uzman (jimnastik, müzik vb.), aşçı personelinin kadrolu olmaması sebebi ile dışarıdan ücretli çalıştırılması	3,65	1,30	Katılıyorum
58. Bazı öğretmenlerin yaşadıkları kişisel sorunlarını öğrencilerine yansıtmaları	3,21	1,38	Kararsızım
59. Okul bütçesinin yetersiz olması	3,19	1,34	Kararsızım
55. Bütçe yetersizliği sebebi ile araç-gereç alımında eksiklerin olması	3,16	1,47	Kararsızım
57. Velilerin aidatlarını ödemede güçlük çekmesi	3,01	1,29	Kararsızım
56. Velilerden alınan aidatlarının yetersiz olması	2,99	1,31	Kararsızım

Çizelge 4.18’de görüldüğü gibi öğretmenlerin sorunların %17’sine katıldıklarını, %83’üne kararsız olduklarını belirtmişleridir. Görüldüğü gibi öğretmenler bütçe hizmetleri yönetimindeki sorunlara büyük bir oranda kararsız kalmışlardır. Buradan bütçe hizmetleri ile ilgili sorunların büyük bir bölümü hakkında bilgi sahibi olmadıkları söylenebilir.

4.5. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın dördüncü alt problemi “Okul öncesi eğitim kurumlarında öğretmenlerin karşılaştıkları yönetim sorunları onların performanslarını ne derece etkilemektedir?” şeklinde belirlenmişti. Bu alt problemin bulgularını elde edebilmek için öğretmenlerin anket maddelerine verdikleri cevapların aritmetik ortalamaları,

standart sapmaları hesaplanmış, buna göre etkilenme dereceleri belirlenmiştir. Elde edilen sonuçlar Çizelge 4.19'da verilmiştir.

Çizelge 4.19. Okul Öncesi Eğitimi Kurumlarında Karşılaşılan Yönetim Sorunlarının Öğretmen Performansını Etkileme Derecesi

Madde	X	Ss	Etkilenme Derecesi
28. Öğretmenlerin mesai saatlerinin uzun olması	2,35	,85	Çok
15. Anaokulunda kadrolu sağlık personelinin (doktor, hemşire) yeterli sayıda bulunmaması	2,26	,79	Çok
16. Anaokulunda psikolojik danışmanlık ve rehberlik uzmanının bulunmaması	2,19	,84	Biraz
51. Öğrenciye yönelik psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmetlerinin yeterli bir şekilde yapılamaması	2,18	,82	Biraz
18. Okul öncesi eğitime ilişkin hizmet içi eğitimin yetersiz sayıda yapılması	2,17	,78	Biraz
32. Okul öncesi Eğitim kurumlarında denetim,rehberlik hizmetlerinin yetersiz olması	2,13	,81	Biraz
19. Öğretmenlere yönelik açılan hizmet içi eğitime az sayıda öğretmen çağırılması	2,13	,83	Biraz
20. Hizmet içi eğitimin, farklı konularda düzenlenmemesi	2,13	,82	Biraz
54. Sınıflarda öğrenci sayısının fazla olması	2,13	,95	Biraz
26. Öğretmen atamalarının geç yapılması	2,11	,85	Biraz
22. Yardımcı personelin okul öncesi eğitimi konusunda bilgi sahibi olmaması	2,09	,83	Biraz
30. Personel atamalarında siyasal baskıların olması	2,06	,88	Biraz
21. Yardımcı personelin yetersiz sayıda olması	2,02	,83	Biraz
38. Veli toplantılarına katılımın az olması	2,02	,85	Biraz
24. Öğretmen atamalarının okulun ihtiyacına göre yapılmaması	2,01	,89	Biraz
60. Uzman (jimnastik, müzik vb.), açığı personelinin kadrolu olmaması sebebi ile dışarıdan ücretli çalıştırılması	1,99	,90	Biraz
36. Velilerin çocuğun eğitimine yönelik durumlarda öğretmenle işbirliğine girmemeleri	1,97	,87	Biraz
14. Sosyal aktivitelerin (Tiyatro,jimnastik vb.) yapılabileceği bir yerin bulunmaması	1,96	,81	Biraz
43. Anaokulu programının merkezîyetçi bir yaklaşımla hazırlanması	1,96	,84	Biraz
9. Bahçenin çocuklar için güvenli olmaması	1,95	,91	Biraz
35. Sınıflarda yeterli araç-gerecin bulunmaması	1,94	,92	Biraz
50. Öğrencilerin sağlık kontrollerinin düzenli olarak yapılamaması	1,94	,87	Biraz
10. Bahçede yeterli araç ve gerecin bulunmaması (Salıncak,kaydırak vb.)	1,93	,88	Biraz
37. Velilerin okulun eğitici çalışmalarına ilgi göstermemeleri (uzmanların katıldıkları söyleşi,konferans vb.)	1,92	,85	Biraz
29. Öğretmenler arasında güven ortamının olmaması	1,91	,88	Biraz
39. Anaokulu programında yer alan hedef ve hedef davranışların yetersiz olması	1,87	,83	Biraz
41. Anaokulu programında yer alan hedeflerin ünite konularının içeriğini karşılayamaması	1,87	,87	Biraz
55. Bütçe yetersizliği sebebi ile araç-gereç alımında eksiklerin olması	1,87	,89	Biraz
23. Yeterli sayıda branş öğretmenin olmaması	1,86	,89	Biraz
59. Okul bütçesinin yetersiz olması	1,86	,90	Biraz
8. Bahçe alanının yeterli derecede büyük olmaması	1,84	,87	Biraz
40. Anaokulu programında duyuşsal, bilişsel, psikomotor hedeflerin dengeli bir dağılımı olmaması	1,84	,85	Biraz
27. Bazı öğretmenlerin kişisel sorunlarını öğrencilerine yansıtması	1,80	,86	Biraz
34. Yardımcı personelin yeterli derecede çalışmaması	1,79	,86	Biraz
33. Öğretmen ile yönetici arasında iletişim güçlüğü yaşanması	1,79	,86	Biraz
25. Bazı öğretmenlerin veliler ile olan iletişiminin yetersiz olması	1,79	,87	Biraz
17. Bazı öğretmenlerin kendilerini geliştirme konusunda isteksiz olması	1,79	,87	Biraz
48. Velilerin çocukların gelişim düzeylerinin üstünde eğitim verilmesine yönelik talepte bulunmaları (okuma yazma öğretimi gibi)	1,77	,88	Biraz

Çizelge 4.19. (Devam) Okul Öncesi Eğitimi Kurumlarında Karşılaşılan Yönetim Sorunlarının Öğretmen Performansını Etkileme Derecesi

Madde	\bar{X}	Ss	Etkilenme Derecesi
56. Velilerden alınan aidatlarının yetersiz olması	1,77	,87	Biraz
53. Bazı öğretmenlerin çocuklarla iletişiminin yetersiz olması	1,76	,89	Biraz
42. Günlük faaliyetlerde çocukların kendilerini ifade edebilecekleri serbest zaman etkinliklerine az yer verilmesi	1,70	,82	Biraz
52. Bazı öğretmenlerin öğrenci disiplinini sağlamada olumsuz tutumlar göstermeleri	1,69	,85	Biraz
5. Sınıflarda yataklar için ayrı bir bölme veya dolabın bulunmaması	1,68	,86	Biraz
31. Öğretmenler arasında siyasi, dini, etnik, sosyal gruplaşmaların olması	1,67	,83	Biraz
1. Anaokulu binasının fiziki koşullarının uygun olmaması	1,66	,85	Biraz
58. Velilerin aidatlarını zamanında getirmemeleri	1,65	,76	Biraz
46. Bazı öğretmenlerin planlarında farklı faaliyetlere yer vermemeleri	1,64	,85	Biraz
49. Bazı öğretmenlerin öğrenciye yönelik tutulması gereken kayıtları gereken şekilde doldurmamaları (Kişisel bilgi formu, gelişim kayıtlar gibi)	1,63	,86	Biraz
47. Bazı öğretmenlerin planlarında, faaliyetler ile hedefler arasında bağlantı bulunmaması	1,63	,84	Biraz
45. Bazı öğretmenlerin uyguladıkları etkinliklerin öğrencinin düzeyine göre olmaması	1,62	,82	Biraz
44. Bazı öğretmenlerin uygulamalara günlük plan hazırlamadan girmeleri	1,62	,83	Biraz
11. Sınıfların sağlık şartlarına uygun olmaması (Havalandırma, aydınlatma, ısıtma vs.)	1,59	,85	Hiç
13. Sınıflarda dolap veya raflardaki araç gereçlerin, çocukların erişebileceği seviyede olmaması	1,56	,78	Hiç
57. Velilerin aidatlarını ödemede güçlük çekmesi	1,55	,73	Hiç
7. Anaokulunda ilkyardım malzemelerinin bulunmaması	1,50	,76	Hiç
4. Sınıflarda yatak sayısının yetersiz olması	1,50	,80	Hiç
6. Tuvalet ve lavaboların öğrencilerin kullanabilecekleri şekilde ve ölçüde olmaması	1,50	,76	Hiç
2. Yemekhanenin okulun ihtiyacını karşılamaması	1,48	,74	Hiç
3. Anaokulu binasında araç-gereçlerin konulacağı depo bulunmaması	1,48	,75	Hiç

Çizelge 4.19’da Öğretmenlerin performanslarını en çok etkileyen sorunun “Öğretmenlerin mesai saatlerinin uzun olması” ($X=2,35$) olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin mesai saatlerinin uzun olması sebebi ile çalışmalarında verimli olmadıklarından dolayı performanslarının olumsuz derecede etkilendiği söylenebilir.

“Anaokulunda kadrolu sağlık personelinin (doktor, hemşire) yeterli sayıda bulunmaması” ($X=2,26$) sorunu sağlık hizmetlerinde oluşan aksaklıklara neden olabilir. Öğretmenler sağlık hizmetlerini gerçekleştirecek personelin bulunmamasından dolayı sıkıntı yaşadıkları ve bu durumun öğretmenlerin performanslarını olumsuz olarak etkiledikleri söylenebilir.

Eğitim yönetimi işlevlerine göre boyutlandırılan sorunlar açısından ilk olarak “Genel Hizmetler Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlara” ilişkin bulgular Çizelge 4.20’de verilmiştir.

Çizelge 4.20. Genel Hizmetler Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Öğretmen Performansını Etkileme Derecesi

Madde	\bar{X}	Ss	Etkilenme Derecesi
14. Sosyal aktivitelerin (Tiyatro,jimnastik vb.) yapılabileceği bir yerin bulunmaması	1,96	,81	Biraz
9. Bahçenin çocuklar için güvenli olmaması	1,95	,91	Biraz
10. Bahçede yeterli araç ve gerecin bulunmaması (Salıncak,kaydırak vb.)	1,93	,88	Biraz
8. Bahçe alanının yeterli derecede büyük olmaması	1,84	,87	Biraz
12. Sınıf alanlarının küçük olması	1,70	,89	Biraz
5. Sınıflarda yataklar için ayrı bir bölme veya dolabın bulunmaması	1,68	,86	Biraz
1. Anaokulu binasının fiziki koşullarının uygun olmaması	1,66	,85	Biraz
11. Sınıfların sağlık şartlarına uygun olmaması (Havalandırma, aydınlatma, ısıtma vs.)	1,59	,85	Hiç
13. Sınıflarda dolap veya raflardaki araç gereçlerin, çocukların erişebileceği seviyede olmaması	1,56	,78	Hiç
7. Anaokulunda ilkyardım malzemelerinin bulunmaması	1,50	,76	Hiç
4. Sınıflarda yatak sayısının yetersiz olması	1,50	,80	Hiç
6. Tuvalet ve lavaboların öğrencilerin kullanabilecekleri şekilde ve ölçüde olmaması	1,50	,76	Hiç
2. Yemekhanenin okulun ihtiyacını karşılamaması	1,48	,74	Hiç
3. Anaokulu binasında araç-gereçlerin konulacağı depo bulunmaması	1,48	,75	Hiç

Çizelge 4.20’de yöneticiler genel hizmetler yönetiminde karşılaşılan sorunlardan %50’sine “Biraz”, %50’sine ise “Hiç” derecesinde etkilendiklerini belirtmişlerdir

Eğitim yönetiminin ikinci işlevi açısından “İşgören Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlara” ilişkin sonuçlar çizelge 4.21’de verilmiştir.

Çizelge 4.21. İşgören Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Öğretmen Performansını Etkileme Derecesi

Madde	\bar{X}	Ss	Etkilenme Derecesi
28. Öğretmenlerin mesai saatlerinin uzun olması	2,35	,85	Çok
15. Anaokulunda kadrolu sağlık personelinin (doktor, hemşire) yeterli sayıda bulunmaması	2,26	,79	Çok
16. Anaokulunda psikolojik danışmanlık ve rehberlik uzmanının bulunmaması	2,19	,84	Biraz
18. Okul öncesi eğitime ilişkin hizmet içi eğitimin yetersiz sayıda yapılması	2,17	,78	Biraz
32. Okul öncesi Eğitim kurumlarında denetim,rehberlik hizmetlerinin yetersiz olması	2,13	,81	Biraz
19. Öğretmenlere yönelik açılan hizmet içi eğitime az sayıda öğretmen çağırılması	2,13	,83	Biraz
20. Hizmet içi eğitimin, farklı konularda düzenlenmemesi	2,13	,82	Biraz
26. Öğretmen atamalarının geç yapılması	2,11	,85	Biraz
22. Yardımcı personelin okul öncesi eğitimi konusunda bilgi sahibi olmaması	2,09	,83	Biraz
30. Personel atamalarında siyasal baskıların olması	2,06	,88	Biraz
21. Yardımcı personelin yetersiz sayıda olması	2,02	,83	Biraz
24. Öğretmen atamalarının okulun ihtiyacına göre yapılmaması	2,01	,89	Biraz
29. Öğretmenler arasında güven ortamının olmaması	1,91	,88	Biraz
23. Yeterli sayıda branş öğretmeninin olmaması	1,86	,89	Biraz
27. Bazı öğretmenlerin kişisel sorunlarını öğrencilerine yansıtmaları	1,80	,86	Biraz
34. Yardımcı personelin yeterli derecede çalışmaması	1,79	,86	Biraz

Çizelge 4.21. (Devam) İşgören Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Öğretmen Performansını Etkileme Derecesi

Madde	\bar{X}	Ss	Etkilenme Derecesi
33. Öğretmen ile yönetici arasında iletişim güçlüğü yaşanması	1,79	,86	Biraz
25. Bazı öğretmenlerin veliler ile olan iletişiminin yetersiz olması	1,79	,87	Biraz
17. Bazı öğretmenlerin kendilerini geliştirme konusunda isteksiz olması	1,79	,87	Biraz
31. Öğretmenler arasında siyasi,dini,etnik, sosyal gruplaşmaların olması	1,67	,83	Biraz

Çizelge 4.21’de görüldüğü gibi yöneticilerin işgören hizmetleri yönetimindeki sorunlardan %10’undan çok etkilendiklerini, %90’ından “Biraz” etkilendiklerini belirtmişlerdir.

Eğitim yönetiminin üçüncü işlevi açısından “Eğitim Programları Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlara” ilişkin sonuçlar aşağıda Çizelge 4.22’de verilmiştir.

Çizelge 4.22. Eğitim Programları Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Öğretmen Performansını Etkileme Derecesi

Madde	\bar{X}	Ss	Etkilenme Derecesi
38. Veli toplantılarına katılımın az olması	2,02	,85	Biraz
36. Velilerin çocuğun eğitimine yönelik durumlarda öğretmenle işbirliğine girmemeleri	1,97	,87	Biraz
43. Anaokulu programının merkeziyetçi bir yaklaşımla hazırlanması	1,96	,84	Biraz
35. Sınıflarda yeterli araç-gerecin bulunmaması	1,94	,92	Biraz
37. Velilerin okulun eğitici çalışmalarına ilgi göstermemeleri (uzmanların katıldıkları söyleşi,konferans vb.)	1,92	,85	Biraz
39. Anaokulu programında yer alan hedef ve hedef davranışların yetersiz olması	1,87	,83	Biraz
41. Anaokulu programında yer alan hedeflerin ünite konularının içeriğini karşılayamaması	1,87	,87	Biraz
40. Anaokulu programında duyuşsal, bilişsel, psikomotor hedeflerin dengeli bir dağılımı olmaması	1,84	,85	Biraz
48. Velilerin çocukların gelişim düzeylerinin üstünde eğitim verilmesine yönelik talepte bulunmaları (okuma yazma öğretimi gibi)	1,77	,88	Biraz
42. Günlük faaliyetlerde çocukların kendilerini ifade edebilecekleri serbest zaman etkinliklerine az yer verilmesi	1,70	,82	Biraz
46. Bazı öğretmenlerin planlarında farklı faaliyetlere yer vermemeleri	1,64	,85	Biraz
47. Bazı öğretmenlerin planlarında, faaliyetler ile hedefler arasında bağlantı bulunmaması	1,63	,84	Biraz
45. Bazı öğretmenlerin uyguladıkları etkinliklerin öğrencinin düzeyine göre olmaması	1,62	,82	Biraz
44. Bazı öğretmenlerin uygulamalara günlük plan hazırlamadan girmeleri	1,62	,83	Biraz

Çizelge 4.22’de görüldüğü gibi eğitim programları yönetimindeki sorunlardan yöneticilerin tümü “Biraz” derecesinde etkilendiklerini belirtmişlerdir.

Eğitim yönetiminin dördüncü işlevi açısından “Öğrenci Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlara” ilişkin sonuçlar aşağıda Çizelge 4.23’te verilmiştir.

Çizelge 4.23. Öğrenci Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Öğretmen Performansını Etkileme Derecesi

Madde	\bar{X}	Ss	Etkilenme Derecesi
51. Öğrenciye yönelik psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmetlerinin yeterli bir şekilde yapılamaması	2,18	,82	Biraz
54. Sınıflarda öğrenci sayısının fazla olması	2,13	,95	Biraz
50. Öğrencilerin sağlık kontrollerinin düzenli olarak yapılamaması	1,94	,87	Biraz
53. Bazı öğretmenlerin çocuklarla iletişiminin yetersiz olması	1,76	,89	Biraz
52. Bazı öğretmenlerin öğrenci disiplinini sağlamada olumsuz tutumlar göstermeleri	1,69	,85	Biraz
49. Bazı öğretmenlerin öğrenciye yönelik tutulması gereken kayıtları gereken şekilde doldurmamaları (Kişisel bilgi formu,gelişim kayıtlar gibi)	1,63	,86	Biraz

Çizelge 4.23'te görüldüğü gibi öğrenci hizmetleri yönetimindeki sorunlardan yöneticilerin tümü "Biraz" derecesinde etkilendiklerini belirtmişlerdir.

Eğitim yönetiminin beşinci işlevi açısından "Bütçe Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlara" ilişkin sonuçlar aşağıda Çizelge 4.24'te verilmiştir.

Çizelge 4.24. Bütçe Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Öğretmen Performansını Etkileme Derecesi

Madde	\bar{X}	Ss	Etkilenme Derecesi
60. Uzman (jimnastik, müzik vb.), aşçı personelinin kadrolu olmaması sebebi ile dışarıdan ücretli çalıştırılması	1,99	,90	Biraz
55. Bütçe yetersizliği sebebi ile araç-gereç alımında eksiklerin olması	1,87	,89	Biraz
59. Okul bütçesinin yetersiz olması	1,86	,90	Biraz
56. Velilerden alınan aidatlarının yetersiz olması	1,77	,87	Biraz
58. Velilerin aidatlarını zamanında getirmemeleri	1,65	,76	Biraz
57. Velilerin aidatlarını ödemede güçlük çekmesi	1,55	,73	Hiç

Çizelge 4.24'te görüldüğü gibi bütçe hizmetleri yönetimindeki sorunlardan %83'üne "Biraz", %17'sine "Hiç" derecesinde etkilendiklerini belirtmişlerdir.

Boyutlarda görüldüğü gibi öğretmenler sorunların büyük bir oranından "Biraz" derecesinde etkilenmişlerdir. Buradan öğretmenlerin sorunların performanslarını çok etkileyecek boyutta olmadığını belirttikleri söylenebilir.

4.6. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın beşinci alt problemi "Okul öncesi eğitim kurumlarında yöneticilerin ve öğretmenlerin sorunlara ve bu sorunların performanslarını etkileme derecelerine ilişkin görüşlerinde; cinsiyet, kıdem, eğitim düzeyi değişkenleri bakımından anlamlı bir farklılık var mıdır?" şeklinde belirlenmişti. Bu alt problemin bulgularını elde etmek için yönetici ve öğretmenlerin görüşlerinden elde edilen verilere t-testi ve varyans analizi yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar Çizelge 4.25 ve 4.26'da verilmektedir

Çizelge 4.25. Yöneticilerin Yönetim Sorunlarına Katılma ve Sorunlardan Performanslarının Etkilenme Derecelerine İlişkin Cinsiyet, Kıdem, Eğitim Durumu Değişkenlerine göre (t) ve (F) Değerleri*

Sorunlar	Katılma Derecesi			Etkilenme Derecesi		
	Cinsiyet (t)	Kıdem (F)	Eğitim Durumu (F)	Cinsiyet (t)	Kıdem (F)	Eğitim Durumu (F)
Tüm sorunlar	,535	,545	,675	,822	,548	,379
Genel Hizmetler	,520	,319	,273	,852	,235	,280
İşgören Hizmetleri	,873	,257	,505	,875	,380	,487
Eğitim Programları	,435	,963	,696	,775	,727	,231
Öğrenci Hizmetleri	,337	,544	,745	,784	,487	,818
Bütçe Hizmetleri	,846	,273	,544	,846	,273	,544

Çizelge 4.26. Öğretmenlerin Yönetim Sorunlarına Katılma ve Sorunlardan Performanslarının Etkilenme Derecelerine İlişkin Cinsiyet, Kıdem, Eğitim Durumu Değişkenlerine göre (F) Değerleri*

Sorunlar	Katılma Derecesi		Etkilenme Derecesi	
	Kıdem	Eğitim Durumu	Kıdem	Eğitim Durumu
Tüm sorunlar	,479	,888	,254	,869
Genel Hizmetler	,531	,888	,237	,969
İşgören Hizmetleri	,512	,710	,357	,733
Eğitim Programları	,556	,924	,300	,777
Öğrenci Hizmetleri	,329	,651	,238	,918
Bütçe Hizmetleri	,356	,610	,356	,810

*Ayrıntılı t-testi, varyans analizi çizelgeleri Ek1'de verilmiştir.

Çizelgelerden görüldüğü gibi yöneticilerin ve öğretmenlerin karşılaştıkları yönetim sorunlarına katılma ve sorunlardan performanslarının etkilenme derecelerine ilişkin görüşlerinde; cinsiyet, kıdem, eğitim durumu değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

Yönetici ve öğretmenlerin genel hizmetler yönetimi, işgören hizmetleri yönetimi, eğitim programları yönetimi, öğrenci hizmetleri yönetimi ve bütçe hizmetleri yönetiminde karşılaşılan sorunlara katılma ve bu sorunların performanslarını etkileme derecelerine ilişkin görüşlerinde; cinsiyet, kıdem, eğitim durumu değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

Altıncı ve Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın altıncı alt problemi “Yönetici ve Öğretmenlerin sorunlara katılma dereceleri arasında anlamlı bir farklılık var mı?”, yedinci alt problemi “Yönetici ve Öğretmenlerin sorunlardan etkilenme dereceleri arasında anlamlı bir farklılık var mı?” şeklinde belirlenmiştir. Bu alt problemlerin bulgularını elde etmek için, yönetici, öğretmenlerin yönetim sorunların katılma ve bu sorunlardan performanslarının etkilenme derecelerine ilişkin görüşlerinden elde edilen verilere t-testi yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar Çizelge 4.27’de verilmiştir.

Çizelge 4.27. Yönetici ve Öğretmenlerin Yönetim Sorunlarına Katılma ve Sorunlardan Etkilenme Derecelerine İlişkin (t) Değerleri *

Katılma Derecesi		Etkilenme Derecesi	
Tüm sorunlar	,643	Tüm Sorunlar	,471
Genel Hizmetler	,357	Genel Hizmetler	,767
İşgören Hizmetleri	,117	İşgören Hizmetleri	,587
Eğitim Programları	,688	Eğitim Programları	,587
Öğrenci Hizmetleri	,662	Öğrenci Hizmetleri	,655
Bütçe Hizmetleri	,011**	Bütçe Hizmetleri	,011**

*Ayrıntılı t-testi çizelgeleri Ek2, Ek3’te verilmiştir.

** $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı

Çizelgelerden görüldüğü gibi yöneticilerin ve öğretmenlerin karşılaştıkları yönetim sorunlarına katılma ve sorunlardan performanslarının etkilenme derecelerine ilişkin görüşlerinde anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

Yönetici ve öğretmenlerin genel hizmetler yönetimi, işgören hizmetleri yönetimi, eğitim programları yönetimi, öğrenci hizmetleri yönetimi ve bütçe hizmetleri yönetiminde karşılaşılan sorunlara katılma ve bu sorunların performanslarını etkileme derecelerine ilişkin görüşlerinde anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Ancak bütçe hizmetleri yönetiminde yer alan sorunlara katılma ve sorunlardan etkilenme dereceleri arasında anlamlı bir farklılık görülmüştür. Buradan yönetici ve öğretmenlerin bütçe hizmetleri yönetimindeki sorunlara ilişkin görüşlerinde farklılık olduğu söylenebilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuçlar

Bu bölümde, araştırmanın sonucu, araştırmadan elde edilen bulgulara dayalı olarak ulaşılan yargılar, uygulamaya ve araştırmacılara yönelik olarak geliştirilen öneriler yer almaktadır.

Bu araştırma okul öncesi eğitim kurumlarında karşılaşılan yönetim sorunlarının neler olduğunu ve bu sorunların yönetici, öğretmen performanslarını ne derece etkilediğini tespit etmek amacı ile yapılmıştır.

Okulöncesi eğitim kurumlarında karşılaşılan yönetim sorunları, eğitim yönetimi işlevleri açısından ele alınmış ve beş boyutta incelenmiştir. Bunlar; genel hizmetler yönetimi, işgören hizmetleri yönetimi, eğitim programları yönetimi, öğrenci hizmetleri yönetimi, bütçe hizmetleri yönetimidir. Araştırma verilerinin çözümünde aritmetik ortalama, standart sapma hesaplamaları yapılmıştır. Ayrıca yöneticilerin, öğretmenlerin mesleki ve bireysel özellikleri ile sorunlara katılma ve sorunlardan etkilenme derecelerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını tespit etmek için t- testi ve varyans analizi yapılmıştır.

Araştırmada şu sonuçlara ulaşılmıştır:

1. Araştırmaya katılan örneklem grubunda yöneticilerin %86.3'ünden, öğretmenlerin %81'inden veriler toplanabilmektedir. Araştırma grubunun %21.2'si yönetici, %78.7'si öğretmendir.

2. Araştırma grubunun mesleki ve kişisel bilgilerine ilişkin dağılımı şu şekildedir:

Yöneticilerin cinsiyet dağılımına bakıldığında; %84.2'si kadın, %15.8'i erkektir. Kıdemlerine bakıldığında; 1-5 yıl olanların oranı %10.5, 6-10 yıl olanların oranı %13.2, 11-15 yıl olanların oranı %42.1, 16 ve üstü olanların oranı %34.2'dir. Eğitim düzeyi değişkenine göre eğitim önlisans mezunlarının oranı %42.1, mesleki eğitim fakültesi mezunları %13.2, eğitim fakültesi mezunları %28.9, eğitim enstitüsü mezunları %5.3, lise mezunları %5.3, diğer okullardan mezun olanlar %5.3 oranındadır.

Öğretmenlerin cinsiyet dağılımına bakıldığında; %99.3'ü kadın, %0.7'si erkektir. Kıdemlerine bakıldığında; 1-5 yıl olanların oranı %34.8, 6-10 yıl olanların oranı %22., 11-15 yıl olanların oranı % 17.7, 16 ve üstü olanların oranı %25.5'dir. Eğitim düzeyi değişkenine göre eğitim önlisans mezunlarının oranı %38.3, mesleki eğitim fakültesi mezunları %22, eğitim fakültesi mezunları %29.8, lise mezunları %7.1, diğer okullardan mezun olanlar %2.8 oranındadır.

3. Yöneticilerin, öğretmenlerin katıldıkları ve performanslarının çok etkilendiği yönetim sorunları şunlardır :

a. Yöneticilerin, en çok karşılaştıkları sorun “Uzman (jimnastik, müzik vb.), aşçı personelinin kadrolu olmaması sebebi ile dışarıdan ücretli çalıştırılması”dır (X=4,29). Ayrıca bu sorun yöneticilerin performanslarını en çok etkileyen sorundur. Öğretmenler de bu soruna katıldıklarını belirtmişlerdir. Ancak öğretmenlerin katılım ortalamaları daha düşüktür(X=3,65).

b. Öğretmenlerin en çok karşılaştıkları sorun “ Öğretmenlerin mesai saatlerinin uzun olması” sorunudur (X=3,89). Bu sorun aynı zamanda öğretmenlerin performanslarını en çok etkileyen sorundur. Yöneticiler de bu soruna katıldıklarını belirtmişlerdir. Ancak yöneticilerin bu soruna yönelik ortalamaları daha düşüktür (X=3,82).

c. Yöneticilerin ve öğretmenlerin hizmet içi eğitim çalışmalarının yetersiz sayıda olması, hizmet içi eğitime az sayıda öğretmenin çağrılması, hizmet içi eğitim konularının farklı konularda düzenlenmemesi sorunlarına katıldıkları görülmüştür. Bu sorunların yöneticilerin performanslarını çok etkilediği saptanmıştır.

d. Yöneticilerin ve öğretmenlerin yardımcı personelin yetersiz sayıda olması ve okul öncesi eğitimi konusunda bilgi sahibi olmaması sorunlarına katıldıkları görülmüştür. Bu sorunların yöneticilerin performanslarını çok etkilediği saptanmıştır.

e. Yöneticilerin ve öğretmenlerin, denetim ve rehberlik hizmetlerini yetersiz buldukları saptanmıştır. Bu sorunun yöneticilerin performanslarını çok etkilediği belirlenmiştir.

f. Yöneticilerin ve öğretmenlerin görev aldıkları anaokulunda yeterli sayıda branş öğretmenin bulunmaması sorununa katıldıkları görülmüştür. Bu sorunun yöneticilerin performanslarını çok etkilediği saptanmıştır.

g. Yöneticiler ve öğretmenler bazı öğretmenlerin kendilerini geliştirme konusunda isteksiz olduğu ve kişisel sorunlarını öğrencilerine yansıttığı görüşündedirler. Bazı öğretmenlerin kendilerini geliştirme konusunda isteksiz olması sorununun yöneticilerin performanslarını çok etkilediği saptanmıştır.

h. Yöneticilerin ve öğretmenlerin anaokulunda kadrolu olarak rehberlik uzmanının bulunmadığı ve bununla bağlantılı olarak rehberlik, hizmetlerinin yetersiz olduğu sorunlarına katıldıkları görülmüştür.

i. Yöneticiler ve öğretmenler personel atamalarının geç olduğu ve atamalarda siyasal baskıların bulunduğu görüşündedirler. Ayrıca yöneticilerin atamaların anaokulunun ihtiyacı doğrultusunda yapılmaması sorununa katıldıkları görülmüştür.

j. Yöneticilerin ve öğretmenlerin velilerin çocukların eğitimi için öğretmenle işbirliği yapmamaları sorununa katıldıkları görülmüştür. Ayrıca öğretmenlerin, veli toplantılarına katılımların az olması, velilerin kendilerine yönelik eğitici çalışmalara katılmamaları sorunları ile karşılaştıkları saptanmıştır.

k. Yöneticilerin ve öğretmenlerin sınıflarda öğrenci sayısının fazla olması sorunu ile karşılaştıkları görülmüştür.

l. Yöneticilerin ve öğretmenlerin görev aldıkları anaokulunda kadrolu sağlık personelinin yetersiz olması sorununa katıldıkları görülmüştür. Bu sorunun aynı zamanda öğretmenlerin performanslarını çok etkileyen bir sorun olduğu belirlenmiştir.

m. Yöneticiler, okul bütçesinin yetersiz bulmakta ve bütçe yetersizliği sebebi ile araç-gereç alımında eksikler yaşadıkları görüşündedirler.

n. Yöneticilerin, velilerin aidatlarını zamanında getirmemeleri sorunu ile karşılaştıkları görülmüştür.

o. Yöneticiler, bazı öğretmenlerin veliler ile olan iletişimlerinin yetersiz olduğu görüşündedirler.

p. Öğretmenlerin, görev aldıkları anaokulunda sosyal aktivitelerin yapıldığı bir yerin bulunmadığı sorunu ile karşılaştıkları görülmüştür.

r. Öğretmenler okul öncesi eğitim programının merkeziyetçi yaklaşımla hazırlandığı görüşündedirler.

4. Yöneticilerin, en fazla işgören hizmetleri ve bütçe hizmetleri yönetiminde yaşanan sorunlara katıldıkları görülmüştür. Yöneticilerin performanslarını en çok etkileyen sorunlar işgören hizmetleri yönetiminde yer almaktadır. Öğretmenler ise en yüksek oranda işgören hizmetleri yönetimindeki sorunlara katıldıkları ve bu sorunlardan etkilendikleri belirlenmiştir.

5. Araştırmada yer alan gruplarından öğretmenlerin ve yöneticilerin yönetim sorunlarına katılma ve bu sorunlardan etkilenme dereceleri ile mesleki ve kişisel özellikleri arasında nasıl bir ilişkinin olduğu incelendiğinde; yönetici ve öğretmenlerin yönetim sorunlarına katılma dereceleri ile cinsiyet, kıdem, eğitim durumu değişkenleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür.

6. Yönetici ve öğretmenlerin sorunlara katılma ve sorunlardan etkilenme derecelerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Sadece boyutlar düzeyinde bütçe hizmetleri yönetiminde yer alan sorunları farklı algıladıkları ve bu sorunların performanslarını farklı derecede etkilediği görülmüştür.

5.2. Uygulayıcılar İçin Öneriler

1. Hizmet içi eğitim yönetici ve öğretmenlerin kendilerini geliştirme ve okul öncesi eğitime farklı bir bakış açısı getirme açısından önemli bir rol oynamaktadır. Hizmet içi eğitim çalışmalarının artırılması, hizmet içi eğitimde farklı konu ve alanlara yer verilmesi ayrıca hizmet içi eğitim çalışmalarından çok sayıda öğretmenin faydalanması sağlandığında okul öncesi eğitimi çağdaş seviyeye ulaştırmada yönetici ve öğretmenlerin çalışmalarını önemli derecede etkilemesi mümkündür. Bu sebeple hizmet içi eğitim çalışmalarının sayısının artırılması, farklı konularda düzenlenmesi, tüm öğretmenlerin yararlanması sağlanabilir.

2. Yardımcı personel alımında oldukça titiz davranılmalıdır. Yardımcı personel kadrosuna alınacak kişilerin öncelikle okul öncesi eğitim ve çocuk psikolojisine yönelik eğitim alması, personel sayısının okulun ihtiyacını karşılayacak sayıda olması sağlanabilir.

3. Okul öncesi eğitim kurumlarında teftiş ve rehberlik hizmetlerinin yeterli bir biçimde gerçekleşmesi için müfettişlere okul öncesi eğitime yönelik hizmet içi eğitim verilmesi veya teftiş ve denetimin okul öncesi eğitimi alanında öğrenim gören kişiler tarafından yapılması sağlanabilir.

verilmesi veya teftiş ve denetimin okul öncesi eğitimi alanında öğrenim gören kişiler tarafından yapılması sağlanabilir.

4. Rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinin yeterli bir düzeyde olması için her anaokulunda rehberlik uzmanının kadrolu olarak atanması sağlanabilir.

5. Uzman ve aşçı personeli gibi okul öncesi eğitim kurumları için gerekli personelin atanması sağlanabilir.

6. Sağlık hizmetlerinin yeterli bir şekilde gerçekleştirilmesi için her anaokulunda gerekli sağlık personelinin bulunması sağlanabilir.

7. Görevlendirme konusunda sıkıntıların yaşanmaması, ayrıca okulun fiziki koşulları ve çevrenin ihtiyaçlarını karşılamak için öğretmen atamaları erken yapılarak, anaokulunun ihtiyacı doğrultusunda öğretmen atanabilir.

8. Öğretmenlerin mesai saatleri konusunda ortaya çıkan sorunların çözümüne yönelik gerekli düzenlemeler yapılabilir.

9. Okul öncesi eğitim kurumlarına okulöncesi eğitimi alanında öğrenim gören öğretmenlerin atanması sağlanabilir.

10. Velilerin okul öncesi eğitimi tanıtıcı etkinlikler, televizyon programları gibi kitle iletişim araçları yolu ile okul öncesi eğitime yönelik bilgi sahibi olmaları sağlanabilir. Bu durumda yönetici ve öğretmenlerin velilerin çocuğa yönelik etkinliklerde veya başka faaliyetlere katılımının sağlanması mümkün olabilir. Böylece okul öncesi eğitimi alan öğrenci sayısını da arttırabilir.

11. Okul öncesi eğitim programı tekrar gözden geçirilerek okul çevresinin ve öğrencinin ihtiyaçlarına yönelik hazırlanabilecek esneklikte düzenlenebilir.

12. Okul öncesi eğitim kurumlarına yeterli bir bütçe ayrılması ve bu bütçenin okulun ihtiyaçlarını karşılamada yeterli olması sağlanabilir.

5.3.Araştırmacılar İçin Öneriler

1. Yapılan araştırma Ege bölgesinde yer alan anaokulları ile sınırlı kalmıştır. Bu araştırmanın Türkiye çapında yapılması okul öncesi eğitimin durumu hakkında daha sağlıklı bir bilgi edinilmesini sağlayabilir.

2. Okul öncesi eğitimi ile ilgili hizmet içi eğitim çalışmalarının niteliği üzerine bir araştırma yapılabilir. Bu hizmet içi eğitim çalışmalarına yönelik sorunların daha açık bir şekilde araştırmasına olanak tanıyabilir.

3. Müfettişlerin okul öncesi eğitim ile ilgili yeterliliğini incelemeye yönelik bir araştırma yapılabilir.

4. Okul ncesi eğitim programının iğeriği ve yeterliliği konusunda araştırma yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Aksoy, A. **Okulöncesi Eğitim Kurumlarında Yönetim**, Ankara: Bizim büro basımevi, 1995.
- Aydın, O. Aydın, H. "Okulöncesi Çocuğun Gelişim Özellikleri" **Marmara Üniversitesi. Anaokulu \ Anasınıfı Öğretmeni El kitabı**. Editör: Rengin Zembat. İstanbul: Ya-Pa yayınları, 1999.
- Atasavun, M. " Okul Öncesi Eğitimde Yönetmenler İle Öğretmenler Arasında İlişki Bozuklukları Yaratan Konular". Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 1994.
- Aydın, M. **Eğitim Yönetimi**. Ankara :Hatipoğlu Yayınevi, 1998.
- Bakırcıoğlu R. **Rehberlik ve Psikolojik Danışma**. Ankara: Turhan Kitabevi, 1994.
- Balcı, A. **Sosyal Bilimlerde Araştırma**. 72TDFO Bilgisayar-Yayıncılık, Ankara: 1997.
- Barnett, W. Stewen. " Long Term Effects of Early Childhood Programs on Cognitive and School Outcomes" **Future Of Children**. Vol.5 No.3, Winter 1995
- Başaran. İ.E. **Eğitim Yönetimi**. Ankara: Yargıcı Matbaası 1996.
- _____. **Örgütlerde İşgören Hizmetlerinin Yönetimi**. Ankara Üniversitesi Basımevi, 1985.
- Baykan, S ve Diğerleri. "Ankara'daki Okul Öncesi Eğitim Kurumları Üzerinde Bir Araştırma". **Ya-Pa Okul öncesi Eğitimi ve Yaygınlaştırılması Semineri**. İstanbul: Ya-Pa Yayınları, 1986.
- Bursalıoğlu, Z. **Okul yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış**. Ankara: Doğu Matbaası, 1999.
- Dönmez, N. **Oyun Kitabı**. İstanbul :Esin yayınevi , 1992.
- Erdoğan, İ. **Okul Yönetimi ve Liderliği**. Sistem Yayıncılık. İstanbul, 2000.
- Eryorulmaz, A. "Kurumsal Okulöncesi Eğitimde ailenin Rolü" **9. Ya-Pa Okulöncesi Eğitimi ve Yaygınlaştırılması Semineri**. İstanbul : Ya- Pa yayınları, 1993.
- Gay, L.R. **Educational Research**. Florida: Prentice Hall, 1996.
- Henniger M.L. **Teaching Young Children** . New Jersey: Prentice Hall Inc., 1999.

Kalemci,F. **Okulöncesi Eğitim Kurumlarının Çevre Düzenlemesi ve Çalışan Eğitimci Personelin Nitelikleri Yönünden İncelenmesi**. Ankara: Aydoğdu Ofset,2000.

Karasar,N. Bilimsel Araştırma Yönetimi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım,1998.

Kaya Y.K. **Eğitim Yönetimi**. Ankara: Bilim Yayıncılık,1999.

Kuzgun, Y. **Rehberlik ve Danışma**. Ankara :ÖSYM yayınları. 1997.

Küşin, İ. "Okulöncesinde Aile Okul İşbirliği" **7. Ya-pa Okul öncesi Eğitimi ve Yaygınlaştırılması Semineri**. İstanbul :Ya-pa yayınları 1991.

Mağden, F. "Okul Öncesi eğitim Kurumlarında Karşılaşılan Yönetim İle İlgili Problemler" Basılmamaış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,1986.

Milli eğitim Bakanlığı 2001 yılında Milli Eğitim Verileri. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, 2001.

Okulöncesi Eğitimi Komisyon Raporu. Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı Şura Genel Sekreterliği. Ondördüncü Milli Eğitim Şurası. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları 1993.

Oktag, A. **Yaşamın Sihirli Yılları: Okulöncesi Dönem**. İstanbul: Epsilon yayıncılık,1999.

_____ "Türkiye'de Okulöncesi Eğitimin Gelişimi" **2. Ulusal Çocuk Kültürü Kongresi**. Yayına Hazırlayan: Bekir Onur. Ankara: Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları,1999

Oktag ve diğerleri. "İstanbul'daki Okul Öncesi Eğitim Kurumları İle İlgili Bir Durum Tespiti " **Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi**. İstanbul:1994 sayı:6

Öşün, F. "Okul öncesi Çocuklarda Beslenme Alışkanlıkları ve İştah Sorunu" **8.Ya-Pa Okulöncesi Eğitimi ve Yaygınlaştırılması Semineri**. İstanbul: Ya-Pa yayınları, 1992.

Polat, Z. " Okul öncesi Eğitim Kurumlarında Sağlık" **9. Ya-Pa Okulöncesi Eğitim Semineri**. Ya-Pa Yayınları. İstanbul. 1993

Senemoğlu N. **Gelişim Öğrenme ve Öğretim Kuramdan Uygulamaya**. Ankara: Erten Matbaacılık, 1997.

Türkçe Sözlük, Cilt II. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları,1998.

Zembat,R. "Okulöncesi Eğitim Kurumlarında Yönetici Özellikleri" **Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi**. İstanbul:1994 sayı:6

EK 1

BEŞİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN AYRINTILI ÇİZELGELER

1. Değişkenlere Göre Yöneticilerin Yönetim Sorunlarına Katılma Derecelerine İlişkin Bulgular

a. Cinsiyet Değişkeni

Çizelge 5.1. Yöneticilerin Karşılaştıkları Yönetim Sorunlarına Katılma Derecelerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması (t- test)

Gruplar	n	\bar{X}	Ss	t	p
Kadın	32	193,34	47,83	-,627	,535
Erkek	6	206,17	32,00		

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

Çizelge 5.2. Yöneticilerin Genel Hizmetler Yönetiminde Karşılaştıkları Sorunlara Katılma Derecelerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması (t- test)

Gruplar	n	\bar{X}	Ss	t	p
Kadın	32	36,12	15,03	-,649	,520
Erkek	6	40,33	11,21		

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

Çizelge 5.3. Yöneticilerin İşgören Hizmetleri Yönetiminde Karşılaştıkları Sorunlara Katılma Derecelerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması (t- test)

Gruplar	n	\bar{X}	Ss	t	p
Kadın	32	73,50	11,95	-,161	,873
Erkek	6	74,33	9,43		

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

Çizelge 5.4. Yöneticilerin Eğitim Programları Yönetiminde Karşılaştıkları Sorunlara Katılma Derecelerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması (t- test)

Gruplar	n	\bar{X}	Ss	t	p
Kadın	32	42,18	16,06	-,790	,435
Erkek	6	47,50	6,80		

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

Çizelge 5.5. Yöneticilerin Öğrenci Hizmetleri Yönetiminde Karşılaştıkları Sorunlara Katılma Derecelerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması (t- test)

Gruplar	n	\bar{X}	Ss	t	p
Kadın	32	19,53	6,90	-,973	,337
Erkek	6	22,50	6,53		

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

Çizelge 5.6. Yöneticilerin Bütçe Hizmetleri Yönetiminde Karşılaştıkları Sorunlara Katılma Derecelerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması (t- test)

Gruplar	n	\bar{X}	Ss	t	p
Kadın	32	22,00	6,00	,195	,846
Erkek	6	21,50	3,93		

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

b. Kıdem Değişkeni

Çizelge 5.7. Yöneticilerin Karşılaştıkları Yönetim Sorunlarına Katılma Derecelerinin Kıdemlerine Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	n	\bar{X}	Ss		
1-5 yıl	4	215,25	59,42		
6-10 yıl	5	177,60	26,46		
11-15 yıl	16	202,06	49,22		
16 ve üstü	13	187,85	43,33		
Toplam	38	195,37	45,58		
D. Kaynağı	Sd	KT	KO	F	P
Gruplar Arası	3	4612,26	1537,42	,723	,545
Gruplar İçi	34	72254,58	2125,13		
Toplam	37	76866,84			

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

Çizelge 5.8. Yöneticilerin Genel Hizmet Yönetiminde Karşılaştıkları Sorunlara Katılma Derecelerinin Kıdemlerine Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	n	\bar{X}	Ss		
1-5 yıl	4	38,75	21,50		
6-10 yıl	5	30,20	12,51		
11-15 yıl	16	41,37	15,90		
16 ve üstü	13	33,07	9,89		
Toplam	38	36,78	14,45		
D. Kaynağı	Sd	KT	KO	F	P
Gruplar Arası	3	748,09	249,36	1,214	,319
Gruplar İçi	34	6982,22	205,36		
Toplam	37	7730,31			

$p > 0,05$ düzeyinde anlamsız

Çizelge 5.9. Yöneticilerin İşgören Hizmetlerinde Karşılaştıkları Sorunlara Katılma Derecelerinin Kıdemlerine Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	n	\bar{X}	Ss		
1-5 yıl	4	82,00	13,29		
6-10 yıl	5	68,00	6,51		
11-15 yıl	16	75,12	12,72		
16 ve üstü	13	71,38	10,04		
Toplam	38	73,63	11,48		
D. Kaynağı	Sd	KT	KO	F	P
Gruplar Arası	3	540,01	180,00	1,410	,257
Gruplar İçi	34	4340,82	127,67		
Toplam	37	4880,84			

$p > 0,05$ düzeyinde anlamsız

Çizelge 5.10. Yöneticilerin Eğitim Programları Yönetiminde Karşılaştıkları Sorunlara Katılma Derecelerinin Kıdemlerine Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	n	\bar{X}	Ss		
1-5 yıl	4	46,00	18,97		
6-10 yıl	5	44,00	3,67		
11-15 yıl	16	43,18	15,75		
16 ve üstü	13	41,53	16,95		
Toplam	38	43,02	15,04		
D. Kaynağı	Sd	KT	KO	F	P
Gruplar Arası	3	69,30	23,10	,095	,963
Gruplar İçi	34	8305,66	244,28		
Toplam	37	8374,97			

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız,

Çizelge 5.11. Yöneticilerin Öğrenci Hizmetleri Yönetiminde Karşılaştıkları Sorunlara Katılma Derecelerinin Kıdemlerine Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	n	\bar{X}	Ss		
1-5 yıl	4	21,75	8,88		
6-10 yıl	5	16,00	6,12		
11-15 yıl	16	20,87	6,72		
16 ve üstü	13	19,92	6,88		
Toplam	38	20,00	6,85		
D. Kaynağı	Sd	KT	KO	F	P
Gruplar Arası	3	104,57	34,85	,726	,544
Gruplar İçi	34	1633,42	48,04		
Toplam	37	1738,00			

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

Çizelge 5.12. Yöneticilerin Bütçe Hizmetleri Yönetiminde Karşılaştıkları Sorunlara Katılma Derecelerinin Kıdemlerine Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	n	\bar{X}	Ss		
1-5 yıl	4	26,75	3,94		
6-10 yıl	5	19,40	4,39		
11-15 yıl	16	21,50	6,19		
16 ve üstü	13	21,92	5,54		
Toplam	38	21,92	5,68		
D. Kaynağı	Sd	KT	KO	F	P
Gruplar Arası	3	127,89	42,63	1,356	,273
Gruplar İçi	34	1068,87	31,43		
Toplam	37	1196,76			

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

c. Eğitim Durumu

Çizelge 5.13. Yöneticilerin Karşılaştıkları Yönetim Sorunlarına Katılma Derecelerinin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	n	\bar{X}	Ss
Eğitim Önlisans	16	193,13	52,48
Mesleki Eğit. Fak.	5	179,40	41,14
Eğitim Fak.	11	206,82	44,04
Eğitim Enstitüsü	2	188,50	19,09
Lise	2	164,50	36,06
Diğer	2	228,00	28,28
Toplam	38	195,37	45,58

Çizelge 5.13. (Devam) Yöneticilerin Karşılaştıkları Yönetim Sorunlarına Katılma Derecelerinin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları

D. Kaynağı	Sd	KT	KO	F	P
Gruplar Arası	5	6927,25	1385,45	,634	,675
Gruplar İçi	32	69939,58	2185,61		
Toplam	37	76866,84			

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

Çizelge 5.14. Yöneticilerin Genel Hizmet Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlara Katılma Derecelerinin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	N	\bar{X}	Ss
Eğitim Önlisans	16	36,12	16,16
Mesleki Eğit. Fak.	5	24,60	5,72
Eğitim Fak.	11	40,54	14,76
Eğitim Enstitüsü	2	37,00	1,41
Lise	2	37,00	9,98
Diğer	2	51,50	7,77
Toplam	38	36,78	14,45

D. Kaynağı	Sd	KT	KO	F	P
Gruplar Arası	5	1338,13	267,62	1,340	,273
Gruplar İçi	32	6392,17	199,75		
Toplam	37	7730,31			

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

Çizelge 5.15. Yöneticilerin İşgören Hizmetlerinde Karşılaştıkları Sorunlara Katılma Derecelerinin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	n	\bar{X}	Ss
Eğitim Önlisans	16	75,31	11,68
Mesleki Eğit. Fak.	5	73,40	14,04
Eğitim Fak.	11	73,45	11,42
Eğitim Enstitüsü	2	66,50	3,53
Lise	2	61,00	7,07
Diğer	2	81,50	9,19
Toplam	38	73,63	11,48

D. Kaynağı	Sd	KT	KO	F	P
Gruplar Arası	5	590,47	118,09	,881	,505
Gruplar İçi	32	4290,36	134,07		
Toplam	37	4880,84			

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

Çizelge 5.16. Yöneticilerin Eğitim Programları Yönetiminde Karşılaştıkları Sorunlara Katılma Derecelerinin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	n	\bar{X}	Ss
Eğitim Önlisans	16	40,25	18,13
Mesleki Eğit. Fak.	5	41,20	15,59
Eğitim Fak.	11	48,90	12,55
Eğitim Enstitüsü	2	41,00	7,07
Lise	2	34,50	10,60
Diğer	2	48,00	2,82
Toplam	38	43,02	15,04

D. Kaynağı	Sd	KT	KO	F	P
Gruplar Arası	5	723,76	144,75	,605	,696
Gruplar İçi	32	7651,20	239,10		
Toplam	37	8374,97			

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

Çizelge 5.17. Yöneticilerin Öğrenci Hizmetleri Yönetiminde Karşılaştıkları Sorunlara Katılma Derecelerinin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	n	\bar{X}	Ss
Eğitim Önlisans	16	19,62	7,32
Mesleki Eğit. Fak.	5	16,60	7,60
Eğitim Fak.	11	21,90	6,72
Eğitim Enstitüsü	2	22,50	2,12
Lise	2	17,00	7,07
Diğer	2	21,50	7,77
Toplam	38	20,00	6,85

D. Kaynağı	Sd	KT	KO	F	P
Gruplar Arası	5	135,14	27,02	,540	,745
Gruplar İçi	32	1602,85	50,08		
Toplam	37	1738,00			

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

Çizelge 5.18. Yöneticilerin Bütçe Hizmetleri Yönetiminde Karşılaştıkları Sorunlarına Katılma Derecelerinin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	n	\bar{X}	Ss
Eğitim Önlisans	16	21,81	6,17
Mesleki Eğit. Fak.	5	23,60	6,10
Eğitim Fak.	11	22,00	5,58
Eğitim Enstitüsü	2	21,50	4,94
Lise	2	15,00	1,41
Diğer	2	25,50	,70
Toplam	38	21,92	5,68

D. Kaynağı	Sd	KT	KO	F	P
Gruplar Arası	5	136,12	27,22	,821	,544
Gruplar İçi	32	1060,63	33,14		
Toplam	37	1196,76			

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

2. Değişkenlere Göre Yöneticilerin Yönetim Sorunlarından Etkilenme

Derecelerine İlişkin Bulgular

a. Cinsiyet Değişkeni

Çizelge 5.19. Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Karşılaşılan Yönetim Sorunlarının Yönetici Performansını Etkileme Derecesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması(t- test)

Gruplar	N	\bar{X}	Ss	t	p
Kadın	32	114,00	28,12	-,227	,822
Erkek	6	116,83	27,42		

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

Çizelge 5.20. Genel Hizmetler Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansını Etkilenme Derecesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması (t- test)

Gruplar	n	\bar{X}	Ss	t	p
Kadın	32	22,78	8,93	-,187	,852
Erkek	6	23,50	6,28		

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

Çizelge 5.21. İşgören Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansını Etkilenme Derecesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması (t-test)

Gruplar	N	\bar{X}	Ss	t	p
Kadın	32	42,65	9,61	-,159	,875
Erkek	6	43,33	9,41		

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

Çizelge 5.22. Eğitim Programları Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansını Etkilenme Derecesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması (t-test)

Gruplar	n	\bar{X}	Ss	t	p
Kadın	32	24,40	8,61	-,287	,775
Erkek	6	25,50	8,16		

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

Çizelge 5.23. Öğrenci Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansını Etkilenme Derecesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması (t-test)

Gruplar	n	\bar{X}	Ss	t	p
Kadın	32	11,56	3,61	-,276	,784
Erkek	6	12,00	3,16		

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

Çizelge 5.24. Bütçe Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansını Etkilenme Derecesinin Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması (t-test)

Gruplar	n	\bar{X}	Ss	t	p
Kadın	32	22,00	6,00	,195	,846
Erkek	6	21,50	3,93		

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

b. Kıdem Değişkeni

Çizelge 5.25. Kıdem Değişkenine Göre Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansını Etkileme Derecesine İlişkin Dağılım ve Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	n	\bar{X}	Ss		
1-5 yıl	4	122,50	31,38		
6-10 yıl	5	104,40	11,01		
11-15 yıl	16	120,13	28,08		
16 ve üstü	13	108,85	30,77		
Toplam	38	114,45	27,66		
D. Kaynağı	Sd	KT	KO	F	P
Gruplar Arası	3	1687,75	562,58	,718	,548
Gruplar İçi	34	26629,64	783,22		
Toplam	37	28317,39			

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

Çizelge 5.26. Kıdem Değişkenine Göre Genel Hizmetler Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansını Etkileme Derecesine İlişkin Dağılım ve Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	N	\bar{X}	Ss		
1-5 yıl	4	22,75	12,41		
6-10 yıl	5	18,00	5,24		
11-15 yıl	16	25,93	8,73		
16 ve üstü	13	21,07	7,34		
Toplam	38	22,89	8,50		
D. Kaynağı	Sd	KT	KO	F	P
Gruplar Arası	3	310,96	103,65	1,490	,235
Gruplar İçi	34	2364,61	69,54		
Toplam	37	2675,57			

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

Çizelge 5.27. Kıdem Değişkenine Göre İşgören Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansını Etkileme Derecesine İlişkin Dağılım ve Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	N	\bar{X}	Ss		
1-5 yıl	4	47,00	7,95		
6-10 yıl	5	43,00	3,53		
11-15 yıl	16	44,50	9,66		
16 ve üstü	13	39,23	10,74		
Toplam	38	42,76	9,45		
D. Kaynağı	Sd	KT	KO	F	P
Gruplar Arası	3	282,56	94,18	1,058	,380
Gruplar İçi	34	3026,30	89,00		
Toplam	37	3308,86			

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

Çizelge 5.28. Kıdem Değişkenine Göre Eğitim Programları Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansını Etkileme Derecesine İlişkin Dağılım ve Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	n	\bar{X}	Ss		
1-5 yıl	4	27,50	9,74		
6-10 yıl	5	21,80	4,49		
11-15 yıl	16	25,50	9,47		
16 ve üstü	13	23,61	8,32		
Toplam	38	24,57	8,44		
D. Kaynağı	Sd	KT	KO	F	P
Gruplar Arası	3	98,38	32,79	,438	,727
Gruplar İçi	34	2542,87	74,79		
Toplam	37	2641,26			

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

Çizelge 5.29. Kıdem Değişkenine Göre Öğrenci Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansını Etkileme Derecesine İlişkin Dağılım ve Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	n	\bar{X}	Ss		
1-5 yıl	4	11,75	5,05		
6-10 yıl	5	9,40	2,40		
11-15 yıl	16	12,25	3,19		
16 ve üstü	13	11,69	3,79		
Toplam	38	11,63	3,51		
D. Kaynağı	Sd	KT	KO	F	P
Gruplar Arası	3	31,12	10,37	,829	,487
Gruplar İçi	34	425,71	12,52		
Toplam	37	456,84			

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

Çizelge 5.30. Kıdem Değişkenine Göre Bütçe Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansını Etkileme Derecesine İlişkin Dağılım ve Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	n	\bar{X}	Ss		
1-5 yıl	4	26,75	3,94		
6-10 yıl	5	19,40	4,39		
11-15 yıl	16	21,50	6,19		
16 ve üstü	13	21,92	5,54		
Toplam	38	21,92	5,68		
D. Kaynağı	Sd	KT	KO	F	P
Gruplar arası	3	127,89	42,63	1,356	,273
Gruplar İçi	34	1068,87	31,45		
Toplam	37	1196,76			

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

c. Eğitim durumu

Çizelge 5.31. Eğitim Durumu Değişkenine Göre Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansını Etkileme Derecesine İlişkin Dağılım ve Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	N	\bar{X}	Ss		
Eğitim Önlisans	16	109,19	29,47		
Mesleki Eğit. Fak.	5	11,20	19,08		
Eğitim Fak.	11	123,55	28,01		
Eğitim Enstitüsü	2	103,00	4,24		
Lise	2	96,00	28,28		
Diğer	2	144,50	31,82		
Toplam	38	114,45	27,66		
D. Kaynağı	Sd	KT	KO	F	P
Gruplar Arası	5	4154,93	830,98	1,101	,379
Gruplar İçi	32	24162,46	755,07		
Toplam	37	28317,39			

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

Çizelge 5.35. Eğitim Durumu Değişkenine Göre Öğrenci Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansını Etkileme Derecesine İlişkin Dağılım ve Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	N	\bar{X}	Ss		
Eğitim Önlisans	16	11,50	3,59		
Mesleki Eğit. Fak.	5	10,80	4,32		
Eğitim Fak.	11	12,27	3,79		
Eğitim Enstitüsü	2	12,00	,00		
Lise	2	9,00	1,41		
Diğer	2	13,50	3,53		
Toplam	38	11,63	3,51		
D. Kaynağı	Sd	KT	KO	F	P
Gruplar Arası	5	29,36	5,87	,440	,818
Gruplar İçi	32	427,48	13,35		
Toplam	37	456,84			

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

Çizelge 5.36. Eğitim Durumu Değişkenine Göre Bütçe Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Yönetici Performansını Etkileme Derecesine İlişkin Dağılım ve Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	n	\bar{X}	Ss		
Eğitim Önlisans	16	21,81	6,17		
Mesleki Eğit. Fak.	5	23,60	6,10		
Eğitim Fak.	11	22,00	5,58		
Eğitim Enstitüsü	2	21,50	4,94		
Lise	2	15,00	1,41		
Diğer	2	25,50	,7071		
Toplam	38	21,92	5,68		
D. Kaynağı	Sd	KT	KO	F	P
Gruplar Arası	2	136,12	27,22	,821	,544
Gruplar İçi	35	1060,63	33,14		
Toplam	37	1196,76			

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

3. Değişkenlere Göre Öğretmenlerin Yönetim Sorunlarından Etkilenme Derecelerine İlişkin Bulgular

a. Kıdem Değişkeni

Çizelge 5.37. Öğretmenlerin Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Karşılaşılan Yönetim Sorunlarına Katılma Derecelerinin Kıdemlerine Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	n	\bar{X}	Ss		
1-5 yıl	49	187,80	49,63		
6-10 yıl	31	201,68	47,83		
11-15 yıl	25	184,24	30,66		
16 ve üstü	36	192,75	47,69		
Toplam	141	191,48	45,85		
D. Kaynağı	Sd	KT	KO	F	P
Gruplar Arası	3	5257,16	1752,38	,831	,479
Gruplar İçi	137	289016,04	2109,60		
Toplam	141	294273,20			

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

Çizelge 5.38. Öğretmenlerin Genel Hizmet Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlara Katılma Derecelerinin Kıdemlerine Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	n	\bar{X}	Ss		
1-5 yıl	49	37,34	13,45		
6-10 yıl	31	41,87	13,95		
11-15 yıl	25	38,36	10,42		
16 ve üstü	36	39,72	15,70		
Toplam	141	39,12	13,67		
D. Kaynağı	Sd	KT	KO	F	P
Gruplar Arası	3	416,13	138,71	,737	,531
Gruplar İçi	137	25771,56	188,11		
Toplam	141	26187,70			

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

Çizelge 5.39. Öğretmenlerin İşgören Hizmetlerinde Karşılaşılan Sorunlara Katılma Derecelerinin Kıdemlerine Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	n	\bar{X}	Ss		
1-5 yıl	49	69,65	15,16		
6-10 yıl	31	72,67	14,42		
11-15 yıl	25	66,96	11,88		
16 ve üstü	36	68,72	15,76		
Toplam	141	69,60	14,60		
D. Kaynağı	Sd	KT	KO	F	P
Gruplar Arası	3	495,70	165,23	,771	,512
Gruplar İçi	137	29374,05	214,40		
Toplam	141	29869,75			

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

Çizelge 5.40. Öğretmenlerin Eğitim Programları Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlara Katılma Derecelerinin Kıdemlerine Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	n	\bar{X}	Ss		
1-5 yıl	49	43,18	14,81		
6-10 yıl	31	46,90	13,19		
11-15 yıl	25	42,20	9,84		
16 ve üstü	36	44,00	13,60		
Toplam	141	44,03	13,34		
D. Kaynağı	Sd	KT	KO	F	P
Gruplar Arası	3	374,76	124,92	,697	,556
Gruplar İçi	137	24564,05	179,30		
Toplam	141	24938,82			

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

Çizelge 5.41. Öğretmenlerin Öğrenci Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlara Katılma Derecelerinin Kıdemlerine Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	n	\bar{X}	Ss		
1-5 yıl	49	19,51	6,21		
6-10 yıl	31	20,03	6,22		
11-15 yıl	25	17,60	4,83		
16 ve üstü	36	20,36	6,29		
Toplam	141	19,50	6,03		
D. Kaynağı	Sd	KT	KO	F	P
Gruplar Arası	3	125,73	41,91	1,156	,329
Gruplar İçi	137	4965,51	36,24		
Toplam	141	5091,24			

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

Çizelge 5.42. Öğretmenlerin Bütçe Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlara Katılma Derecelerinin Kıdemlerine Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	n	\bar{X}	Ss
1-5 yıl	49	18,10	6,12
6-10 yıl	31	20,19	6,37
11-15 yıl	25	19,12	3,99
16 ve üstü	36	19,94	5,85
Toplam	141	19,21	5,80

D. Kaynağı	Sd	KT	KO	F	P
Gruplar Arası	3	109,76	36,58	1,089	,356
Gruplar İçi	137	4601,85	33,59		
Toplam	141	4711,61			

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

b. Eğitim Durumu

Çizelge 5.43. Öğretmenlerin Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Karşılaşılan Yönetim Sorunlarına Katılma Derecelerinin Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	N	\bar{X}	Ss
Eğitim Önlisans	54	188,61	44,04
Mesleki Eğit. Fak.	31	189,55	50,18
Eğitim Fak.	42	195,12	44,56
Lise	10	201,40	49,45
Diğer	4	182,25	57,94
Toplam	141	191,48	45,85

D. Kaynağı	Sd	KT	KO	F	P
Gruplar Arası	4	2441,14	610,28	,284	,888
Gruplar İçi	36	291832,06	2145,82		
Toplam	140	294273,20			

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

Çizelge 5.44. Öğretmenlerin Genel Hizmet Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlara Katılma Derecelerinin Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	N	\bar{X}	Ss
Eğitim Önlisans	54	38,44	14,27
Mesleki Eğit. Fak.	31	38,93	13,81
Eğitim Fak.	42	39,33	13,40
Lise	10	43,30	13,77
Diğer	4	37,25	11,26
Toplam	141	39,12	13,67

D. Kaynağı	Sd	KT	KO	F	P
Gruplar Arası	4	216,31	54,07	,283	,888
Gruplar İçi	136	25971,38	190,96		
Toplam	140	26187,70			

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

Çizelge 5.45. Öğretmenlerin İşgören Hizmetlerinde Karşılaşılan Sorunlara Katılma Derecelerinin Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	n	\bar{X}	Ss		
Eğitim Önlisans	54	67,90	14,62		
Mesleki Eğit. Fak.	31	68,83	15,47		
Eğitim Fak.	42	71,54	13,80		
Lise	10	73,20	14,67		
Diğer	4	69,00	19,51		
Toplam	141	69,60	14,60		
D. Kaynağı	Sd	KT	KO	F	P
Gruplar Arası	24	463,02	115,75	,535	,710
Gruplar İçi	136	29406,73	216,22		
Toplam	140	29869,75			

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

Çizelge 5.46. Öğretmenlerin Eğitim Programları Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlara Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	N	\bar{X}	Ss		
Eğitim Önlisans	54	43,25	13,16		
Mesleki Eğit. Fak.	31	43,77	13,71		
Eğitim Fak.	42	45,04	12,96		
Lise	10	46,10	15,30		
Diğer	4	40,75	17,87		
Toplam	141	44,03	13,34		
D. Kaynağı	Sd	KT	KO	F	P
Gruplar Arası	4	163,47	40,87	,224	,924
Gruplar İçi	136	24775,34	182,17		
Toplam	140	24938,82			

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

Çizelge 5.47. Öğretmenlerin Öğrenci Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlara Katılma Derecelerinin Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	N	\bar{X}	Ss		
Eğitim Önlisans	54	19,68	5,57		
Mesleki Eğit. Fak.	31	18,96	6,66		
Eğitim Fak.	42	19,45	5,98		
Lise	10	21,60	5,79		
Diğer	4	16,50	9,14		
Toplam	141	19,50	6,03		
D. Kaynağı	Sd	KT	KO	F	P
Gruplar Arası	4	90,82	22,70	,618	,651
Gruplar İçi	136	5000,42	36,76		
Toplam	140	5091,24			

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

Çizelge 5.48. Öğretmenlerin Bütçe Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlara Katılma Derecelerinin Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	n	\bar{X}	Ss
Eğitim Önlisans	54	19,31	5,72
Mesleki Eğit. Fak.	31	19,03	6,26
Eğitim Fak.	42	19,73	5,89
Lise	10	17,20	5,55
Diğer	4	18,75	3,59
Toplam	141	19,21	5,80

Çizelge 5.48. (Devam) Öğretmenlerin Bütçe Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlara Katılma Derecelerinin Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları

D. Kaynağı	Sd	KT	KO	F	P
Gruplar Arası	4	54,53	13,63	,398	,810
Gruplar İçi	136	4657,08	34,24		
Toplam	140	4711,61			

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

4. Değişkenlere Göre Yöneticilerin Yönetim Sorunlarından Etkilenme Derecelerine İlişkin Bulgular

a. Kıdem Değişkeni

Çizelge 5.49. Kıdem Değişkenine Göre Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Karşılaşılan Yönetim Sorunlarının Öğretmen Performansını Etkileme Derecesine İlişkin Dağılım ve Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	N	\bar{X}	Ss
1-5 yıl	49	107,45	28,48
6-10 yıl	31	115,81	29,29
11-15 yıl	25	104,48	21,15
16 ve üstü	36	115,44	28,23
Toplam	141	110,80	27,57

D. Kaynağı	Sd	KT	KO	F	P
Gruplar Arası	2	3102,35	1034,11	1,372	,254
Gruplar İçi	138	103294,09	753,97		
Toplam	140	106396,44			

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

Çizelge 5.50. Kıdem Değişkenine Göre Genel Hizmet Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Öğretmen Performansını Etkileme Derecesine İlişkin Dağılım ve Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	n	\bar{X}	Ss
1-5 yıl	49	21,83	7,75
6-10 yıl	31	24,87	7,74
11-15 yıl	25	22,48	5,71
16 ve üstü	36	24,61	9,00
Toplam	141	23,32	7,82

D. Kaynağı	Sd	KT	KO	F	P
Gruplar Arası	3	260,02	86,67	1,429	,237
Gruplar İçi	137	8310,97	60,66		
Toplam	140	8570,99			

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

Çizelge 5.51. Kıdem Değişkenine Göre İşgören Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Öğretmen Performansını Etkileme Derecesine İlişkin Dağılım ve Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	n	\bar{X}	Ss		
1-5 yıl	49	39,69	9,36		
6-10 yıl	31	41,93	10,45		
11-15 yıl	25	37,52	8,68		
16 ve üstü	36	40,77	9,41		
Toplam	141	40,07	9,52		
D. Kaynağı	Sd	KT	KO	F	P
Gruplar Arası	3	295,40	90,46	1,087	,357
Gruplar İçi	137	12404,74	90,54		
Toplam	140	12700,14			

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

Çizelge 5.52. Kıdem Değişkenine Göre Eğitim Programları Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Öğretmen Performansını Etkileme Derecesine İlişkin Dağılım ve Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	n	\bar{X}	Ss		
1-5 yıl	49	24,67	8,32		
6-10 yıl	31	26,25	8,64		
11-15 yıl	25	23,40	6,23		
16 ve üstü	36	27,00	8,29		
Toplam	141	25,39	8,08		
D. Kaynağı	Sd	KT	KO	F	P
Gruplar Arası	3	240,83	80,27	1,235	,300
Gruplar İçi	137	8906,71	65,01		
Toplam	140	9147,54			

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

Çizelge 5.53. Kıdem Değişkenine Öğrenci Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Öğretmen Performansını Etkileme Derecesine İlişkin Dağılım ve Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	n	\bar{X}	Ss		
1-5 yıl	49	11,18	3,77		
6-10 yıl	31	11,70	3,92		
11-15 yıl	25	10,16	3,21		
16 ve üstü	36	12,02	3,55		
Toplam	141	11,33	3,67		
D. Kaynağı	Sd	KT	KO	F	P
Gruplar Arası	3	57,26	19,08	1,424	,238
Gruplar İçi	137	1836,06	13,40		
Toplam	140	1893,33			

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

Çizelge 5.54. Kıdem Değişkenine Göre Bütçe Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Öğretmen Performansını Etkileme Derecesine İlişkin Dağılım ve Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	n	\bar{X}	Ss		
1-5 yıl	49	18,10	6,12		
6-10 yıl	31	20,19	6,37		
11-15 yıl	25	19,12	3,99		
16 ve üstü	36	19,94	5,85		
Toplam	141	19,21	5,80		
D. Kaynağı	Sd	KT	KO	F	P
Gruplar Arası	3	109,76	36,58	1,089	,356
Gruplar İçi	137	4601,85	33,59		
Toplam	140	4711,61			

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

b. Eğitim Durumu

Çizelge 5.55. Eğitim durumu Değişkenine Göre Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Karşılaşılan Sorunların Öğretmen Performansını Etkileme Derecesine İlişkin Dağılım ve Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	N	\bar{X}	Ss		
Eğitim Önlisans	54	109,35	27,63		
Mesleki Eğit. Fak.	31	111,26	28,26		
Eğitim Fak.	42	112,19	25,92		
Lise	10	115,90	36,86		
Diğer	4	99,50	20,09		
Toplam	141	110,80	27,57		
D. Kaynağı	Sd	KT	KO	F	P
Gruplar Arası	4	971,81	242,95	,313	,869
Gruplar İçi	136	105424,62	775,18		
Toplam	140	106396,44			

$p > 0,05$ fark düzeyinde anlamsız

Çizelge 5.56. Eğitim Durumu Değişkenine Göre Genel Hizmet Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Öğretmen Performansını Etkileme Derecesine İlişkin Dağılım ve Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	n	\bar{X}	Ss		
Eğitim Önlisans	54	23,29	8,22		
Mesleki Eğit. Fak.	31	23,19	7,84		
Eğitim Fak.	42	23,16	7,03		
Lise	10	25,00	10,59		
Diğer	4	22,25	4,78		
Toplam	141	23,32	7,82		
D. Kaynağı	Sd	KT	KO	F	P
Gruplar Arası	4	34,31	8,57	,137	,969
Gruplar İçi	136	8536,68	62,77		
Toplam	140	8570,99			

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

Çizelge 5.57. Eğitim Durumu Değişkenine Göre İşgören Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Öğretmen Performansını Etkileme Derecesine İlişkin Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	n	\bar{X}	Ss		
Eğitim Önlisans	54	39,09	9,90		
Mesleki Eğit. Fak.	31	40,54	9,16		
Eğitim Fak.	42	40,78	9,30		
Lise	10	42,40	10,67		
Diğer	4	36,50	8,73		
Toplam	141	40,07	9,52		
D. Kaynağı	Sd	KT	KO	F	P
Gruplar Arası	4	185,45	46,36	,504	,733
Gruplar İçi	136	12514,68	92,02		
Toplam	140	12700,14			

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

Çizelge 5.58. Eğitim Durumu Değişkenine Göre Eğitim Programları Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Öğretmen Performansını Etkileme Derecesine İlişkin Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	n	\bar{X}	Ss		
Eğitim Önlisans	54	25,29	8,02		
Mesleki Eğit. Fak.	31	25,51	8,04		
Eğitim Fak.	42	25,71	7,93		
Lise	10	26,20	10,31		
Diğer	4	20,25	6,75		
Toplam	141	25,39	8,08		
D. Kaynağı	Sd	KT	KO	F	P
Gruplar Arası	4	117,62	29,40	,443	,777
Gruplar İçi	136	9029,92	66,39		
Toplam	140	9147,54			

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

Çizelge 5.59. Eğitim Durumu Değişkenine Göre Öğrenci Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Öğretmen Performansını Etkileme Derecesine İlişkin Dağılımı ve Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	n	\bar{X}	Ss		
Eğitim Önlisans	54	11,22	3,17		
Mesleki Eğit. Fak.	31	11,32	4,12		
Eğitim Fak.	42	11,38	3,78		
Lise	10	12,20	4,49		
Diğer	4	10,25	4,78		
Toplam	141	11,33	3,67		
D. Kaynağı	Sd	KT	KO	F	P
Gruplar Arası	4	12,97	3,24	,235	,918
Gruplar İçi	136	1880,36	13,82		
Toplam	140	1893,33			

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

Çizelge 5.60. Eğitim durumu Değişkenine Göre Bütçe Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Öğretmen Performansını Etkileme Derecesine İlişkin Dağılım ve Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	n	\bar{X}	Ss
Eğitim Önlisans	54	19,31	5,72
Mesleki Eğit. Fak.	31	19,03	6,26
Eğitim Fak.	42	19,73	5,89
Lise	10	17,20	5,55
Diğer	4	18,75	3,59
Toplam	141	19,21	5,80

D. Kaynağı	Sd	KT	KO	F	P
Gruplar Arası	4	54,53	13,63	,398	,810
Gruplar İçi	136	4657,08	34,24		
Toplam	140	4711,61			

$p > 0,05$ düzeyinde fark anlamsız

EK-2

ALTINCI ALT PROBLEME İLİŞKİN AYRINTILI ÇİZELGELER

Çizelge 5.61. Yönetici ve Öğretmenlerin Genel Olarak Sorunlara Katılma Derecelerinin Karşılaştırılması

Gruplar	n	\bar{X}	Ss	t	p
Yönetici	38	195,37	45,58	,464	,643
Öğretmen	141	191,48	45,85		

p>0,05 düzeyinde anlamsız

Çizelge 5.62. Yönetici ve Öğretmenlerin Genel Hizmetler Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlara Katılma Derecelerinin Karşılaştırılması

Gruplar	n	\bar{X}	Ss	t	P
Yönetici	38	36,78	14,45	-,924	,357
Öğretmen	141	39,12	13,67		

p>0,05 düzeyinde anlamsız

Çizelge 5.63. Yönetici ve Öğretmenlerin İşgören Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlara Katılma Derecelerinin Karşılaştırılması

Gruplar	n	\bar{X}	Ss	t	P
Yönetici	38	73,63	11,48	1,573	,117
Öğretmen	141	69,60	14,60		

p>0,05 düzeyinde anlamsız

Çizelge 5.64. Yönetici ve Öğretmenlerin Eğitim Programları Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlara Katılma Derecelerinin Karşılaştırılması

Gruplar	n	\bar{X}	Ss	t	p
Yönetici	38	43,02	15,04	-,402	,688
Öğretmen	141	44,03	13,34		

p>0,05 düzeyinde anlamsız

Çizelge 5.65. Yönetici ve Öğretmenlerin Öğrenci Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlara Katılma Derecelerinin Karşılaştırılması

Gruplar	n	\bar{X}	Ss	t	P
Yönetici	38	20,00	6,85	,437	,662
Öğretmen	141	19,50	6,03		

p>0,05 düzeyinde anlamsız

Çizelge 5.66. Yönetici ve Öğretmenlerin Bütçe Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlara Katılma Derecelerinin Karşılaştırılması

Gruplar	n	\bar{X}	Ss	t	P
Yönetici	38	21,92	5,68	2,565	,011
Öğretmen	141	19,21	5,80		

*p>0,05 düzeyinde anlamlı

EK-3

YEDİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN AYRINTILI ÇİZELGELER

Çizelge 5.67. Yönetici ve Öğretmenlerin Genel Olarak Sorunlardan Etkilenme Derecelerinin Karşılaştırılması

Gruplar	n	\bar{X}	Ss	t	p
Yönetici	38	114,45	27,66	,723	,471
Öğretmen	141	110,80	27,57		

$p > 0,05$ düzeyinde anlamsız

Çizelge 5.68. Yönetici ve Öğretmenlerin Genel Hizmetler Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlardan Etkilenme Derecelerinin Karşılaştırılması

Gruplar	n	\bar{X}	Ss	t	p
Yönetici	38	22,89	8,50	-,296	,767
Öğretmen	141	23,32	7,82		

$p > 0,05$ düzeyinde anlamsız

Çizelge 5.69. Yönetici ve Öğretmenlerin İşgören Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlardan Etkilenme Derecelerinin Karşılaştırılması

Gruplar	n	\bar{X}	Ss	t	p
Yönetici	38	42,76	9,45	1,545	,124
Öğretmen	141	40,07	9,52		

$p > 0,05$ düzeyinde anlamsız

Çizelge 5.70. Yönetici ve Öğretmenlerin Eğitim Programları Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlardan Etkilenme Derecelerinin Karşılaştırılması

Gruplar	n	\bar{X}	Ss	t	p
Yönetici	38	24,57	8,44	-,544	,587
Öğretmen	141	25,39	8,08		

$p > 0,05$ düzeyinde anlamsız

Çizelge 5.71. Yönetici ve Öğretmenlerin Öğrenci Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlardan Etkilenme Derecelerinin Karşılaştırılması

Gruplar	n	\bar{X}	Ss	t	p
Yönetici	38	11,63	3,51	,448	,655
Öğretmen	141	11,33	3,67		

$p > 0,05$ düzeyinde anlamsız

Çizelge 5.72. Yönetici ve Öğretmenlerin Bütçe Hizmetleri Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlardan Etkilenme Derecelerinin Karşılaştırılması

Gruplar	n	\bar{X}	Ss	t	p
Yönetici	38	21,92	5,68	2,565	,011
Öğretmen	141	19,21	5,80		

* $p > 0,05$ düzeyinde anlamlı

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Araştırma Plânlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

SAYI : B.08.0.APK.0.3.01.10/ 37

KONU : Emel TOK'un Anket
Uygulama Talebi

12/.../2001

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜDÜRLÜĞÜNE
DENİZLİ

- İLGİ** : a) Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'nün 12.12.2000 gün ve B.30.2.PAÜ.0.E1.00.01.500/1326 sayılı yazısı.
b) Millî Eğitim Bakanlığı, Araştırma Plânlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı'nın 11.01.2001 gün ve B.08.0.APK.0.3.01/360-83 sayılı yazısı.

Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlköğretim Anabilim Dalı Okulöncesi Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Emel TOK'un "Okulöncesi Eğitim Kurumlarında Karşılaşılan Sorunlar" konulu tezi ile ilgili olarak Ege Bölgesinde bulunan Millî Eğitim Bakanlığına bağlı anaokullarında uygulamak istediği anket çalışmasına ilişkin olarak ilgi (b)'de yer alan onay ekte gönderilmektedir.

Söz konusu araştırma sonucunda düzenlenecek rapordan bir örneğinin Bakanlığımız Araştırma, Plânlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığına gönderilmesi için gereğini rica ederim.

Ahmet BAŞTUĞ

Bakan a.
Kurul Başkanı

EKLER :

Ek-1. Onay

Ek-2. Anket (5 Sayfa)

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Araştırma Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

SAYI : B.08.0.APK.0.3.01/360/83

KONU : Emel TOK'un Anket Uygulama Talebi

11/11/2001

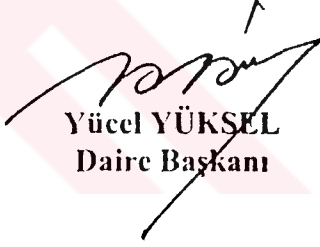
BAKANLIK MAKAMINA

İLGİ : Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'nün 12.12.2000 gün ve B.30.2.PAÜ.0.E1.00.01.500/1326 sayılı yazısı.

Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlköğretim Anabilim Dalı Okulöncesi Eğitim Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Emel TOK'un "Okulöncesi Eğitim Kurumlarında Karşılaşılan Sorunlar" konulu tezi ile ilgili olarak Ege Bölgesinde yer alan Millî Eğitim Bakanlığına bağlı anaokullarında anket çalışması yapmak istediğini belirtmiştir.

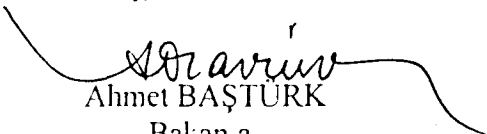
Araştırma sonucunun bir örneğinin Bakanlığımıza verilmesi kaydıyla anketin Ege Bölgesindeki anaokullarında uygulanmasında sakınca bulunmamaktadır.

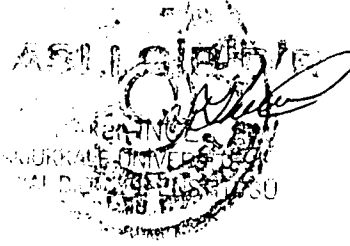
Makamınızca da uygun görüldüğü takdirde söz konusu anketin uygulanmasına müsaadelerinizi arz ederim.

Yücel YÜKSEL
Daire Başkanı

EKLER :
Ek-1. Anket (5 Sayfa)

OLUR
11/11/2001

Ahmet BAŞTURK
Bakan a.
Kurul Başkanı

EK-4

ANKET

Değerli Meslektaşım,

Bu anket, Okulöncesi eğitim kurumlarında karşılaşılan yönetim sorunlarının neler olduğunu ve bu sorunların sizin çalışma performansınızı (meslekteki başarınızı) nasıl etkilediğini tespit ederek; bu sorunlara yönelik çözüm önerilerini, geliştirebilmek amacı ile hazırlanmıştır. Anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde sizinle ilgili beş sorudan oluşan kişisel bilgi formu bulunmaktadır. İkinci bölümde ise altmış madde bulunmaktadır. Lütfen anketteki maddeleri açıklamalara uygun olarak **isminizi belirtmeden** cevaplandırınız. Ankete verdiğiniz cevaplar hiçbir şekilde araştırma dışında kullanılmayacaktır. Okulöncesi eğitime katkısı olacağını düşündüğüm bu çalışmamda bana yardımcı olacağınız için şimdiden teşekkür ederim.

Araş. Gör. Emel Tok

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Okulöncesi Eğitimi Anabilim Dalı

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Aşağıdaki sorulara cevap verirken uygun olan yerlere (X) işareti koyunuz.

1. Cinsiyetiniz:

() Kadın

() Erkek

2. Görev unvanınız:

a. () Müdür

b. () Müdür yardımcısı

c. () Öğretmen

3. Meslekte hizmet süreniz :

a. () 1-5 yıl

b. () 6-10 yıl

c. () 11-15 yıl

d. () 16 ve üstü

4. En son mezun olduğunuz okul:

a. () Eğitim Ön lisans (İki Yıllık)

b. () Mesleki Teknik Eğitim Fakültesi (Dört yıllık)

c. () Eğitim Fakültesi (Dört yıllık)

d. () Diğer (yazınız).....

	Katılma Derecesi					Performans Etkilenme Derecesi		
	Hiç katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Hiç	Biraz	Çok
18. Okulöncesi eğitime ilişkin hizmet içi eğitimin yetersiz sayıda yapılması								
19. Öğretmenlere yönelik açılan hizmet içi eğitime az sayıda öğretmen çağırılması								
20. Hizmet içi eğitimin, farklı konularda düzenlenmemesi								
21. Yardımcı personelin yetersiz sayıda olması								
22. Yardımcı personelin okulöncesi eğitimi konusunda bilgi sahibi olmaması								
23. Yeterli sayıda branş öğretmeninin olmaması								
24. Öğretmen atamalarının okulun ihtiyacına göre yapılmaması								
25. Bazı öğretmenlerin veliler ile olan iletişiminin yetersiz olması								
26. Öğretmen atamalarının geç yapılması								
27. Bazı öğretmenlerin yaşadıkları kişisel sorunlarını öğrencilerine yansıtması								
28. Öğretmenler arasında güven ortamının olmaması								
29. Personel atamalarında siyasal baskıların olması								
30. Öğretmenler arasında siyasi, dini, etnik, sosyal gruplaşmaların olması								
31. Öğretmenlerin mesai saatlerinin uzun olması								
32. Okulöncesi Eğitim kurumlarında denetim, rehberlik hizmetlerinin yetersiz olması								
33. Öğretmen ile yönetici arasında iletişim güçlüğü yaşanması								
34. Yardımcı personelin yeterli derecede çalışmaması								
35. Sınıflarda yeterli araç-gerecin bulunmaması								
36. Velilerin çocuğun eğitimine yönelik durumlarda öğretmenle işbirliğine girmemeleri								
37. Velilerin okulun eğitici çalışmalarına ilgi göstermemeleri (uzmanların katıldıkları söyleşi, konferans vb.)								
38. Veli toplantılarına katılımın az olması								
39. Anaokulu programında yer alan hedef ve hedef davranışların yetersiz olması								

	Katılma Derecesi					Performans Etkileme Derecesi		
	Hiç katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Hiç	Biraz	Çok
40. Anaokulu programında duyuşsal, bilişsel, psikomotor hedeflerin dengeli bir dağılımı olmaması								
41. Anaokulu programında yer alan hedeflerin ünite konularının içeriğini karşılamaması								
42. Günlük faaliyetlerde çocukların kendilerini ifade edebilecekleri serbest zaman etkinliklerine az yer verilmesi								
43. Anaokulu programının merkezietçi bir yaklaşımla hazırlanması								
44. Bazı öğretmenlerin uygulamalara günlük plan hazırlamadan girmeleri								
45. Bazı öğretmenlerin uyguladıkları etkinliklerin öğrencinin düzeyine göre olmaması								
46. Bazı öğretmenlerin planlarında farklı faaliyetlere yer vermemeleri								
47. Bazı öğretmenlerin planlarında, faaliyetler ile hedefler arasında bağlantı bulunmaması								
48. Velilerin çocukların gelişim düzeylerinin üstünde eğitim verilmesine yönelik talepte bulunmaları (okuma yazma öğretimi gibi)								
49. Bazı öğretmenlerin öğrenciye yönelik tutulması gereken kayıtları gereken şekilde doldurmamaları (Kişisel bilgi formu, gelişim kayıtları gibi)								
50. Öğrencilerin sağlık kontrollerinin düzenli olarak yapılamaması								
51. Öğrenciye yönelik psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmetlerinin yeterli bir şekilde yapılamaması								
52. Bazı öğretmenlerin öğrenci disiplinini sağlamada olumsuz tutumlar göstermeleri								
53. Bazı öğretmenlerin çocuklarla iletişiminin yetersiz olması								
54. Sınıflarda öğrenci sayısının fazla olması								
55. Bütçe yetersizliği sebebi ile araç-gereç alımında eksiklerin olması								
56. Velilerden alınan aidatlarının yetersiz olması								
57. Velilerin aidatlarını zamanında getirmemeleri								

	Katılma Derecesi					Performans Etkilenme Derecesi		
	Hiç katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Hiç	Biraz	Çok
58. Velilerin aidatlarını ödemede güçlük çekmesi								
59. Okul bütçesinin yetersiz olması								
60. Uzman (jimnastik, müzik vb.), aşçı personelinin kadrolu olmaması sebebi ile dışarıdan ücretli çalıştırılması								

EK-5

ÖRNEKLEME ALINAN OKULLARIN LİSTESİ

- ÇİNE FATMA ÖZ ANAOKULU
- KUŞADASI MELAHAT KIVANÇ ANAOKULU
- SÖKE KOCAGÖZOĞLU ANAOKULU
- AFYON MERKEZ ASIM KOCABIYIK ANAOKULU
- DENİZLİ MERKEZ ZÜBEYDE HANIM ANAOKULU
- DENİZLİ MERKEZ YENİŞEHİR ANAOKULU
- KÜTAHYA MERKEZ ANAOKULU
- BORNOVA İLÇE ANAOKULU
- ÇİĞLİ NERİMAN ŞAHİN ANAOKULU
- KARŞIYAKA İLÇE ANAOKULU
- MANİSA MERKEZ SAKARYA ANAOKULU
- GÖLMARMARA TAHİR AYŞE BARUTÇUOĞLU ANAOKULU
- MUĞLA MERKEZ 75. YIL ANAOKULU
- FETHİYE ZÜBEYDE HANIM ANAOKULU
- UŞAK MERKEZ HAKKI KABAKLARLI ANAOKULU
- KARACASU İLÇE ANAOKULU
- NAZILLI İLÇE ANAOKULU
- AFYON MERKEZ NENEHATUN ANAOKULU
- BAŞMAKÇI ÖĞRETMEN HABİBE EREN ANAOKULU
- DENİZLİ MERKEZ FAHRİ AKÇAKOCA ANAOKULU
- DENİZLİ MERKEZ 23 NİSAN ANAOKULU
- ALIĞA İLÇE ANAOKULU
- BUCA AVUKAT İLHAN EGE ANOKULU
- HATAY KONAK ZÜBEYDE HANIM ANAOKULU
- MENEMEN İLÇE ANAOKULU
- AKHİSAR ŞEHİT Y.NECMİ ŞENTÜRK ANAOKULU
- SALIHLI 75. YIL ANAOKULU
- BODRUM ŞEHİT BARIŞ AKAY ANAOKULU
- MİLAS ZÜBEYDE HANIM ANAOKULU

2011-2012 Eğitim-Öğretim Yılı

EK-6**EVRENİN SAYISINA GÖRE ÖRNEKLEMİ BELİRLEMeye İLİŞKİN
ÇİZELGE**

N	S	N	S	N	S	N	S	N	S
10	10	100	80	280	162	800	260	2800	338
15	14	110	86	290	165	850	265	3000	341
20	19	120	92	300	169	900	269	3500	346
25	24	130	97	320	175	950	274	4000	351
30	28	140	103	340	181	1000	278	4500	354
35	32	150	108	360	186	1100	285	5000	357
40	36	160	113	380	191	1200	291	6000	361
45	40	170	118	400	196	1300	297	7000	364
50	44	180	123	420	201	1400	302	8000	367
55	48	190	127	440	205	1500	306	9000	368
60	52	200	132	460	210	1600	310	10000	370
65	56	210	136	480	214	1700	313	15000	375
70	59	220	140	500	217	1800	317	20000	377
75	63	230	144	550	226	1900	320	30000	379
80	66	240	148	600	234	2000	322	40000	380
85	70	250	152	650	242	2200	327	50000	381
90	73	260	155	700	248	2400	331	75000	382
95	76	270	159	750	254	2600	335	100000	384

Kaynak: L.R. Gay, 1996 sy.125

ÖZGEÇMİŞ

Adı, soyadı: Emel Tok

Ana adı: Fevziye

Baba Adı: Mehmet Salih

Doğum yeri ve tarihi: Denizli\ 08.05.1976

Lisans eğitimi ve mezuniyet tarihi: Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Anaokulu

Öğretmenliği

Çalıştığı yer: Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Eğitimi A.B.D.

Bildiği yabancı dil: İngilizce

